

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2019/943**ze dne 5. června 2019****o vnitřním trhu s elektřinou****(přepřpracované znění)****(Text s významem pro EHP)**

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 194 odst. 2 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ⁽¹⁾,s ohledem na stanovisko Výboru regionů ⁽²⁾,v souladu s řádným legislativním postupem ⁽³⁾,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 714/2009 ⁽⁴⁾ bylo několikrát podstatně změněno. Vzhledem k potřebě provést další změny by uvedené nařízení mělo být v zájmu přehlednosti přepřpracováno.
- (2) Cílem energetické unie je poskytovat konečným zákazníkům – domácnostem i podnikům – spolehlivou, bezpečnou, udržitelnou, konkurenceschopnou a cenově dostupnou energii. V minulosti elektrizační soustavu ovládaly vertikálně integrované monopoly, často ve veřejném vlastnictví, s velkými centralizovanými jadernými elektrárnami nebo elektrárnami na fosilní paliva. Účelem vnitřního trhu s elektřinou, který je postupně zaváděn od roku 1999, je poskytnout skutečnou možnost výběru všem spotřebitelům v Unii, nové obchodní příležitosti a intenzivnější přeshraniční obchod, aby se dosáhlo větší efektivity, konkurenčních cen a vyšších standardů služeb a aby se přispělo k větší bezpečnosti dodávek a k udržitelnosti. Vnitřní trh s elektřinou posílil hospodářskou soutěž, zejména na velkoobchodní úrovni, a obchod mezi zónami. Je i nadále základem účinného trhu s energií.
- (3) Energetický systém Unie právě prochází nejvýraznější proměnou za poslední desetiletí a trh s elektřinou je ústředním prvkem tohoto procesu. Společný cíl dekarbonizace energetického systému vytváří pro účastníky trhu nové příležitosti a výzvy. Technický vývoj současně s tím umožňuje nové formy účasti spotřebitelů a přeshraniční spolupráce.
- (4) Toto nařízení stanoví pravidla k zajištění fungování vnitřního trhu s energií a zahrnuje požadavky související s rozvojem energie z obnovitelných zdrojů a politiky v oblasti životního prostředí, zejména pokud jde o zvláštní pravidla pro určité typy výroben elektřiny z obnovitelných zdrojů, a to z hlediska odpovědnosti za odchylku, nasazení a redispečink, jakož i k zajištění prahové hodnoty pro emise CO₂ u nových výrobních kapacit v případech, kdy tyto kapacity podléhají dočasným opatřením pro zajištění nezbytné úrovně zdrojové přiměřenosti, totiž kapacitnímu mechanismu.
- (5) Elektřině z obnovitelných zdrojů z malých výroben elektřiny by mělo být uděleno přednostní nasazení buď prostřednictvím zvláštního přednostního pořadí v metodice nasazení, nebo prostřednictvím právních či regulačních

⁽¹⁾ Úř. věst. C 288, 31.8.2017, s. 91.

⁽²⁾ Úř. věst. C 342, 12.10.2017, s. 79.

⁽³⁾ Postoj Evropského parlamentu ze dne 26. března 2019 (dosud nezveřejněný v Úředním věstníku) a rozhodnutí Rady ze dne 22. května 2019.

⁽⁴⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 714/2009 ze dne 13. července 2009 o podmínkách přístupu do sítě pro přeshraniční obchod s elektřinou a o zrušení nařízení (ES) č. 1228/2003 (Úř. věst. L 211, 14.8.2009, s. 15).

požadavků pro organizátory trhu s cílem nabízet tuto elektřinu na trhu. Pokud bylo přednostní nasazení uděleno v rámci služeb provozování systému za totožných hospodářských podmínek, mělo by se mít za to, že je v souladu s tímto nařízením. Přednostní nasazení by mělo v každém případě být považováno za slučitelné s účastí výroben elektřiny využívajících obnovitelné zdroje energie na trhu s elektřinou.

- (6) Zásahy státu, často koncipované nekoordinovaným způsobem, vedly ke stále větší deformaci velkoobchodního trhu s elektřinou, což mělo negativní dopad na investice a přeshraniční obchod.
- (7) V minulosti byli odběratelé elektřiny čistě pasivní, často kupovali elektřinu za regulované ceny, které neměly přímý vztah k trhu. Je nutné, aby v budoucnu zákazníci měli možnost plně se na utváření trhu podílet, a to za stejných podmínek jako jiní účastníci trhu, a mohli řídit svou spotřebu energie. Aby bylo možné integrovat rostoucí podíly energie z obnovitelných zdrojů, měla by budoucí elektrizační soustava využívat veškeré zdroje flexibility, zejména řešení na straně poptávky a ukládání energie, jakož i digitalizaci prostřednictvím začleňování inovačních technologií do elektrizační soustavy. Pro dosažení efektivní dekarbonizace za co nejnižších nákladů je nutné, aby budoucí elektrizační soustava podporovala energetickou účinnost. Dosažení vnitřního trhu s energií prostřednictvím účinné integrace energie z obnovitelných zdrojů může z dlouhodobého hlediska stimulovat investice a přispět ke splnění cílů energetické unie a rámce politiky v oblasti klimatu a energetiky do roku 2030, jak je uvedeno ve sdělení Komise ze dne 22. ledna 2014 nazvaném „Rámeček politiky v oblasti klimatu a energetiky v období 2020–2030“ a jak to uvedla Evropská rada ve svých závěrech schválených na zasedání ve dnech 22. a 24. října 2014.
- (8) Větší integrace trhu a přechod na proměnlivější výrobu elektřiny vyžadují zvýšené úsilí o koordinaci vnitrostátních politik v oblasti energetiky se sousedními zeměmi a využití příležitostí, které nabízí přeshraniční trh s elektřinou.
- (9) Došlo k rozvoji regulačního rámce, který umožnil obchodování s elektřinou v rámci Unie. Tento rozvoj byl podpořen přijetím řady kodexů sítě a pokynů pro integraci trhů s elektřinou. Tyto kodexy sítě a pokyny obsahují ustanovení týkající se pravidel trhu, provozování soustavy a připojení k síti. Pro zajištění úplné transparentnosti a posílení právní jistoty by rovněž měly být řádným legislativním postupem přijaty a do jednoho legislativního aktu Unie začleněny hlavní zásady fungování trhu a přidělování kapacity pro časové rámce trhu pro zajišťování výkonové rovnováhy a vnitrodenního, denního a dlouhodobého trhu.
- (10) Článek 13 nařízení Komise (EU) 2017/2195 ⁽⁵⁾ stanoví postup umožňující provozovatelům přenosových soustav pověřit všemi či některými svými úkoly třetí stranu. Pověřující provozovatelé přenosových soustav by měli i nadále nést odpovědnost za zajištění toho, že budou povinnosti stanovené v tomto nařízení plněny. Navíc by i členské státy měly mít možnost přidělit úkoly a povinnosti třetí straně. Toto přidělení by mělo být omezeno na úkoly a povinnosti, které se provádějí na úrovni členského státu, jako například zúčtování odchylek. Omezení týkající se tohoto přidělování by nemělo vést ke zbytečným změnám stávajících vnitrostátních systémů a postupů. Provozovatelé přenosových soustav by však měli i nadále nést odpovědnost za úkoly, které jim jsou svěřeny podle článku 40 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/944 ⁽⁶⁾.
- (11) Pokud jde o trhy pro zajišťování výkonové rovnováhy, je pro efektivní a nedeformující tvorbu cen v rámci obstarávání regulační zálohy a regulační energie třeba, aby smlouvy o regulačních zálohách neurčovaly ceny regulační energie. Tímto nejsou dotčeny systémy řízení používající integrovaný proces plánování podle nařízení (EU) 2017/2195.
- (12) Články 18, 30 a 32 nařízení (EU) 2017/2195 stanoví, že metoda tvorby cen standardních a specifických produktů regulační energie by měla vytvářet pozitivní pobídky pro účastníky trhu k udržování vlastní výkonové rovnováhy nebo napomáhání s obnovením výkonové rovnováhy soustavy v jejich oblasti zúčtovací ceny odchylky, a tím omezit odchylky soustavy a náklady pro společnost. Cílem tohoto přístupu k tvorbě cen by mělo být ekonomicky efektivní využití odezvy strany poptávky a jiných zdrojů zajišťujících výkonovou rovnováhu v rámci stanovených limitů provozní bezpečnosti.

⁽⁵⁾ Nařízení Komise (EU) 2017/2195 ze dne 23. listopadu 2017, kterým se stanoví rámcový pokyn pro provoz elektroenergetických přenosových soustav (Úř. věst. L 312, 28.11.2017, s. 6).

⁽⁶⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/944 ze dne 5. června 2019 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o změně směrnice 2012/27/EU (viz strana 125 v tomto čísle Úředního věstníku).

- (13) Integrace trhů s regulační energií by měla usnadnit efektivní fungování vnitrodenního trhu, aby byla účastníkům trhu poskytnuta možnost zajišťovat svou vlastní výkonovou rovnováhu co nejbližší reálnému času, který je stanoven uzávěrkou pro podávání nabídek regulační energie definovanou v článku 24 nařízení (EU) 2017/2195. Pouze odchylky, jež zůstanou po ukončení vnitrodenního trhu, by měli provozovatelé přenosových soustav vyrovnávat prostřednictvím trhu pro zajišťování výkonové rovnováhy. Článek 53 nařízení (EU) 2017/2195 také stanoví harmonizaci intervalu zúčtování odchylek v Unii v délce 15 minut. Tato harmonizace by měla podporovat vnitrodenní obchodování a posílit vývoj některých obchodních produktů se stejnými časy dodávky.
- (14) Aby mohli provozovatelé přenosových soustav obstarávat a využívat regulační zálohu efektivním, ekonomickým a tržním způsobem, je nezbytné podpořit integraci trhu. V této souvislosti stanoví hlava IV nařízení (EU) 2017/2195 tři metodiky, jejichž prostřednictvím mohou provozovatelé přenosových soustav přidělovat kapacitu mezi zónami pro účely výměny regulační zálohy a sdílení záloh, je-li to podloženo analýzou nákladů a přínosů: proces souběžné optimalizace, proces tržního přidělování a přidělování na základě analýzy hospodářského užítku. Proces souběžné optimalizace přidělování kapacity mezi zónami by se měl používat pro denní časový rámec. Naopak proces tržního přidělování je možné použít v případě, že k uzavření smlouvy dochází nejvýše jeden týden před poskytnutím regulační zálohy, a přidělení na základě analýzy hospodářského užítku je možné učinit v případě, že k uzavření smlouvy dochází více než jeden týden před poskytnutím regulační zálohy, za podmínky, že jsou přidělené objemy omezené a že se každoročně provede posouzení. Jakmile příslušné regulační orgány schválí metodiku procesu přidělování kapacity mezi zónami, mohli by ji s předstihem začít uplatňovat alespoň dva provozovatelé přenosových soustav, aby s ní získali zkušenosti a umožnili budoucí bezproblémové uplatňování této metodiky dalšími provozovateli přenosových soustav. Používání této metodiky, pokud je k dispozici, by však mělo být v zájmu podpory integrace trhu harmonizováno mezi všemi provozovateli přenosových soustav.
- (15) Hlava V nařízení (EU) 2017/2195 stanoví, že obecným cílem zúčtování odchylek je zajistit, aby subjekty zúčtování efektivním způsobem udržovaly svou výkonovou rovnováhu a pomáhaly obnovit výkonovou rovnováhu soustavy, a motivovat účastníky trhu k tomu, aby výkonovou rovnováhu soustavy udržovali nebo ji pomáhali obnovit. Aby byly trhy pro zajišťování výkonové rovnováhy i celá elektrizační soustava připraveny na začleňování rostoucího podílu proměnlivých obnovitelných zdrojů energie, měly by zúčtovací ceny odchylek odrážet hodnotu energie v reálném čase. Všichni účastníci trhu by měli být finančně odpovědní za odchylky, jež v soustavě způsobí, které představují rozdíl mezi přiděleným objemem a konečnou pozicí na trhu. V případě účastníků trhů vykonávajících službu agregace pro odezvu strany poptávky sestává přidělený objem z objemu energie, která se fyzicky aktivuje zatížením zúčastněných zákazníků, na základě definované metodiky měření a metodiky pro výchozí diagram spotřeby.
- (16) Nařízení Komise (EU) 2015/1222 ⁽⁷⁾ stanoví podrobný rámcový pokyn pro přidělování kapacity mezi zónami a řízení přetížení na denních a vnitrodenních trzích, včetně požadavků na vytvoření společných metodik pro stanovení objemu kapacity, která je souběžně k dispozici mezi nabídkovými zónami, kritérií pro posuzování efektivnosti a procesu přezkumu za účelem vymezení nabídkových zón. Články 32 a 34 nařízení (EU) 2015/1222 stanoví pravidla týkající se přezkumu konfigurace nabídkových zón, články 41 a 54 uvedeného nařízení stanoví harmonizované limity pro maximální a minimální zúčtovací ceny pro denní a vnitrodenní časový rámec, článek 59 uvedeného nařízení stanoví pravidla pro uzávěrku přidělování vnitrodenní kapacity mezi zónami a článek 74 uvedeného nařízení stanoví pravidla týkající se metodik pro sdílení nákladů na redistribuční a protiobchody.
- (17) Nařízení Komise (EU) 2016/1719 ⁽⁸⁾ stanoví podrobná pravidla pro přidělování kapacity mezi zónami na termínových trzích, pro vytvoření společné metodiky pro stanovení dlouhodobé kapacity mezi zónami, pro vytvoření jednotné platformy pro přidělování kapacity na evropské úrovni, kde se budou nabízet dlouhodobá přenosová práva, a pro možnost vracet dlouhodobá přenosová práva k následnému přidělení kapacity na termínovém trhu nebo je převádět mezi účastníky trhu. Článek 30 nařízení (EU) 2016/1719 stanoví pravidla pro termínované zajišťovací produkty.

⁽⁷⁾ Nařízení Komise (EU) 2015/1222 ze dne 24. července 2015, kterým se stanoví rámcový pokyn pro přidělování kapacity a řízení přetížení (Úř. věst. L 197, 25.7.2015, s. 24).

⁽⁸⁾ Nařízení Komise (EU) 2016/1719 ze dne 26. září 2016, kterým se stanoví rámcový pokyn pro přidělování kapacity na dlouhodobém trhu (Úř. věst. L 259, 27.9.2016, s. 42).

- (18) Nařízení Komise (EU) 2016/631⁽⁹⁾ stanoví požadavky na připojení výroben elektřiny k propojené soustavě, zejména pokud jde o synchronní výrobní moduly, nesynchronní výrobní moduly a nesynchronní výrobní moduly na moři. Tyto požadavky přispívají k zajištění spravedlivých podmínek hospodářské soutěže na vnitřním trhu s elektřinou, k zajištění bezpečnosti soustavy a integraci elektřiny z obnovitelných zdrojů, jakož i k usnadnění obchodu s elektřinou v celé Unii. Články 66 a 67 nařízení (EU) 2016/631 stanoví pravidla pro nově vznikající technologie v oblasti výroby elektřiny.
- (19) Nabídkové zóny, které odrážejí rozložení nabídky a poptávky, jsou základem tržního obchodování s elektřinou a nezbytným předpokladem pro to, aby mohl být naplno využit potenciál jednotlivých přístupů k přidělování přeshraniční kapacity, včetně přístupu založeného na fyzikálních tocích. Měly by být proto vymezeny tak, aby se zajistila likvidita trhu, účinné řízení přetížení a celková efektivita trhu. Pokud jeden regulační orgán nebo jeden provozovatel přenosové soustavy se souhlasem svého příslušného regulačního orgánu zahájí přezkum stávající konfigurace nabídkových zón, v případě nabídkové zóny uvnitř regulační oblasti provozovatele přenosové soustavy, pokud má konfigurace nabídkových zón zanedbatelný dopad na regulační oblasti provozovatelů přenosových soustav, včetně propojovacích vedení, a přezkum konfigurace nabídkových zón je nezbytný ke zvýšení účinnosti, maximalizaci přeshraničních obchodních příležitostí nebo udržení provozní bezpečnosti, měl by se přezkumu účastnit pouze provozovatel přenosové soustavy příslušné regulační oblasti a příslušný regulační orgán. Příslušný provozovatel přenosové soustavy a příslušný regulační orgán by měli sousedním provozovatelům přenosové soustavy přezkum předem oznámit a výsledky přezkumu by měly být zveřejněny. Mělo by být možné spustit přezkum nabídkových zón v regionu na základě technické zprávy o přetížení podle článku 14 tohoto nařízení nebo v souladu se stávajícími postupy definovanými v nařízení (EU) 2015/1222.
- (20) Pokud regionální koordinační centra provádějí výpočet kapacity, měla by maximalizovat kapacitu při zohlednění beznákladových nápravných opatření a při dodržení limitů provozní bezpečnosti provozovatelů přenosové soustavy v regionu pro výpočet kapacity. Pokud výsledkem výpočtu nebude kapacita rovnající se minimální kapacitě stanovené v tomto nařízení nebo vyšší, měla by regionální koordinační centra zvážit všechna dostupná nákladová nápravná opatření s cílem dále zvýšit kapacitu až na minimální kapacitu, včetně potenciálu pro redispečink uvnitř regionů pro výpočet kapacity a mezi těmito regiony, při dodržení limitů provozní bezpečnosti provozovatelů přenosové soustavy v regionu pro výpočet kapacity. Provozovatelé přenosové soustavy by měli podávat přesné a transparentní zprávy o všech aspektech výpočtu kapacity v souladu s tímto nařízením a měli by zajistit, aby všechny informace zasílané regionálním koordinačním centřům byly přesné a vhodné pro daný účel.
- (21) Při provádění výpočtu kapacity by regionální koordinační centra měla vypočítat kapacity mezi zónami s použitím údajů od provozovatelů přenosové soustavy, kteří dodržují limity provozní bezpečnosti regulačních oblastí těchto provozovatelů přenosové soustavy. Provozovatelé přenosových soustav by měli mít možnost odchýlit se od koordinovaného výpočtu kapacity, pokud by vedl k porušení limitů provozní bezpečnosti síťových prvků v jejich regulační oblasti. Tyto odchylky je třeba pečlivě sledovat a transparentně oznamovat, aby se předešlo zneužívání a zajistilo, že objem propojovací kapacity, který má být poskytnut účastníkům trhu, nebude omezený, aby bylo možné řešit přetížení uvnitř nabídkové zóny. Pokud je zaveden akční plán, měl by odchylky zohlednit a řešit jejich příčinu.
- (22) Základní tržní zásadou by mělo být stanovení cen elektřiny podle poptávky a nabídky. Tyto ceny by měly signalizovat, kdy je elektřina potřeba, přičemž by měly být zajištěny pobídky pro investice do zdrojů flexibility, jako například flexibilní výroby, propojení, odezvy strany poptávky nebo ukládání energie.

⁽⁹⁾ Nařízení Komise (EU) 2016/631 ze dne 14. dubna 2016, kterým se stanoví kodex sítě pro požadavky na připojení výroben k elektrizační soustavě (Úř. věst. L 112, 27.4.2016, s. 1).

- (23) Jedním z cílů energetické unie je sice dekarbonizace odvětví elektřiny, přičemž by největší podíl na trhu měla tvořit energie z obnovitelných zdrojů, je však kriticky důležité, aby z trhu byly odstraněny stávající překážky bránící přeshraničnímu obchodu a podpořeny investice do podpůrné infrastruktury, například do flexibilnější výroby, propojení, odezvy strany poptávky a ukládání energie. S cílem podpořit přechod na proměnlivou a distribuovanou výrobu a zajistit, aby se zásady trhu s energií staly základem pro budoucí trhy Unie s elektřinou, je nutné se opětovně zaměřit na krátkodobé trhy a tvorbu cen odrážející nedostatek energie.
- (24) Krátkodobé trhy zlepšují likviditu a hospodářskou soutěž tím, že umožní většímu počtu zdrojů plnou účast na trhu, a to zejména těm, které jsou flexibilnější. Účinná tvorba cen odrážející nedostatek energie vybídne účastníky trhu k tomu, aby reagovali na tržní signály a byli k dispozici, když to trh nejvíce vyžaduje, a zajistí, aby mohli pokrýt své náklady na velkoobchodním trhu. Je proto nezbytné zajistit, aby byly odstraněny administrativně stanovené i implicitní cenové stropy, aby byla umožněna tvorba cen odrážející nedostatek energie. Až budou krátkodobé trhy a tvorba cen odrážející nedostatek energie plně zakotveny v tržní struktuře, přispějí k odstranění jiných opatření narušujících trh, jako jsou kapacitní mechanismy k zajištění bezpečnosti dodávek. Zároveň by však tvorba cen odrážející nedostatek energie bez cenových stropů na velkoobchodním trhu neměla ohrozit možnost spolehlivých a stabilních cen pro konečné zákazníky, zejména zákazníky v domácnostech, malé a střední podniky a průmyslové zákazníky.
- (25) Aniž jsou dotčeny články 107, 108 a 109 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“), výjimky ze základních tržních zásad, jako je odpovědnost za odchylku, nasazení na základě potřeb trhu a redispečink, omezují signály flexibility a jsou překážkou pro rozvoj řešení, jako je ukládání energie, odezva strany poptávky nebo agregace. I když jsou výjimky stále nutné, aby se zabránilo zbytečné administrativní zátěži pro některé účastníky trhu, zejména zákazníky v domácnostech a malé a střední podniky, nejsou rozsáhlé výjimky týkající se celých technologií v souladu s cílem dosažení tržního a efektivního procesu dekarbonizace, a měly by být proto nahrazeny cílenějšími opatřeními.
- (26) Předpokladem účinné hospodářské soutěže na vnitřním trhu s elektřinou jsou nediskriminační, transparentní a přiměřené poplatky za používání sítě, včetně propojovacích vedení uvnitř přenosové soustavy.
- (27) Nekoordinované omezování kapacity propojovacího vedení ve stále větší míře omezuje výměnu elektrické energie mezi členskými státy a stalo se závažnou překážkou pro rozvoj a fungování vnitřního trhu s elektřinou. Maximální úroveň kapacity propojovacího vedení a kritické prvky sítě by proto měly zpřístupněny v souladu s bezpečnostními normami bezpečného provozu sítí, včetně bezpečnostní normy pro kontingence (N-1). Ve vzájemně propojených sítích jsou však určitá omezení pro stanovování úrovně kapacity. Je třeba stanovit jasné minimální úrovně dostupné kapacity pro obchod mezi zónami s cílem snížit dopady kruhových toků a vnitřních přetížení na obchod mezi zónami a poskytnout účastníkům trhu předvídatelnou hodnotu kapacity. Použije-li se přístup založený na fyzikálních tocích, tato minimální kapacita by měla určit minimální podíl kapacity při dodržení limitů provozní bezpečnosti kritických prvků sítě uvnitř zón a mezi nimi, který se má použít jak podklad pro koordinovaný výpočet kapacity podle nařízení (EU) 2015/1222 s přihlédnutím ke kontingencím. Celkový zbylý podíl kapacity se může použít na spolehlivostní rezervy, kruhové toky a vnitřní toky. Kromě toho by měly být v případě předvídatelných problémů při zajišťování bezpečnosti sítě možné výjimky po omezené přechodné období. Tyto výjimky by měla doprovázet metodika a projekty poskytující dlouhodobé řešení.
- (28) Přenosová kapacita, na kterou se v rámci přístupu koordinované čisté přenosové kapacity vztahuje podmínka 70 % minimální kapacity, je vyjádřena jako maximální možný přenos aktivního výkonu, který dodržuje limity provozní bezpečnosti a zohledňuje kontingence. Koordinovaný výpočet této kapacity bere v potaz také to, že jsou toky elektřiny rozděleny nerovnoměrně mezi jednotlivé komponenty a nejsou pouhým součtem kapacit propojovacích vedení. Tato kapacita nezohledňuje spolehlivostní rezervy, kruhové toky nebo vnitřní toky, které se zohlední ve zbylých 30 %.

- (29) Je důležité zabránit narušení hospodářské soutěže v důsledku různých bezpečnostních, provozních a plánovacích norem používaných provozovateli přenosových soustav v členských státech. Dostupné přenosové kapacity a bezpečnostní, plánovací a provozní normy, které mají vliv na dostupné přenosové kapacity, by navíc měly být pro účastníky trhu zpřístupňovány transparentním způsobem.
- (30) Pro účinné směřování potřebných investic je nutné, aby cena signalizovala, kde je elektřina nejvíce zapotřebí. Aby lokalizační cenové signály v elektrizační soustavě rozdělené na zóny byly správné, je nutné, aby nabídkové zóny byly konzistentně, objektivně a spolehlivě stanoveny transparentním procesem. Pro zajištění účinného fungování a plánování elektrické sítě Unie a poskytování účinných cenových signálů pro novou výrobní kapacitu, odezvu strany poptávky a pro infrastrukturu pro přenos elektřiny by nabídkové zóny měly odrážet strukturální přetížení. Především by kapacita mezi zónami neměla být snižována pro účely řešení vnitřního přetížení v soustavě.
- (31) S cílem zohlednit rozdílné zásady optimalizace nabídkových zón, aniž by byly ohroženy likvidní trhy a investice do sítí, je třeba k řešení přetížení poskytnout dvě možnosti. Členské státy by měly mít možnost volit mezi novou konfigurací své nabídkové zóny a opatřeními, jako je posílení sítě a optimalizace sítě. Výchozím bodem pro takové rozhodnutí by mělo být určení dlouhodobých strukturálních přetížení prostřednictvím provozovatele nebo provozovatelů přenosových soustav členského státu, prostřednictvím zprávy Evropské sítě provozovatelů elektroenergetických přenosových soustav (dále jen „ENTSO pro elektřinu“) o přetížení nebo prostřednictvím přezkumu nabídkové zóny. Členské státy by se měly nejprve pokusit o nalezení společného nejlepšího řešení přetížení. V takovém případě mohou členské státy pro vyřešení přetížení přijmout nadnárodní nebo vnitrostátní akční plány. V případě členských států, které přijaly akční plán k řešení přetížení, by se mělo na otevření propojovacích vedení uplatnit zaváděcí období ve formě lineární trajektorie. V závěru provádění takového akčního plánu by měly mít členské státy možnost si vybrat, zda zvolí novou konfiguraci nabídkové zóny (zón), nebo na zbývající přetížení uplatní nápravná opatření, která uhradí. V druhém uvedeném případě nedojde k nové konfiguraci nabídkové zóny daného členského státu proti jeho vůli, pokud bude dosaženo minimální úrovně kapacity. Minimální úroveň kapacity, která by měla být použita při koordinovaném výpočtu kapacity, by měla být procentním podílem kapacity kritického prvku sítě vymezeným na základě výběrového procesu podle nařízení (EU) 2015/1222 nebo, v případě přístupu založeného na fyzikálních tocích, při dodržení limitů provozní bezpečnosti při kontingencích. Rozhodnutí Komise o konfiguraci nabídkových zón by mělo být možné jako krajní opatření a mělo by měnit konfiguraci nabídkových zón pouze v těch členských státech, které si zvolily novou konfiguraci nabídkové zóny nebo které nedosáhly minimální úrovně kapacity.
- (32) Efektivní dekarbonizace elektrizační soustavy pomocí integrace trhu vyžaduje systematické odstranění překážek pro přeshraniční obchod, a tím i roztržštění trhu, aby odběratelé energie v Unii mohli plně využívat výhody integrovaného trhu s elektřinou a hospodářské soutěže.
- (33) Toto nařízení by mělo stanovit základní zásady stanovení tarifů a přidělování kapacit a zároveň zabezpečit přijetí pokynů podrobně popisujících další významné zásady a postupy, aby bylo umožněno rychlé přizpůsobení změnám podmínek.
- (34) Řízení problémů přetížení by mělo poskytnout provozovatelům přenosových soustav a účastníkům trhu správné hospodářské signály a mělo by vycházet z tržních mechanismů.
- (35) Na otevřeném konkurenčním trhu by provozovatelům přenosových soustav měly být vyrovnány náklady vynaložené v důsledku uskutečnění přeshraničních toků elektřiny přes jejich síť provozovateli přenosových soustav, ze kterých přeshraniční toky elektřiny pocházejí, jakož i provozovateli soustav, ve kterých tyto toky končí.
- (36) Při stanovení tarifů ve vnitrostátních sítích by měly být brány v úvahu platby a příjmy z finančních náhrad mezi provozovateli přenosových soustav.
- (37) Skutečné splatné částky za přeshraniční přístup do soustav se mohou značně různit v závislosti na zúčastněných provozovatelích přenosových soustav a v důsledku rozdílů ve struktuře tarifních systémů uplatňovaných v členských státech. Proto je potřebný jistý stupeň harmonizace, aby se zabránilo narušení obchodu.

- (38) Pokud zvláštní povaha dotyčného propojovacího vedení neopravňuje k výjimce z těchto pravidel, měla by existovat pravidla pro používání výnosů pocházejících z postupů spojených s řízením přetížení.
- (39) Aby byly vytvořeny rovné podmínky pro všechny účastníky trhu, měly by být síťové tarify uplatňovány způsobem, který pozitivně ani negativně nediskriminuje výrobu připojenou na úrovni distribuce vůči výrobě připojené na úrovni přenosu. Síťové tarify by neměly vést k diskriminaci ukládání energie, neměly by být demotivačním faktorem pro účast v odezvě strany poptávky, ani by neměly představovat překážku pro zvyšování energetické účinnosti.
- (40) S cílem zvýšit transparentnost a srovnatelnost stanovování tarifů tam, kde závazná harmonizace není považována za vhodnou, by zprávu o osvědčených postupech k metodice stanovení tarifů měla vydat Agentura Evropské unie pro spolupráci energetických regulačních orgánů (ACER), zřízená nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/942 ⁽¹⁰⁾.
- (41) Pro účinnější zajištění optimálních investic do transevropské sítě a lepší řešení výzev tam, kde projekty na propojení nejsou z důvodu jiných priorit na vnitrostátní úrovni proveditelné, by mělo být znovu zváženo používání poplatků za přetížení, které by přispívalo k zajištění dostupnosti a zachování nebo rozšíření možností propojení.
- (42) Aby se v Unii zajistilo optimální řízení elektroenergetických přenosových soustav a umožnilo přeshraniční obchodování s elektřinou a její přeshraniční dodávky, měla by být zřízena ENTSO pro elektřinu. ENTSO pro elektřinu by měla plnit své úkoly v souladu s pravidly Unie v oblasti hospodářské soutěže, které se na rozhodnutí ENTSO pro elektřinu nadále vztahují. Úkoly ENTSO pro elektřinu by měly být přesně vymezeny a její pracovní metody by měly zajistit, že funguje efektivně a transparentně. Účelem kodexů sítě vypracovaných ENTSO pro elektřinu není nahradit nezbytné vnitrostátní kodexy sítě v otázkách jiných než přeshraničních. Vzhledem k tomu, že účinnějšího pokroku lze dosáhnout regionálním přístupem, měli by provozovatelé přenosových soustav zřídit v rámci celkové struktury spolupráce regionální struktury a zároveň zajistit, aby byly výsledky na regionální úrovni slučitelné s kodexy sítě a nezávaznými desetiletými plány rozvoje sítě na úrovni Unie. Členské státy by měly podporovat spolupráci a sledovat účinnost sítě na regionální úrovni. Regionální spolupráce by měla být slučitelná s pokrokem při vytváření konkurenčního a účinného vnitřního trhu s elektřinou.
- (43) ENTSO pro elektřinu by měla provést rozsáhlé střednědobé až dlouhodobé evropské posouzení zdrojové přiměřenosti s cílem poskytnout objektivní základ pro posouzení potíží v oblasti zdrojové přiměřenosti. Potíže v oblasti evropského posouzení zdrojové přiměřenosti, které řeší kapacitní mechanismy, by měly vycházet z posouzení provedeného na úrovni Unie. Tato posouzení mohou být doplněna vnitrostátními posouzeními.
- (44) Metodika pro dlouhodobé posouzení zdrojové přiměřenosti (prováděné na deset let až jeden rok dopředu) stanovené v tomto nařízení má odlišný účel než posouzení sezónní přiměřenosti (prováděná na šest měsíců dopředu) podle článku 9 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/941 ⁽¹¹⁾. Střednědobá až dlouhodobá posouzení jsou většinou využívána pro zjištění potíží se zdrojovou přiměřeností a pro vyhodnocení potřeby kapacitních mechanismů, zatímco posouzení sezónní přiměřenosti slouží k upozornění na krátkodobá rizika, která se mohou vyskytnout v průběhu následujících šesti měsíců a která mohou vést ke značnému zhoršení situace v oblasti dodávek elektřiny. Kromě toho provádějí posouzení regionální přiměřenosti provozu elektroenergetických přenosových soustav také regionální koordinační centra. Jedná se o posouzení velmi krátkodobé přiměřenosti (na jeden týden až jeden den dopředu) využívané v souvislosti s provozem soustav.
- (45) Před zavedením kapacitního mechanismu by členské státy měly posoudit narušení regulačního rámce, která prohlubují související potíže v oblasti zdrojové přiměřenosti. Členské státy by měly dále mít povinnost přijímat opatření pro odstranění zjištěných narušení a měly by přijmout harmonogram jejich provádění. Kapacitní mechanismy by měly být zavedeny pouze k řešení těch potíží se zdrojovou přiměřeností, které nelze vyřešit odstraněním těchto narušení.

⁽¹⁰⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/942 ze dne 5. června 2019, kterým se zřizuje Agentura Evropské unie pro spolupráci energetických regulačních orgánů (viz strana 22 v tomto čísle Úředního věstníku).

⁽¹¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/941 ze dne 5. června 2019 o rizikové připravenosti v odvětví elektroenergetiky a o zrušení směrnice 2005/89/ES (viz strana 1 v tomto čísle Úředního věstníku).

- (46) Členské státy, které hodlají zavést kapacitní mechanismy, by měly cíle zdrojové přiměřenosti odvozovat transparentním a ověřitelným postupem. Členské státy by měly mít možnost stanovovat svou vlastní požadovanou úroveň bezpečnosti dodávek.
- (47) V souladu s článkem 108 Smlouvy o fungování EU má Komise výlučnou pravomoc při posuzování slučitelnosti opatření státní podpory s vnitřním trhem s elektřinou, která mohou členské státy zavést. Toto posuzování má být provedeno na základě čl. 107 odst. 3 Smlouvy o fungování EU a v souladu s veškerými příslušnými předpisy a pokyny, které může Komise za tímto účelem přijmout. Tímto nařízením není dotčena výlučná pravomoc, kterou Komisi udílí Smlouva o fungování EU.
- (48) Již zavedené kapacitní mechanismy by měly být na základě ustanovení tohoto nařízení přezkoumány.
- (49) V tomto nařízení by měla být stanovena podrobná pravidla pro usnadnění účinné přeshraniční účasti v kapacitních mechanismech. Provozovatelé přenosových soustav by měli usnadnit přeshraniční účast zainteresovaných výrobců v kapacitních mechanismech v jiných členských státech. Provozovatelé přenosových soustav by proto měli vypočítat kapacitu, do jejíž výše by přeshraniční účast byla možná, měli by tuto účast umožnit a měli by prověřit dostupnost. Regulační orgány by měly prosazovat přeshraniční pravidla v jednotlivých členských státech.
- (50) Kapacitní mechanismy by neměly mít za následek překompenzaci a současně by měly zajistit bezpečnost dodávek. Vzhledem k tomu by kapacitní mechanismy jiné než strategické rezervy měly být koncipovány tak, aby se zajistilo, že cena placená za dostupnost daného zdroje se bude automaticky blížit nule, jakmile se úroveň kapacity, která by byla na trhu s energií zisková i při neexistenci kapacitního mechanismu, bude pokládat za přiměřenou k dosažení požadované úrovně zdrojové kapacity.
- (51) Na podporu členských států a regionů, které čelí sociálním, průmyslovým a hospodářským výzvám v důsledku energetické transformace, zřídila Komise iniciativu pro uhelné regiony a regiony s vysokými emisemi uhlíku. Komise by v této souvislosti měla podle možnosti pomáhat členským státům mj. prostřednictvím cílené finanční podpory, aby umožnila „spravedlivou energetickou transformaci“ v těchto regionech.
- (52) S ohledem na rozdíly mezi vnitrostátními energetickými systémy a na technická omezení stávajících elektroenergetických sítí bude pro dosažení pokroku v integraci trhu ve většině případů nejlepší regionální přístup. Regionální spolupráce mezi provozovateli přenosových soustav by proto měla být posílena. Pro zajištění efektivní spolupráce by nový regulační rámec měl zahrnovat silnější regionální správu a regulační dohled, včetně posílení rozhodovacích pravomocí ACER v přeshraničních záležitostech. Je možné, že užší spolupráce členských států může být potřebná rovněž v krizových situacích, aby se zvýšila bezpečnost dodávek a omezilo narušení trhu.
- (53) Koordinace provozovatelů přenosových soustav na regionální úrovni byla formalizována, když byla zavedena povinnost provozovatelů přenosových soustav spolupracovat prostřednictvím regionálních bezpečnostních koordinátorů. Regionální koordinaci provozovatelů přenosových soustav je třeba dále rozvíjet prostřednictvím posíleného institucionálního rámce pomocí zakládání regionálních koordinačních center. Zřízení regionálních koordinačních center by mělo zohlednit stávající nebo plánované regionální koordinační iniciativy a mělo by podpořit stále integrovanější provoz elektrizačních soustav v celé Unii, čímž se zajistí jejich efektivní a bezpečné fungování. Za tímto účelem je třeba zajistit, aby ke koordinaci provozovatelů přenosových soustav prostřednictvím regionálních koordinačních center docházelo v celé Unii. Pokud v určitém regionu dosud nedochází ke koordinaci provozovatelů přenosových soustav prostřednictvím stávajícího nebo plánovaného regionálního koordinačního centra, měli by provozovatelé přenosových soustav v daném regionu regionální koordinační centrum zřídit nebo ustanovit.
- (54) Územní působnost regionálních koordinačních center by jim měla umožnit účinným způsobem přispívat ke koordinaci provozu provozovatelů přenosových soustav v regionech a měla by vést k větší bezpečnosti systému a účinnosti trhu. Regionální koordinační centra by měla disponovat dostatečnou flexibilitou, aby mohla vykonávat úlohy v regionu způsobem, který bude co nejlépe přizpůsoben povaze jednotlivých úkolů, které jsou jim svěřeny.

- (55) Regionální koordinační centra by měla plnit úkoly, jejichž provádění na regionální úrovni přináší ve srovnání s jejich prováděním na celostátní úrovni přidanou hodnotu. Úkoly regionálních koordinačních center by měly zahrnovat úkoly vykonávané regionálními bezpečnostními koordinátory podle nařízení Komise (EU) 2017/1485 ⁽¹²⁾ i dodatečné úkoly týkající se provozu soustav, fungování trhu a rizikové připravenosti. Mezi úkoly vykonávané regionálními koordinačními centry by neměl patřit provoz a řízení elektrizační soustavy v reálném čase.
- (56) Při plnění svých úkolů by regionální koordinační centra měla přispívat k dosahování cílů pro roky 2030 a 2050, které jsou stanoveny v rámci politik v oblasti klimatu a energetiky.
- (57) Regionální koordinační centra by měla jednat především v zájmu fungování soustavy a trhu v regionu. Proto by jim měly být v souvislosti s určitými funkcemi svěřeny pravomoci nezbytné pro koordinaci činností provozovatelů přenosových soustav v daném regionu pro provoz soustavy a měla by být posílena jejich poradní úloha, pokud jde o zbyvajících funkce.
- (58) Lidské, technické, fyzické a finanční zdroje regionálních koordinačních center by neměly překročit rozsah, který je naprosto nezbytný pro plnění jejich úkolů.
- (59) ENTSO pro elektřinu by měla zajistit, aby činnosti regionálních koordinačních center byly mezi jednotlivými regiony koordinovány.
- (60) S cílem zvýšit účinnost sítí pro distribuci elektřiny v Unii a zajistit úzkou spolupráci provozovatelů přenosových soustav a ENTSO pro elektřinu by měl být založen Evropský subjekt pro provozovatele distribučních soustav v Unii (dále jen „subjekt EU DSO“). Jeho úkoly by měly být přesně vymezeny a jeho pracovní metody by měly zajistit efektivitu, transparentnost a reprezentativnost ve vztahu k provozovatelům distribučních soustav. Subjekt EU DSO by měl úzce spolupracovat s ENTSO pro elektřinu při přípravě a provádění případných kodexů sítě a měl by vykonávat činnosti zaměřené na poskytování pokynů mimo jiné v oblasti integrace distribuované výroby a ukládání v distribučních sítích nebo v jiných oblastech, které se týkají správy distribučních sítí. Subjekt EU DSO by měl rovněž řádně zohledňovat specifika, jimiž se vyznačují distribuční soustavy připojené k elektrizačním soustavám na ostrovech, které nejsou propojeny s ostatními elektrizačními soustavami prostřednictvím propojovacích vedení.
- (61) Je potřeba dosáhnout intenzivnější spolupráce a lepší koordinace mezi provozovateli přenosových soustav, aby se vytvořily kodexy sítě v zájmu poskytování a řízení účinného a transparentního přeshraničního přístupu k přenosovým soustavám a aby se zajistilo koordinované plánování s dostatečným časovým předstihem a dobrý technický rozvoj přenosové soustavy v Unii včetně vytvoření fyzických propojení, a to s náležitým ohledem na životní prostředí. Tyto kodexy sítě by měly být v souladu s nezávaznými rámcovými pokyny, které vypracuje ACER. ACER by se měla zapojit do přezkumu návrhu kodexů sítě na skutkovém základě, včetně jejich souladu s uvedenými rámcovými pokyny, přičemž tento přezkum by měl vycházet ze skutečné situace, a měla by mít možnost doporučit tyto kodexy Komisi k přijetí. Dále by měla ACER provádět posuzování navrhovaných změn kodexů sítě, přičemž by měla mít možnost doporučit je Komisi k přijetí. Provozovatelé přenosových soustav by měli provozovat své sítě v souladu s těmito kodexy sítě.
- (62) Ze zkušeností s vypracováváním a přijímáním kodexů sítě vyplývá, že je přínosné zjednodušit postupy vypracování objasněním toho, že ACER má právo návrh kodexů sítě před jejich předložením Komisi revidovat.
- (63) Aby se zabezpečilo řádné fungování vnitřního trhu s elektřinou, měly by být stanoveny postupy, které umožní přijímat rozhodnutí a pokyny týkající se mimo jiné stanovení tarifů a přidělování kapacit Komisí a které zároveň zabezpečí, aby se do tohoto procesu v případě potřeby zapojily regulační orgány prostřednictvím svého sdružení na úrovni Unie. Regulační orgány spolu s ostatními příslušnými orgány v členských státech by měly hrát důležitou roli v rámci přispívání k řádnému fungování vnitřního trhu s elektřinou.

⁽¹²⁾ Nařízení Komise (EU) 2017/1485 ze dne 2. srpna 2017, kterým se stanoví rámcový pokyn pro provoz elektroenergetických přenosových soustav (Úř. věst. L 220, 25.8.2017, s. 1).

- (64) Na činnosti, která se očekává od ENTSO pro elektřinu, mají zájem všichni účastníci trhu. Nesmírně důležitý je tedy účinný konzultační postup, přičemž stávající struktury vytvořené za účelem jeho usnadnění a zefektivnění, například prostřednictvím regulačních orgánů nebo ACER, by měly hrát důležitou úlohu.
- (65) Má-li být v souvislosti s celou elektroenergetickou přenosovou soustavou v Unii zajištěna větší transparentnost, měla by ENTSO pro elektřinu navrhnout, zveřejnit a pravidelně aktualizovat nezávazný desetiletý plán rozvoje sítě pro celou Unii. Do tohoto plánu rozvoje by měly být zahrnuty realizovatelné elektroenergetické přenosové soustavy a potřebná regionální propojení významná z obchodního hlediska nebo kvůli bezpečnosti dodávek.
- (66) Je třeba výrazně podporovat investice do větší nové infrastruktury a zároveň zajistit řádné fungování vnitřního trhu s elektřinou. S cílem posílit pozitivní dopad, který na hospodářskou soutěž a bezpečnost dodávek mají výjimky udělené propojovacím vedením stejnosměrného proudu, by se měl ve fázi plánování projektu otestovat tržní zájem a měly by být přijaty předpisy pro řízení přetížení. Pokud se propojovací vedení stejnosměrného proudu nacházejí na území více než jednoho členského státu, měla by žádosti o výjimku v krajním případě vyřizovat ACER s cílem lépe zohlednit přeshraniční dopady a usnadnit příslušné správní řízení. Kromě toho by vzhledem k mimořádně rizikovému profilu realizace těchto větších infrastrukturních projektů, pro něž byla udělena výjimka, mělo být možné poskytnout podnikům majícím zájem na dodávce a výrobě u příslušných projektů dočasnou výjimku z pravidel plného oddělení. Výjimky udělené podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1228/2003 ⁽¹³⁾ jsou platné až do dne uplynutí jejich platnosti stanoveného v rozhodnutí o udělení výjimky. Na elektroenergetickou infrastrukturu na moři s duální funkcí (tzv. „offshore hybridní aktiva“) kombinující přenos větrné energie na moři směrem na pobřeží a do propojovacích vedení by se měla rovněž vztahovat výjimka, jaká se podle pravidel vztahuje na nová propojovací vedení stejnosměrného proudu. Pokud je to nezbytné, měl by regulační rámec řádně zvážit specifickou situaci těchto aktiv, s cílem překonat překážky bránící realizaci společensky nákladově účinných offshore hybridních aktiv.
- (67) K posílení důvěry v trh je nezbytné, aby jeho účastníci měli jistotu, že ti, kdo se dopustí zneužívání, mohou být potrestáni účinným, přiměřeným a odrazujícím způsobem. Příslušným orgánům by měla být udělena pravomoc náležitě prošetřit obvinění ze zneužívání trhu. Za tímto účelem je nezbytné, aby příslušné orgány měly přístup k informacím o rozhodnutích, která v souvislosti s provozními činnostmi učinili dodavatelé. Mnoho významných rozhodnutí činí na trhu s elektřinou výrobci, kteří by měli zajistit, aby informace týkající se těchto rozhodnutí byly po určitou stanovenou dobu k dispozici příslušným orgánům ve snadno přístupné formě. Příslušné orgány by měly navíc pravidelně sledovat, zda provozovatelé přenosových soustav dodržují příslušná pravidla. Na malé výrobce, kteří nemohou reálně narušovat trh, by se tato povinnost vztahovat neměla.
- (68) Je třeba, aby členské státy a příslušné orgány poskytovaly Komisi důležité informace. S takovými informacemi musí Komise nakládat jako s důvěrnými. Pokud je to nutné, měla by mít Komise možnost požadovat důležité informace přímo od dotčených podniků za předpokladu, že budou informovány příslušné orgány.
- (69) Členské státy by měly stanovit sankce za porušení tohoto nařízení a zajistit, aby byly uplatňovány. Tyto sankce by měly být účinné, přiměřené a odrazující.
- (70) Členské státy, smluvní strany Energetického společenství a další třetí země, které uplatňují toto nařízení nebo jsou součástí synchronní oblasti kontinentální Evropy, by měly úzce spolupracovat ve všech otázkách týkajících se vytvoření integrovaného regionu pro obchodování s elektřinou a neměly by přijímat žádná opatření, která by ohrozila další integraci trhů s elektřinou nebo bezpečnost dodávek členských států a smluvních stran.
- (71) V době přijetí nařízení (ES) č. 714/2009 existovalo na úrovni Unie pouze několik pravidel pro vnitřní trh s elektřinou. Od té doby se vnitřní trh Unie stal komplexnějším, jelikož trhy procházejí zásadní změnou, zejména pokud jde o zavádění výroby energie z proměnlivých obnovitelných zdrojů. Kodexy sítě a pokyny jsou proto rozsáhlejší a komplexnější a zahrnují technické i obecné otázky.

⁽¹³⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1228/2003 ze dne 26. června 2003 o podmínkách přístupu do sítě pro přeshraniční obchod s elektřinou (Úř. věst. L 176, 15.7.2003, s. 1).

- (72) S cílem zajistit minimální stupeň harmonizace nezbytné pro řádné fungování trhu by měla být na Komisi přenesena pravomoc přijímat akty v souladu s článkem 290 Smlouvy o fungování EU, které se týkají jiných než podstatných prvků některých specifických oblastí, jež jsou klíčové pro integraci trhu. Uvedené akty by měly zahrnovat přijímání a změny některých kodexů sítí a pokynů, pokud doplňují toto nařízení, regionální spolupráce provozovatelů přenosových soustav a regulačních orgánů, finanční náhrady mezi provozovateli přenosových soustav a rovněž uplatňování ustanovení o výjimce pro nová propojovací vedení. Je obzvláště důležité, aby Komise v rámci přípravné činnosti vedla odpovídající konzultace, a to i na odborné úrovni, a aby tyto konzultace probíhaly v souladu se zásadami stanovenými v interinstitucionální dohodě ze dne 13. dubna 2016 o zdokonalení tvorby právních předpisů ⁽¹⁴⁾. Pro zajištění rovné účasti na vypracovávání aktů v přenesené pravomoci obdrží Evropský parlament a Rada veškeré dokumenty současně s odborníky z členských států a jejich odborníci mají automaticky přístup na zasedání skupin odborníků Komise, jež se věnují přípravě aktů v přenesené pravomoci.
- (73) Za účelem zajištění jednotných podmínek k provedení tohoto nařízení by měly být Komisi svěřeny prováděcí pravomoci v souladu s článkem 291 Smlouvy o fungování EU. Tyto pravomoci by měly být vykonávány v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ⁽¹⁵⁾. K přijetí těchto prováděcích aktů by měl být použit přezkumný postup.
- (74) Jelikož cíle tohoto nařízení, totiž dosažení harmonizovaného rámce pro přeshraniční obchod s elektřinou, nemůže být dosaženo uspokojivě členskými státy, ale spíše ho z důvodu jeho rozsahu a účinků může být lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku toto nařízení nepřekračuje rámec toho, co je nezbytné pro dosažení tohoto cíle.
- (75) V zájmu soudržnosti a právní jistoty by žádné ustanovení tohoto nařízení nemělo bránit uplatňování výjimek vyplývajících z článku 66 směrnice (EU) 2019/944,

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

KAPITOLA I

PŘEDMĚT, OBLAST PŮSOBNOSTI A DEFINICE

Článek 1

Předmět a oblast působnosti

Cílem tohoto nařízení je:

- a) vymezit základ pro účinné dosažení cílů energetické unie, a zejména rámce politiky v oblasti klimatu a energetiky pro rok 2030, umožněním působení tržních signálů ke zvýšení účinnosti, podílu obnovitelných zdrojů energie, bezpečnosti dodávek, flexibility, udržitelnosti, dekarbonizace a inovací;
- b) stanovit základní zásady pro dobře fungující integrované trhy s elektřinou, které umožní nediskriminační přístup na trh všem poskytovatelům zdrojů a odběratelům elektřiny, posílí postavení spotřebitelů, zajistí konkurenceschopnost na globálním trhu i odezvu strany poptávky, ukládání energie a energetickou účinnost, usnadní agregaci distribuované poptávky a nabídky a umožní tržní a odvětvovou integraci, jakož i tržní úhradu za elektřinu z obnovitelných zdrojů;

⁽¹⁴⁾ Úř. věst. L 123, 12.5.2016, s. 1.

⁽¹⁵⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ze dne 16. února 2011, kterým se stanoví pravidla a obecné zásady způsobu, jakým členské státy kontrolují Komisi při výkonu prováděcích pravomocí (Úř. věst. L 55, 28.2.2011, s. 13).

- c) stanovit spravedlivá pravidla pro přeshraniční obchod s elektřinou, a tím posílit hospodářskou soutěž na vnitřním trhu s elektřinou, s přihlédnutím ke zvláštnostem vnitrostátních a regionálních trhů, včetně vytvoření kompenzačního mechanismu pro přeshraniční toky elektřiny a stanovení harmonizovaných zásad pro poplatky za přeshraniční přenos a pro přidělování dostupných kapacit propojení mezi vnitrostátními přenosovými systémy;
- d) usnadnit vytvoření dobře fungujícího a transparentního velkoobchodního trhu přispívajícího k vysoké úrovni bezpečnosti dodávek elektřiny a stanovit mechanismy pro harmonizaci pravidel pro přeshraniční obchod s elektřinou.

Článek 2

Definice

Pro účely tohoto nařízení se rozumí:

- 1) „propojovacím vedením“ přenosové vedení, které překračuje nebo překlenuje hranici mezi členskými státy, a které propojuje vnitrostátní přenosové systémy členských států;
- 2) „regulačním orgánem“ regulační orgán určený každým členským státem podle čl. 57 odst. 1 směrnice (EU) 2019/944;
- 3) „přeshraničním tokem“ fyzikální tok elektřiny přenosovou sítí členského státu, který je výsledkem dopadu činnosti výrobců, zákazníků nebo obou mimo tento členský stát na jeho přenosovou síť;
- 4) „přetížením“ situace, v níž nelze vyhovět všem obchodním požadavkům účastníků trhu mezi síťovými oblastmi, jelikož by to vedlo ke značnému ovlivnění fyzikálních toků na prvcích sítě, které tyto toky nedokáží pojmout;
- 5) „novým propojovacím vedením“ propojovací vedení nedokončené ke dni 4. srpna 2003;
- 6) „strukturálním přetížením“ přetížení v přenosové soustavě, které lze jednoznačně vymezit, je předvídatelné, je v čase geograficky neměnné a často se za běžných podmínek elektrizační soustavy opakuje;
- 7) „organizátorem trhu“ subjekt, který poskytuje službu, jíž se nabídky prodeje elektřiny přiřazují k poptávkám nákupu elektřiny;
- 8) „nominovaným organizátorem trhu s elektřinou“ organizátor trhu, který byl určen příslušným orgánem, aby vykonával úkoly spojené s jednotným propojením denních nebo vnitrodenních trhů;
- 9) „hodnotou nepokrytého zatížení“ odhad maximální ceny elektřiny v EUR/MWh, kterou jsou zákazníci ochotni zaplatit, aby předešli výpadku elektřiny;
- 10) „zajišťováním výkonové rovnováhy“ veškerá opatření a postupy ve všech časových osách, jimiž provozovatelé přenosových soustav průběžně zajišťují zachování frekvence soustavy v rámci předem stanoveného rozsahu stability a dodržení objemu záloh potřebného s ohledem na požadovanou kvalitu;
- 11) „regulační energií“ energie používaná provozovateli přenosových soustav k zajišťování výkonové rovnováhy;
- 12) „poskytovatelem služeb výkonové rovnováhy“ účastník trhu poskytující provozovatelům přenosových soustav regulační energii nebo regulační zálohu nebo obojí;
- 13) „regulační zálohou“ objem záloh, k jejichž udržování se zavázal poskytovatel služeb výkonové rovnováhy a ze kterých se poskytovatel služeb výkonové rovnováhy zavázal po dobu trvání smlouvy podávat provozovateli přenosových soustav nabídky na odpovídající objem regulační energie;
- 14) „subjektem zúčtování“ účastník trhu s elektřinou, který nese odpovědnost za své odchylky, nebo jeho zvolený zástupce;
- 15) „intervalem zúčtování odchylek“ časový úsek, za který se vypočítávají odchylky subjektů zúčtování;

- 16) „zúčtovací cenou odchylky“ cena, ať již kladná, nulová, nebo záporná, za odchylku v každém směru za každý interval zúčtování odchylek;
- 17) „oblastí zúčtovací ceny odchylky“ oblast pro výpočet zúčtovací ceny odchylky;
- 18) „postupem předběžné kvalifikace“ proces ověření souladu poskytovatele regulačních záloh s požadavky stanovenými provozovateli přenosových soustav;
- 19) „rezervovanými zálohami“ objem záloh pro automatickou regulaci frekvence, záloh pro obnovení frekvence nebo záloh pro náhradu, které musí mít provozovatel přenosové soustavy k dispozici;
- 20) „přednostním nasazením“ v případě modelu vlastního řízení nasazení elektráren na základě jiných kritérií, než je ekonomické pořadí jimi podaných nabídek, a v případě modelu centrálního řízení nasazení elektráren na základě jiných kritérií, než jsou ekonomické pořadí jimi podaných nabídek a síťová omezení, při nichž se upřednostňují konkrétní výrobní technologie;
- 21) „regionem pro výpočet kapacity“ zeměpisná oblast, ve které se použije koordinovaný výpočet kapacity;
- 22) „kapacitním mechanismem“ dočasné opatření pro zajištění dosažení nezbytné úrovně zdrojové přiměřenosti odměněním zdrojů za jejich dostupnost, jiné než opatření týkající se podpůrných služeb nebo řízení přetížení;
- 23) „vysoce účinnou kombinovanou výrobou tepla a elektřiny“ kombinovaná výroba splňující kritéria stanovená v příloze II směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/27/EU ⁽¹⁶⁾;
- 24) „demonstračním projektem“ projekt, který prokazuje, že určitá technologie je v Unii první svého druhu a představuje významnou inovaci, která daleko překračuje hranice současného stavu technologie;
- 25) „účastníkem trhu“ fyzická nebo právnická osoba, která nakupuje, prodává nebo vyrábí elektřinu, vykonává služby agregace nebo je provozovatelem odezvy strany poptávky nebo provozovatelem ukládání energie, včetně vydávání příkazů k obchodování, na jednom či více trzích s elektřinou, včetně trhů s regulační energií;
- 26) „redispečinkem“ opatření, včetně omezování zdrojů, aktivované jedním nebo více provozovateli přenosových soustav nebo provozovateli distribučních soustav změnou výroby nebo struktury zatížení nebo obou, tak aby se změnila fyzikální toky v elektrizační soustavě a uvolnilo se přetížení nebo jinak zajistila bezpečnost soustavy;
- 27) „protiobchodem“ výměna energie mezi dvěma nabídkovými zónami z podnětu provozovatelů soustav za účelem uvolnění fyzického přetížení;
- 28) „výrobnou elektřinu“ zařízení, které přeměňuje primární energii na energii elektrickou a sestává z jednoho nebo více výrobních modulů připojených k síti;
- 29) „modelem centrálního řízení“ model plánování a nasazování, kde plány výroby a plány spotřeby, jakož i nasazování výroben elektřiny a odběrných elektrických zařízení, pokud je u nich možné provádět změny v nasazování, jsou určovány provozovatelem přenosové soustavy v rámci integrovaného procesu plánování;
- 30) „modelem vlastního řízení“ model plánování a nasazování, kde plány výroby a plány spotřeby, jakož i nasazování výroben elektřiny a odběrných elektrických zařízení určují subjekty pro plánování těchto výroben a zařízení;
- 31) „standardním produktem výkonové rovnováhy“ harmonizovaný produkt výkonové rovnováhy definovaný všemi provozovateli přenosové soustavy za účelem výměny služeb výkonové rovnováhy;
- 32) „specifickým produktem výkonové rovnováhy“ produkt výkonové rovnováhy jiný než standardní produkt výkonové rovnováhy;
- 33) „pověřeným provozovatelem“ subjekt, na něhož provozovatel přenosové soustavy nebo nominovaný organizátor trhu s elektřinou přenesl zvláštní úkoly nebo povinnosti, jimiž byl sám pověřen podle tohoto nařízení či jiných právních aktů Unie, nebo jehož těmito zvláštními úkoly nebo povinnostmi pověřil členský stát či regulační orgán;

⁽¹⁶⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/27/EU ze dne 25. října 2012 o energetické účinnosti, o změně směrnic 2009/125/ES a 2010/30/EU a o zrušení směrnic 2004/8/ES a 2006/32/ES (Úř. věst. L 315, 14.11.2012, s. 1).

- 34) „zákazníkem“ zákazník ve smyslu čl. 2 bodu 1 směrnice (EU) 2019/944;
- 35) „konečným zákazníkem“ konečný zákazník ve smyslu čl. 2 bodu 3 směrnice (EU) 2019/944;
- 36) „velkoobchodním zákazníkem“ velkoobchodní zákazník ve smyslu čl. 2 bodu 2 směrnice (EU) 2019/944;
- 37) „zákazníkem v domácnosti“ zákazník v domácnosti ve smyslu čl. 2 bodu 4 směrnice (EU) 2019/944;
- 38) „malým podnikem“ malý podnik ve smyslu čl. 2 bodu 7 směrnice (EU) 2019/944;
- 39) „aktivním zákazníkem“ aktivní zákazník ve smyslu čl. 2 bodu 8 směrnice (EU) 2019/944;
- 40) „trhy s elektřinou“ trhy s elektřinou ve smyslu čl. 2 bodu 9 směrnice (EU) 2019/944;
- 41) „dodávkou“ dodávka ve smyslu čl. 2 bodu 12 směrnice (EU) 2019/944;
- 42) „smlouvou na dodávky elektřiny“ smlouva na dodávky elektřiny ve smyslu čl. 2 bodu 13 směrnice (EU) 2019/944;
- 43) „agregací“ agregace ve smyslu čl. 2 bodu 18 směrnice (EU) 2019/944;
- 44) „odezvou strany poptávky“ odezva strany poptávky ve smyslu čl. 2 bodu 20 směrnice (EU) 2019/944;
- 45) „inteligentním měřicím systémem“ inteligentní měřicí systém ve smyslu čl. 2 bodu 23 směrnice (EU) 2019/944;
- 46) „interoperabilitou“ interoperabilita ve smyslu čl. 2 bodu 24 směrnice (EU) 2019/944;
- 47) „distribucí“ distribuce ve smyslu čl. 2 bodu 28 směrnice (EU) 2019/944;
- 48) „provozovatelem distribuční soustavy“ pozorovatel distribuční soustavy ve smyslu čl. 2 bodu 29 směrnice (EU) 2019/944;
- 49) „energetickou účinností“ energetická účinnost ve smyslu čl. 2 bodu 30 směrnice (EU) 2019/944;
- 50) „energií z obnovitelných zdrojů“ energie z obnovitelných zdrojů ve smyslu čl. 2 bodu 31 směrnice (EU) 2019/944;
- 51) „distribuovanou výrobou“ distribuovaná výroba ve smyslu čl. 2 bodu 32 směrnice (EU) 2019/944;
- 52) „přenosem“ přenos ve smyslu čl. 2 bodu 34 směrnice (EU) 2019/944;
- 53) „provozovatelem přenosové soustavy“ provozovatel přenosové soustavy ve smyslu čl. 2 bodu 35 směrnice (EU) 2019/944;
- 54) „uživatelé soustavy“ uživatel soustavy ve smyslu čl. 2 bodu 36 směrnice (EU) 2019/944;
- 55) „výrobou“ výroba ve smyslu čl. 2 bodu 37 směrnice (EU) 2019/944;
- 56) „výrobce“ výrobce ve smyslu čl. 2 bodu 38 směrnice (EU) 2019/944;
- 57) „propojenou soustavou“ propojená soustava ve smyslu čl. 2 bodu 40 směrnice (EU) 2019/944;
- 58) „malou izolovanou soustavou“ malá izolovaná soustava ve smyslu čl. 2 bodu 42 směrnice (EU) 2019/944;
- 59) „malou připojenou soustavou“ malá připojená soustava ve smyslu čl. 2 bodu 43 směrnice (EU) 2019/944;
- 60) „podpůrnou službou“ podpůrná služba ve smyslu čl. 2 bodu 48 směrnice (EU) 2019/944;
- 61) „nefrekvenční podpůrnou službou“ nefrekvenční podpůrná služba ve smyslu čl. 2 bodu 49 směrnice (EU) 2019/944;

- 62) „ukládáním energie“ ukládání energie ve smyslu čl. 2 bodu 59 směrnice (EU) 2019/944;
- 63) „regionálním koordinačním centrem“ regionální koordinační centrum zřízené podle článku 35 tohoto nařízení;
- 64) „velkoobchodním trhem s energií“ velkoobchodní trh s energií ve smyslu čl. 2 bodu 6 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1227/2011 ⁽¹⁷⁾;
- 65) „nabídkovou zónou“ největší zeměpisná oblast, v jejímž rámci jsou účastníci trhu schopni si vyměňovat energii bez přidělování kapacity;
- 66) „přidělením kapacity“ alokace kapacity mezi zónami;
- 67) „regulační oblastí“ ucelená část propojeného systému provozovaná jedním provozovatelem soustavy, která zahrnuje též případné fyzicky připojené odběry nebo výrobní bloky;
- 68) „koordinovanou čistou přenosovou kapacitou“ způsob výpočtu kapacit založený na *ex ante* stanovení a určení maximální výměny energie mezi sousedícími nabídkovými zónami;
- 69) „kritickým prvkem sítě“ prvek sítě nacházející se buď uvnitř nabídkové zóny, nebo mezi nabídkovými zónami, který se bere v úvahu při výpočtu kapacity a který limituje množství elektřiny, jež lze vyměnit;
- 70) „kapacitou mezi zónami“ schopnost propojeného systému zajistit přenos energie mezi nabídkovými zónami;
- 71) „výrobním blokem“ jeden generátor elektřiny, který je součástí výroby.

KAPITOLA II

OBECNÁ PRAVIDLA PRO TRH S ELEKTŘINOU

Článek 3

Zásady týkající se fungování trhů s elektřinou

Členské státy, regulační orgány, provozovatelé přenosových soustav, provozovatelé distribučních soustav, organizátoři trhu a pověřeni provozovatelé zajistí, aby trhy s elektřinou byly provozovány v souladu s těmito zásadami:

- a) ceny jsou utvářeny na základě nabídky a poptávky;
- b) pravidla trhu podporují volnou tvorbu cen a nevyžadují kroky, které brání tvorbě cen na základě nabídky a poptávky;
- c) pravidla trhu usnadňují rozvoj flexibilnější výroby, udržitelné nízkouhlíkové výroby a pružnější poptávky;
- d) zákazníci mohou využívat tržních příležitostí a větší hospodářské soutěže na maloobchodních trzích a mají právo jednat jako účastníci trhu na trhu s energií a při energetické transformaci;
- e) konečným zákazníkům a malým podnikům je umožněna účast na trhu prostřednictvím agregace výroby z několika výroben elektřiny nebo zatížení z několika zařízení odezvy strany poptávky s cílem poskytnout společné nabídky na trhu s elektřinou a umožnit jejich společné provozování v elektrizační soustavě v souladu s právem Unie v oblasti hospodářské soutěže;
- f) pravidla trhu umožňují dekarbonizaci elektrizační soustavy a tím i hospodářství, a to i umožněním integrace elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a vytvářením pobídek v oblasti energetické účinnosti;
- g) pravidla trhu vytvářejí vhodné pobídky k investicím do výroby, zejména k dlouhodobým investicím do dekarbonizované a udržitelné elektrizační soustavy, ukládání energie, energetické účinnosti a odezvy strany poptávky k pokrytí potřeb trhu, a usnadňují spravedlivou hospodářskou soutěž, čímž zajišťují bezpečnost dodávek;

⁽¹⁷⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1227/2011 ze dne 25. října 2011 o integritě a transparentnosti velkoobchodního trhu s energií (Úř. věst. L 326, 8.12.2011, s. 1).

- h) překážky pro přeshraniční toky elektřiny mezi nabídkovými zónami nebo členskými státy a pro přeshraniční transakce na trzích s elektřinou a na trzích se souvisejícími službami jsou postupně odstraňovány;
- i) pravidla trhu zajišťují regionální spolupráci v případech, kdy může být efektivní;
- j) bezpečná a udržitelná výroba, ukládání energie a odezva strany poptávky se účastní trhu za rovných podmínek, v souladu s požadavky práva Unie;
- k) všichni výrobci jsou přímo nebo nepřímo odpovědní za prodej elektřiny, kterou vyrábějí;
- l) pravidla trhu umožňují přeměnu demonstračních projektů v udržitelné, bezpečné a nízkouhlíkové zdroje energie, technologie nebo systémy, jejichž realizace a využití jsou ve prospěch společnosti;
- m) pravidla trhu umožňují účinné nasazování výrobních zařízení, ukládání energie a odezvu strany poptávky;
- n) pravidla trhu umožňují podnikům, aby zahájily i ukončily výrobu elektřiny, ukládání energie a dodávky elektřiny podle toho, jak samy posoudí hospodářskou a finanční životaschopnosti jejich provozu;
- o) s cílem umožnit účastníkům trhu chránit se proti rizikům kolísání cen na tržním základě a omezit nejistotu, pokud jde o budoucí návratnost investic, lze na burze transparentním způsobem obchodovat s produkty dlouhodobého zajištění a na mimoburzovních trzích lze sjednávat dlouhodobé smlouvy na dodávky elektřiny, za předpokladu, že je dodržováno právo Unie v oblasti hospodářské soutěže;
- p) pravidla trhu usnadňují obchodování s produkty po celé Unii a změny předpisů zohledňují dopady na krátkodobé a dlouhodobé termínové trhy a produkty;
- q) účastníci trhu mají právo získat přístup k přenosovým sítím a distribučním sítím na základě objektivních, transparentních a nediskriminačních podmínek.

Článek 4

Spravedlivá energetická transformace

Komise všemi dostupnými prostředky podpoří členské státy, které zavedou vnitrostátní strategii pro postupné omezování existující kapacity na výrobu energie z uhlí a jiných tuhých fosilních paliv a na jejich těžbu, aby umožnila spravedlivou energetickou transformaci v regionech zasažených strukturální změnou. Komise pomůže členským státům řešit sociální a hospodářské dopady přechodu na čistou energii.

Komise úzce spolupracuje se zainteresovanými subjekty v uhelných regionech a regionech s vysokými emisemi uhlíku, usnadňuje přístup k dostupným finančním prostředkům a programům a jejich využívání a podněcuje k výměně osvědčených postupů, včetně diskusí o průmyslových plánech a potřebách rekvalifikace.

Článek 5

Odpovědnost za odchylku

1. Všichni účastníci trhu odpovídají za odchylky, které v soustavě způsobí (dále jen „odpovědnost za odchylku“). Za tímto účelem jsou účastníci trhu buď subjekty zúčtování, nebo smluvně přenesou svou odpovědnost na některý subjekt zúčtování podle své volby. Každý subjekt zúčtování nese finanční odpovědnost za své odchylky a usiluje o výkonovou rovnováhu nebo napomáhá tomu, aby elektrizační soustava byla ve výkonové rovnováze.
2. Členské státy mohou udělit výjimky z odpovědnosti za odchylku pouze pro tyto případy:
 - a) demonstrační projekty pro inovativní technologie pod podmínkou schválení regulačním orgánem, pokud jsou tyto výjimky omezeny na dobu a rozsah nezbytné pro dosažení demonstračních účelů;

- b) výrobní elektrárny využívající obnovitelné zdroje energie s instalovanou kapacitou na výrobu elektřiny menší než 400 kW;
- c) zařízení využívající podporu schválenou Komisí na základě pravidel Unie pro státní podporu podle článků 107, 108 a 109 Smlouvy o fungování EU, uvedená do provozu před 4. červencem 2019.

Aniž jsou dotčeny články 107 a 108 Smlouvy o fungování EU, mohou členské státy vytvářet pobídky pro účastníky trhu, kteří získali úplnou nebo částečnou výjimku z odpovědnosti za odchylku, aby přijali úplnou odpovědnost za odchylku.

3. Pokud se členský stát rozhodne udělit výjimku podle odstavce 2, zajistí, aby finanční odpovědnost za odchylky převzal jiný účastník trhu.

4. Pro výrobní elektrárny uvedené do provozu od 1. ledna 2026 se odst. 2 písm. b) použije pouze u výrobních zařízení využívajících obnovitelné zdroje energie s instalovanou kapacitou na výrobu elektřiny menší než 200 kW.

Článek 6

Trh pro zajišťování výkonové rovnováhy

1. Trhy pro zajišťování výkonové rovnováhy, včetně postupů předběžné kvalifikace, musí být uspořádány tak, aby:
 - a) účinně zajišťovaly nediskriminaci účastníků trhu s ohledem na různé technické potřeby elektrizační soustavy a různé technické způsobilosti výrobních zdrojů, ukládání energie a odezvy strany poptávky;
 - b) zajišťovaly transparentní a technologicky neutrální vymezení služeb a jejich transparentní a tržní obstarávání;
 - c) zajišťovaly nediskriminační přístup pro všechny účastníky trhu, ať už se zapojují jednotlivě nebo prostřednictvím agregace, a to i pro elektřinu vyrobenou z proměnlivých obnovitelných zdrojů, odezvu strany poptávky a ukládání energie;
 - d) respektovaly, že je třeba zohledňovat rostoucí podíl výroby z proměnlivých obnovitelných zdrojů, zvýšenou schopnost odezvy strany poptávky a nástup nových technologií.
2. Cena regulační energie nesmí být stanovena předem ve smlouvách o poskytování regulační zálohy. Postupy obstarávání energie musí být transparentní a v souladu s čl. 40 odst. 4 směrnice (EU) 2019/944 a zároveň chránit důvěrnost obchodně citlivých informací.
3. Trhy pro zajišťování výkonové rovnováhy musí zajišťovat provozní bezpečnost a přitom umožňovat co největší využití a účinné přidělování kapacity mezi zónami pro různé časové rámce v souladu s článkem 17.
4. Zúčtování regulační energie musí být v případě standardních a specifických produktů výkonové rovnováhy založeno na marginálním ocenění („pay-as-cleared“), pokud všechny regulační orgány neschválí alternativní metodu tvorby cen na společný návrh všech provozovatelů přenosových soustav podložený analýzou prokazující, že tato alternativní metoda tvorby cen je účinnější.

Účastníkům trhu musí být umožněno podávat nabídky co nejbližší reálnému času a uzávěrky pro podávání nabídek regulační energie nesmějí předcházet uzávěrce obchodování mezi zónami na vnitrodenních trzích.

Provozovatelé přenosové soustavy uplatňující model centrálního řízení mohou stanovit další pravidla v souladu s rámcovým pokynem o zajišťování výkonové rovnováhy v elektroenergetice přijatým na základě čl. 6 odst. 11 nařízení (ES) č. 714/2009.

5. Odchylky se zúčtovávají za cenu, která odráží hodnotu energie v reálném čase.
6. Každá oblast zúčtovací ceny odchylky odpovídá nabídkové zóně, s výjimkou případů modelu centrálního řízení, kdy může oblast zúčtovací ceny odchylky představovat část nabídkové zóny.
7. Stanovování objemu rezervovaných záloh provádějí provozovatelé přenosových soustav a je usnadňováno na regionální úrovni.

8. Obstarávání regulační zálohy provádí provozovatel přenosové soustavy a může být usnadňováno na regionální úrovni. Rezervace přeshraniční kapacity za tímto účelem může být omezená. Obstarávání regulační zálohy je prováděno tržně a organizováno tak, aby postup předběžné kvalifikace nediskriminoval účastníky trhu v souladu s čl. 40 odst. 4 směrnice (EU) 2019/944, ať už se zapojují jednotlivě, nebo prostřednictvím agregace.

Obstarávání regulační zálohy je založeno na primárním trhu, ledaže regulační orgán v určitém rozsahu udělil výjimku a povolil používání jiných forem tržního obstarávání z důvodu nedostatečné hospodářské soutěže na trhu se službami výkonové rovnováhy. Výjimky z povinnosti založit obstarávání regulační zálohy na používání primárních trhů jsou přezkoumávány každé tři roky.

9. Obstarávání kladné regulační zálohy a záporné regulační zálohy se provádí odděleně, s výjimkou případů, kdy regulační orgán schválí výjimku z této zásady na základě toho, že hodnocení provedené provozovatelem přenosové soustavy prokáže, že by to vedlo k většímu hospodářskému užítku. Smlouvy na regulační zálohu se nezavírají dříve než jeden den před poskytnutím regulační zálohy a délka smluvního období nepřesáhne jeden den, ledaže regulační orgán v určitém rozsahu schválil dřívější uzavírání smluv nebo delší smluvní období, aby se zajistila bezpečnost dodávek nebo zvýšil hospodářský užitek.

Je-li výjimka udělena, nezavírají se smlouvy o regulační záloze u alespoň 40 % standardních produktů výkonové rovnováhy a alespoň 30 % všech produktů používaných pro regulační zálohu na více než jeden den před poskytnutím regulační zálohy a délka smluvního období nepřesáhne jeden den. Smlouvy týkající se zbývajících částí regulační zálohy se uzavírají na nejvíce jeden měsíc před poskytnutím regulační zálohy a délka smluvního období nepřesáhne jeden měsíc.

10. Na žádost provozovatele přenosové soustavy může regulační orgán rozhodnout o prodloužení smluvního období zbývajících částí regulační zálohy podle odstavce 9 na nejvýše dvanáct měsíců, pokud je takové rozhodnutí časově omezené a pozitivní účinky z hlediska snižování nákladů pro konečné zákazníky převáží negativní dopady na trh. Žádost musí obsahovat:

- a) konkrétní časové období, po něž má výjimka platit;
- b) konkrétní objem regulační zálohy, pro niž má výjimka platit;
- c) analýzu dopadu této výjimky na účast zdrojů zajišťujících výkonovou rovnováhu a
- d) odůvodnění výjimky prokazující, že taková výjimka by vedla k nižším nákladům pro konečné zákazníky.

11. Bez ohledu na odstavec 10 nesmí od 1. ledna 2026 délka smluvního období přesahovat šest měsíců.

12. Do 1. ledna 2028 podají regulační orgány Komisi a ACER zprávu o podílu celkové kapacity, na kterou se vztahují smlouvy na dobu delší než jeden den nebo zakázky zadávané na dobu delší než jeden den.

13. Provozovatelé přenosové soustavy nebo jimi pověřeni provozovatelé zveřejní co nejdříve reálnému času, ale nejpozději 30 minut po dodávce, informace o současné rovnováze soustavy ve svých oblastech plánování, odhadovaných zúčtovacích cenách odchylky a odhadovaných cenách regulační energie.

14. V případě, že standardní produkty výkonové rovnováhy nestačí k zajištění provozní bezpečnosti nebo že se některé zdroje zajišťující výkonovou rovnováhu nemohou zapojit do trhu pro zajišťování výkonové rovnováhy prostřednictvím standardních produktů výkonové rovnováhy, mohou provozovatelé přenosové soustavy navrhnout výjimky z odstavců 2 a 5 pro specifické produkty výkonové rovnováhy, které se aktivují na místní úrovni, aniž by se vyměňovaly s ostatními provozovateli přenosové soustavy, a regulační orgány mohou takové výjimky schválit.

Návrhy výjimek musí obsahovat popis opatření navrhovaných k minimalizaci používání specifických produktů pod podmínkou hospodářského užítku, přičemž se musí prokázat, že specifické produkty nezpůsobují významnou neefektivitu a nenarušují trh pro zajišťování výkonové rovnováhy v oblasti plánování ani mimo ni, a v případě potřeby i pravidla a informace týkající se procesu přeměny nabídek regulační energie ze specifických produktů výkonové rovnováhy na nabídky regulační energie ze standardních produktů výkonové rovnováhy.

Článek 7

Denní a vnitrodenní trhy

1. Provozovatelé přenosových soustav a nominovaní organizátoři trhu s elektřinou společně organizují řízení integrovaných denních a vnitrodenních trhů v souladu s nařízením (EU) 2015/1222. Provozovatelé přenosových soustav a nominovaní organizátoři trhu s elektřinou spolupracují na úrovni Unie, nebo pokud je to vhodnější, na regionální úrovni s cílem maximalizovat účinnost a efektivitu denního a vnitrodenního obchodování s elektřinou v Unii. Povinnost spolupracovat není dotčeno uplatňování práva Unie v oblasti hospodářské soutěže. Provozovatelé přenosových soustav a nominovaní organizátoři trhu s elektřinou podléhají ve svých funkcích souvisejících s obchodováním s elektřinou dohledu regulačních orgánů podle článku 59 směrnice (EU) 2019/944 a dohledu ACER podle článků 4 a 8 nařízení (EU) 2019/942.
2. Denní a vnitrodenní trhy musí:
 - a) být organizovány tak, aby byly nediskriminační;
 - b) maximalizovat schopnost všech účastníků trhu řídit odchylku;
 - c) maximalizovat příležitosti pro všechny účastníky trhu účastnit se obchodování mezi zónami co nejbližší reálnému času ve všech nabídkových zónách;
 - d) utvářet ceny, které odrážejí základní tržní faktory, včetně hodnoty energie v reálném čase, a na které se účastníci trhu mohou při sjednávání produktů pro dlouhodobé zajištění spolehnout;
 - e) zajišťovat provozní bezpečnost a přitom umožňovat maximální využití přenosové kapacity;
 - f) být transparentní a zároveň chránit důvěrnost obchodně citlivých informací a zajišťovat, aby obchodování probíhalo anonymně;
 - g) nerozlišovat mezi obchodními transakcemi uvnitř jedné nabídkové zóny a mezi nabídkovými zónami a
 - h) být organizovány tak, aby bylo zajištěno, že všichni účastníci trhu mají přístup na trh samostatně nebo prostřednictvím agregace.

Článek 8

Obchodování na denních a vnitrodenních trzích

1. Nominovaní organizátoři trhu s elektřinou umožňují účastníkům trhu obchodovat s energií co nejbližší reálnému času a alespoň do uzávěrky přidělování vnitrodenní kapacity mezi zónami.
2. Nominovaní organizátoři trhu s elektřinou poskytují účastníkům trhu příležitost obchodovat s energií v časových intervalech alespoň tak krátkých, jako je interval zúčtování odchylek na denních i na vnitrodenních trzích.
3. Nominovaní organizátoři trhu s elektřinou poskytují produkty pro obchodování na denních a vnitrodenních trzích, jejichž velikost je dostatečně malá, přičemž minimální velikost nabídky činí 500 kW nebo méně, aby byla umožněna efektivní účast odezvy strany poptávky, ukládání energie a energie z obnovitelných zdrojů v malém rozsahu, včetně přímé účasti zákazníků.
4. Od 1. ledna 2021 činí interval zúčtování odchylek 15 minut ve všech oblastech plánování, ledaže regulační orgány udělí obecnou nebo individuální výjimku. Obecné výjimky lze udělit pouze do 31. prosince 2024.

Od 1. ledna 2025 nesmí interval zúčtování odchylek v případě individuální výjimky udělené všemi vnitrostátními regulačními orgány v synchronně propojené oblasti přesáhnout 30 minut.

Článek 9

Dlouhodobé trhy

1. V souladu s nařízením (EU) 2016/1719 provozovatelé přenosových soustav udělují dlouhodobá přenosová práva nebo zavedou rovnocenná opatření, aby se účastníci trhu, včetně vlastníků výroben elektřiny využívajících obnovitelné zdroje energie, mohli zajistit proti cenovým rizikům přes hranice nabídkových zón, kromě případů, kdy vyhodnocení dlouhodobého trhu na hranicích nabídkových zón prováděné příslušnými regulačními orgány prokazuje dostatečné možnosti obchodního zajištění v dotčených nabídkových zónách.
2. Dlouhodobá přenosová práva jsou přidělována transparentně, tržně a nediskriminačně prostřednictvím jednotné platformy pro přidělování.
3. S výhradou dodržení práva Unie v oblasti hospodářské soutěže mohou organizátoři trhu vyvíjet progresivní termínované zajišťovací produkty, včetně dlouhodobých zajišťovacích produktů, aby se účastníci trhu, včetně vlastníků výroben elektřiny využívajících obnovitelné zdroje energie, mohli vhodně zajistit proti finančním rizikům vyplývajícím z výkyvů cen. Členské státy nevyžadují, aby se tyto činnosti v oblasti dlouhodobého zajištění omezovaly na obchody uzavírané uvnitř jednoho členského státu nebo nabídkové zóny.

Článek 10

Technické cenové stropy

1. Maximální a minimální velkoobchodní cena elektřiny není omezena. Toto ustanovení se vztahuje mimo jiné na nabídky a zúčtování ve všech časových rámcích a zahrnuje regulační energii a zúčtovací ceny odchylky, aniž jsou dotčeny technické cenové stropy, které mohou být uplatňovány v souladu s časovým rámcem pro vyrovnávání a denními a vnitrodenními časovými rámci v souladu s odstavcem 2.
2. Nominovaní organizátoři trhu s elektřinou mohou uplatňovat harmonizované mezní hodnoty maximální a minimální zúčtovací ceny pro denní a vnitrodenní časové rámce. Tyto stropy musí být dostatečně vysoké, aby zbytečně neomezovaly obchodování, být harmonizované pro vnitřní trh a zohledňovat maximální hodnotu nepokrytého zatížení. Nominovaní organizátoři trhu s elektřinou zavedou transparentní mechanismus, jímž se automaticky a včas upravují technické cenové stropy, lze-li očekávat, že bude stanovených stropů dosaženo. Upravené vyšší stropy zůstanou v platnosti, dokud nejsou v rámci tohoto mechanismu nutná další zvýšení.
3. Provozovatelé přenosových soustav nepřijímají žádná opatření, jejichž účelem je změnit velkoobchodní ceny.
4. Regulační orgány, nebo pokud je členský stát pro tyto účely určil, jiné příslušné orgány určí politiky a opatření uplatňované v jejich územní působnosti, které by mohly nepřímo přispívat k omezení tvorby velkoobchodních cen, včetně omezování nabídek v souvislosti s aktivováním regulační energie, kapacitních mechanismů, opatření provozovatelů přenosových soustav, opatření zaměřených na zpochybnění výsledků trhu, nebo na předcházení zneužívání dominantního postavení nebo neefektivně vymezených nabídkových zón.
5. Pokud regulační orgán nebo určený příslušný orgán zjistil, že určitá politika nebo opatření by mohly sloužit k omezení tvorby velkoobchodních cen, přijme veškerá vhodná opatření k jejich odstranění, nebo pokud to není možné, k omezení jejich dopadu na nabídky. Členské státy předloží do 5. ledna 2020 zprávu Komisi, v níž podrobně uvedou opatření a kroky, které přijaly nebo hodlají přijmout.

Článek 11

Hodnota nepokrytého zatížení

1. Do 5. července 2020, pokud je to nezbytné pro zavedení standardu spolehlivosti v souladu s článkem 25, stanoví regulační orgány, nebo pokud je členský stát pro tyto účely určil, jiné příslušné orgány jediný odhad hodnoty nepokrytého zatížení na svém území. Tento odhad se zveřejní. Pokud mají regulační orgány nebo jiné určené příslušné

orgány na svém území několik nabídkových zón, mohou za ně stanovit různé odhady. V případě, že nabídková zóna sestává z území více než jednoho členského státu, stanoví pro ni dotčené regulační orgány nebo jiné určené příslušné orgány jediný odhad hodnoty nepokrytého zatížení. Při stanovení jediného odhadu hodnoty nepokrytého zatížení uplatňují vnitrostátní regulační orgány nebo jiné určené příslušné orgány členskými státy metodiku uvedenou v čl. 23 odst. 6.

2. Regulační orgány a určené příslušné orgány aktualizují svůj odhad hodnoty nepokrytého zatížení alespoň jednou za pět let nebo častěji, je-li zjištěna významná změna.

Článek 12

Nasazení výroby a odezvy strany poptávky

1. Nasazení výroben elektřiny a odezvy strany poptávky musí být nediskriminační, transparentní a, nestanoví-li čl. 12 odst. 2 až 6 jinak, musí být založeno na tržních zásadách.

2. Aniž jsou dotčeny články 107, 108 a 109 Smlouvy o fungování EU, členské státy zajistí, aby provozovatelé soustav při nasazování výrobních zařízení uplatňovali přednostní nasazování výrobních zařízení využívajících obnovitelné zdroje energie v rozsahu, jež umožňuje bezpečné provozování vnitrostátní elektrizační soustavy, na základě transparentních a nediskriminačních kritérií, pokud jsou tyto výroby:

- a) výrobními elektřiny využívajícími obnovitelné zdroje energie s instalovanou kapacitou na výrobu elektřiny menší než 400 kW, nebo
- b) demonstračními projekty pro inovativní technologie pod podmínkou schválení regulačním orgánem, je-li tato přednost omezena na dobu a rozsah nezbytné pro dosažení demonstračních účelů.

3. Členský stát se může rozhodnout, že nebude uplatňovat přednostní nasazení podle odst. 2 písm. a) pro výroby elektřiny, jež zahájí provoz alespoň šest měsíců po vydání tohoto rozhodnutí, nebo že uplatní nižší minimální kapacitu, než jaká je stanovena v odst. 2 písm. a), za předpokladu, že:

- a) má dobře fungující vnitrodenní a jiné velkoobchodní trhy a trhy pro zajišťování výkonové rovnováhy a tyto trhy jsou plně přístupné všem účastníkům trhu v souladu s tímto nařízením;
- b) jeho pravidla pro redispečink a řízení přetížení jsou transparentní pro všechny účastníky trhu;
- c) vnitrostátní příspěvek členského státu k závaznému celkovému cíli Unie pro podíl energie z obnovitelných zdrojů podle čl. 3 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 ⁽¹⁸⁾ a čl. 4 písm. a) bodu 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999 ⁽¹⁹⁾ je alespoň stejný jako odpovídající výsledek vzorce stanoveného v příloze II nařízení (EU) 2018/1999 a podíl energie členského státu z obnovitelných zdrojů není nižší než jeho referenční body podle čl. 4 písm. a) bodu 2 nařízení (EU) 2018/1999; nebo alternativně podíl energie členského státu z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě elektřiny činí alespoň 50 %;
- d) členský stát oznámil plánovanou výjimku Komisi a podrobně ji informoval o tom, jak jsou splněny podmínky stanovené v písmenech a), b) a c), a
- e) členský stát zveřejnil plánovanou výjimku, včetně podrobného odůvodnění jejího udělení, a v případě potřeby řádně zohlednil ochranu obchodně citlivých informací.

Při udělení jakékoli výjimky nesmí dojít k retroaktivním změnám, které by mohly mít dopad na výrobní zařízení, která již jsou přednostně nasazována, bez ohledu na jakoukoli dohodu mezi členským státem a daným výrobním zařízením na základě dobrovolnosti.

⁽¹⁸⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 ze dne 11. prosince 2018 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů (Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 82).

⁽¹⁹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999 ze dne 11. prosince 2018 o správě energetické unie a opatření v oblasti klimatu, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU a 2013/30/EU, směrnice Rady 2009/119/ES a (EU) 2015/652 a zrušuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 525/2013 (Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 1).

Aniž jsou dotčeny články 107, 108 a 109 Smlouvy o fungování EU, mohou členské státy poskytnout zařízením způsobilým k přednostnímu nasazení pobídky, aby se přednostního nasazení vzdaly.

4. Aniž jsou dotčeny články 107, 108 a 109 Smlouvy o fungování EU, mohou členské státy stanovit přednostní nasazení elektřiny vyrobené ve výrobnách elektřiny využívajících vysoce účinné kombinované výroby tepla a elektřiny s instalovanou kapacitou na výrobu elektřiny menší než 400 kW.

5. Pro výrobní elektřiny uvedené do provozu od 1. ledna 2026 se odst. 2 písm. a) použije pouze pro výrobní elektřiny využívající obnovitelné zdroje energie s instalovanou kapacitou na výrobu elektřiny menší než 200 kW.

6. Aniž jsou dotčeny smlouvy uzavřené před 4. červencem 2019, jsou výrobní elektřiny využívající obnovitelné zdroje energie nebo vysoce účinnou kombinovanou výrobu tepla a elektřiny, které byly uvedeny do provozu před 4. červencem 2019 a na něž se v době uvedení do provozu vztahovalo přednostní nasazení podle čl. 15 odst. 5 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/27/EU nebo podle čl. 16 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/28/ES⁽²⁰⁾, přednostně nasazovány i nadále. Přednostní nasazení se přestane na takové výrobní elektřiny uplatňovat dnem, kdy podstoupí významné změny, za které se považují přinejmenším případy, kdy je požadována nová dohoda o připojení nebo kdy se zvýší výrobní kapacita výrobní elektřiny.

7. Přednostní nasazení nesmí ohrozit bezpečnost provozu elektrizační soustavy, nesmí být využito jakožto odůvodnění pro omezování kapacit mezi zónami ve větším rozsahu, než je stanoveno v článku 16, a musí být založeno na transparentních a nediskriminačních kritériích.

Článek 13

Redispečink

1. Redispečink výroby a redispečink odezvy strany poptávky musí být založen na objektivních, transparentních a nediskriminačních kritériích. Musí být otevřen veškerým technologiím výroby, veškerému ukládání energie a veškeré odezvě strany poptávky, včetně těch, které se nacházejí v jiných členských státech, pokud je to technicky proveditelné.

2. Zdroje, které jsou předmětem redispečinku, se vybírají z výrobních zařízení, ukládání energie nebo odezvy strany poptávky s využitím tržních mechanismů a dostávají finanční náhradu. Nabídky regulační energie používané pro redispečink neurčují cenu regulační energie.

3. Netržní redispečink výroby, ukládání energie a odezvy strany poptávky lze použít pouze tehdy, když:

a) není dostupná žádná tržní alternativa;

b) všechny tržní zdroje byly využity;

c) počet dostupných výroben elektřiny, zařízení pro ukládání energie nebo zařízení odezvy strany poptávky v oblasti, kde jsou vhodná zařízení pro poskytování služeb umístěna, je příliš malý pro zajištění účinné hospodářské soutěže, nebo

d) stávající situace vede k přetížení sítě tak pravidelně a předvídatelně, že by tržní redispečink vedl k pravidelnému strategickému podávání nabídek, což by zvýšilo úroveň vnitřního přetížení, a dotčený členský stát buď přijal akční plán, jehož cílem je řešit toto přetížení, nebo zajišťuje, aby v souladu s čl. 16 odst. 8 byla dodržena minimální dostupná kapacita pro obchod mezi zónami.

4. Provozovatelé přenosových soustav a provozovatelé distribučních soustav podávají příslušnému regulačnímu orgánu alespoň jednou ročně zprávu, uvádějící:

a) úroveň rozvoje a účinnost tržních mechanismů pro redispečink výroben elektřiny, zařízení pro ukládání energie a zařízení pro odezvu strany poptávky;

⁽²⁰⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/28/ES ze dne 23. dubna 2009 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů a o změně a následném zrušení směrnic 2001/77/ES a 2003/30/ES (Úř. věst. L 140, 5.6.2009, s. 16).

- b) důvody, objemy v MWh a typy zdrojů výroby, které jsou předmětem redispečinku;
- c) opatření přijatá s cílem snížit potřebu redispečinku ke snížení výkonu výrobních zařízení využívajících obnovitelné zdroje energie nebo vysoce účinnou kombinovanou výrobu tepla a elektřiny v budoucnu, včetně investic do digitalizace síťové infrastruktury a služeb, jež zvyšují flexibilitu.

Príslušný regulační orgán předá zprávu ACER a zveřejní shrnutí informací uvedených v prvním pododstavci písm. a), b) a c), v případě potřeby spolu s doporučeními ke zlepšení.

5. S výhradou požadavků týkajících se zachování spolehlivosti a bezpečnosti sítí, které stanoví regulační orgány na základě transparentních a nediskriminačních kritérií, provozovatelé přenosových soustav a provozovatelé distribučních soustav:

- a) zaručují schopnost přenosových sítí a distribučních sítí přenášet elektřinu vyrobenou z obnovitelných zdrojů energie nebo vysoce účinnou kombinovanou výrobou tepla a elektřiny za co nejmenšího redispečinku, což nebrání tomu, aby byl při plánování sítí zohledněn omezený redispečink v případech, kdy je provozovatel přenosové sítě nebo provozovatel distribuční sítě schopen transparentním způsobem prokázat, že je to hospodářsky účinnější a že redispečink nepřekračuje 5 % roční výroby elektřiny za použití obnovitelných zdrojů energie v zařízeních, která jsou přímo připojena ke své síti, pokud nestanoví jinak členský stát, v němž elektřina z výroby elektřiny využívajících obnovitelné zdroje nebo vysoce účinnou kombinovanou výrobu tepla a elektřiny představuje více než 50 % roční hrubé konečné spotřeby elektřiny;
- b) provádějí vhodná provozní opatření týkající se sítě a trhu s cílem minimalizovat redispečink ke snížení výkonu v případě elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů energie nebo vysoce účinnou kombinovanou výrobou tepla a elektřiny.
- c) zajišťují, aby jejich sítě byly dostatečně flexibilní, a aby je tak byli schopni řídit.

6. V případě využití redispečinku ke snížení výkonu na jiných než tržních zásadách se uplatňují tyto zásady:

- a) výroby elektřiny využívající obnovitelné zdroje energie jsou předmětem redispečinku ke snížení výkonu, pouze pokud neexistuje jiná alternativa nebo pokud by jiná řešení vedla k výrazně nepřiměřeným nákladům nebo závažným rizikům pro bezpečnost sítí;
- b) elektřina vyráběná v procesu vysoce účinné kombinované výroby tepla a elektřiny je předmětem redispečinku ke snížení výkonu, pouze pokud kromě redispečinku ke snížení výkonu vyroben elektřiny využívajících obnovitelné zdroje energie neexistuje jiná alternativa, nebo pokud by jiná řešení vedla k nepřiměřeným nákladům nebo závažným rizikům pro bezpečnost sítí;
- c) elektřina vyrobená pro vlastní spotřebu z výrobních zařízení využívajících obnovitelné zdroje energie nebo vysoce účinnou kombinovanou výrobu tepla a elektřiny, která není dodávána do přenosové nebo distribuční sítě, je předmětem redispečinku ke snížení výkonu, pouze pokud v oblasti bezpečnosti sítě neexistuje jiné řešení;
- d) redispečink ke snížení výkonu v souladu s písmeny a), b) a c) musí být řádně a transparentně odůvodněn. Odůvodnění je součástí zprávy podle odstavce 3.

7. Pokud se využije redispečink, který nevychází z tržních zásad, vyplatí provozovatel soustavy, který požaduje redispečink, finanční náhradu provozovateli výroby elektřiny, zařízení pro ukládání energie nebo zařízení pro odevzu strany poptávky, které bylo předmětem redispečinku, kromě případu, kdy výrobci přijali dohodu o připojení, podle které není přístup do sítě pro daný objem elektřiny pevně zaručen. Výše finanční náhrady dosahuje alespoň vyšší z následujících částek nebo jejich kombinace v případě, že by použití pouze vyšší z nich vedlo k bezdůvodně nízké nebo k bezdůvodně vysoké náhradě:

- a) dodatečných provozních nákladů způsobených redispečinkem, jako jsou dodatečné náklady na palivo v případě zvýšení výkonu pro redispečink, nebo nákladů na zajištění záložního tepla v případě redispečinku ke snížení výkonu vyroben elektřiny využívajících vysoce účinnou kombinovanou výrobu tepla a elektřiny;
- b) čistých výnosů z prodeje elektřiny na denním trhu, které by výrobní elektřiny, zařízení pro ukládání energie nebo zařízení pro odevzu strany poptávky vygenerovaly nebýt požadavku na redispečink; pokud je výrobně elektřiny, zařízení pro ukládání energie nebo zařízení pro odevzu strany poptávky příznána finanční podpora na základě objemu vyrobené nebo spotřebované elektřiny, považuje se finanční podpora, která by byla obdržena bez požadavku na redispečink, za součást čistých výnosů.

KAPITOLA III

PŘÍSTUP K SÍTI A ŘÍZENÍ PŘETÍŽENÍ

ODDÍL 1

Přidělování kapacity

Článek 14

Přezkum nabídkových zón

1. Členské státy přijmou veškerá vhodná opatření k řešení přetížení. Hranice nabídkových zón se stanoví na základě dlouhodobých strukturálních přetížení v přenosové síti. Nabídkové zóny taková strukturální přetížení neobsahují, ledaže nemají žádný dopad na sousední nabídkové zóny nebo je, jako dočasná výjimka, jejich dopad na sousední nabídkové zóny zmírněn použitím nápravných opatření a pokud taková strukturální přetížení nevedou ke snížení obchodní kapacity mezi zónami v souladu s požadavky článku 16. Konfigurace nabídkových zón v Unii je nastavena tak, aby se maximalizovaly hospodářský užitek a příležitosti pro obchod mezi zónami v souladu s článkem 16 při zachování bezpečnosti dodávek.
2. Každé tři roky podává ENTSO pro elektřinu zprávu o strukturálních přetíženích a dalších významných fyzických přetíženích uvnitř nabídkových zón a mezi nimi, včetně polohy a četnosti těchto přetížení, v souladu s rámcovým pokynem pro přidělování kapacity a řízení přetížení přijatým na základě čl. 18 odst. 5 nařízení (ES) č. 714/2009. Zpráva obsahuje posouzení toho, zda kapacita pro obchod mezi zónami dosáhla lineární trajektorie podle článku 15 nebo minimální kapacity podle článku 16 tohoto nařízení.
3. Aby byla zajištěna optimální konfigurace nabídkových zón, provede se jejich přezkum. Ten identifikuje všechna strukturální přetížení a zahrnuje analýzu různých konfigurací nabídkových zón se zapojením dotčených zainteresovaných subjektů ze všech příslušných členských států v souladu s rámcovým pokynem pro přidělování kapacity a řízení přetížení přijatým na základě čl. 18 odst. 5 nařízení (ES) č. 714/2009. Stávající nabídkové zóny se posuzují podle své schopnosti vytvořit spolehlivé tržní prostředí, a to i pro dostupnou flexibilní výrobu a zatížení, které jsou klíčové pro prevenci úzkých míst sítě, pro vyrovnání poptávky po elektřině a nabídky elektřiny a pro dlouhodobé zabezpečení investic do síťové infrastruktury.
4. Pro účely tohoto článku a článku 15 tohoto nařízení se příslušnými členskými státy, provozovateli přenosových soustav nebo regulačními orgány rozumějí ty členské státy, provozovatelé přenosových soustav nebo regulační orgány, kteří se účastní přezkumu konfigurace nabídkových zón, a rovněž ti, kteří se nacházejí ve stejném regionu pro výpočet kapacity podle rámcového pokynu pro přidělování kapacity a řízení přetížení přijatého na základě čl. 18 odst. 5 nařízení (ES) č. 714/2009.
5. Do 5. října 2019 předloží všichni příslušní provozovatelé přenosových soustav příslušným regulačním orgánům ke schválení návrh metodiky a předpokladů, z nichž se má při přezkumu nabídkových zón vycházet, a ke zvážení alternativní konfigurace nabídkových zón. Příslušné regulační orgány o návrhu jednomyslně rozhodnou ve lhůtě tří měsíců od jeho podání. Pokud regulační orgány v této lhůtě jednomyslného rozhodnutí o návrhu nedosáhnou, rozhodne o metodice a předpokladech, jakož i o alternativních konfiguracích nabídkových zón ke zvážení, ACER ve lhůtě dalších tří měsíců. Metodika musí být založena na strukturálních přetíženích, u nichž se neočekává, že budou překonána v příštích třech letech, při zohlednění dosažení hmatatelného pokroku v projektech rozvoje infrastruktury, jejichž uskutečnění se očekává v příštích třech letech.
6. Na základě metodiky a předpokladů schválených podle odstavce 5 a do dvanácti měsíců po schválení metodiky a předpokladů podle uvedeného odstavce předloží provozovatelé přenosových soustav účastníci se přezkumu nabídkových zón příslušným členským státům nebo jejich pověřeným orgánům společný návrh na změnu či ponechání konfigurace nabídkových zón. Ostatní členské státy, smluvní strany Energetického společenství a jiné třetí země, které sdílejí tutéž synchronní oblast s jakýmkoli příslušným členským státem, mohou předložit připomínky.
7. Pokud bylo ve zprávě podle odstavce 2 tohoto článku nebo v přezkumu nabídkových zón podle tohoto článku zjištěno strukturální přetížení nebo pokud strukturální přetížení ve svých regulačních oblastech zjistili jeden nebo více

provozovatelů přenosové soustavy ve zprávě schválené příslušným regulačním orgánem, rozhodne příslušný členský stát se zjištěným strukturálním přetížením ve spolupráci se svými provozovateli přenosových soustav do šesti měsíců po obdržení zprávy buď o vypracování vnitrostátních nebo nadnárodních akčních plánů podle článku 15, nebo o přezkumu a změně konfigurace svých nabídkových zón. Tato rozhodnutí neprodleně oznámí Komisi a ACER.

8. Ty členské státy, které se rozhodly upravit konfiguraci nabídkových zón podle odstavce 7, o ní jednomyslně rozhodnou do šesti měsíců od oznámení podle odstavce 7. Ostatní členské státy mohou příslušným členským státům předložit připomínky, které příslušné členské státy při svém rozhodování zohlední. Rozhodnutí musí být odůvodněno a oznámeno Komisi a ACER. Pokud příslušné členské státy nedosáhnou jednomyslného rozhodnutí ve lhůtě šesti měsíců, neprodleně to oznámí Komisi a ACER. Komise do šesti měsíců po obdržení takového oznámení a po konzultaci s ACER přijme, jako krajní opatření, rozhodnutí o změně či zachování konfigurace nabídkových zón v těchto členských státech a mezi nimi.

9. Členské státy a Komise před přijetím jakéhokoli rozhodnutí podle tohoto článku vedou konzultace s příslušnými zainteresovanými subjekty.

10. V každém rozhodnutí přijatém podle tohoto článku se uvede datum uskutečnění každé změny. Toto datum vyvází potřebu nalézt rychlé řešení s praktickými hledisky, včetně termínovaného obchodu s elektřinou. Rozhodnutí mohou stanovit vhodná přechodná opatření.

11. Pokud jsou zahájeny další přezkumy nabídkových zón podle rámcového pokynu pro přidělování kapacity a řízení přetížení přijatého na základě čl. 18 odst. 5 nařízení (ES) č. 714/2009, použije se tento článek.

Článek 15

Akční plány

1. Po přijetí rozhodnutí podle čl. 14 odst. 7 vypracují členský stát se zjištěným strukturálním přetížením ve spolupráci se svým regulačním orgánem akční plán. Tento akční plán obsahuje konkrétní harmonogram pro přijetí opatření ke snížení zjištěných strukturálních přetížení do čtyř let od přijetí rozhodnutí podle čl. 14 odst. 7.

2. Bez ohledu na konkrétní pokrok akčního plánu členské státy zajistí, aby se kapacita pro obchod mezi zónami každoročně zvyšovala až do dosažení minimální kapacity stanovené v čl. 16 odst. 8, aniž jsou dotčeny výjimky udělené podle čl. 16 odst. 9 nebo odchylky podle čl. 16 odst. 3. Této minimální kapacity musí být dosaženo do 31. prosince 2025.

Ročního zvýšení se dosahuje po lineární trajektorii. Jejím výchozím bodem je buď kapacita přidělená na této hranici nebo na kritickém prvku sítě v roce před přijetím akčního plánu, nebo průměr za tři poslední roky před přijetím plánu, podle toho, která z těchto hodnot je vyšší. Členské státy zajistí, a to i použitím nápravných opatření v daném regionu pro výpočet kapacity, aby kapacita zpřístupněná pro obchod mezi zónami v souladu s čl. 16 odst. 8 v době provádění jejich akčních plánů byla rovna nejméně hodnotám lineární trajektorie.

3. Náklady na nápravná opatření nezbytná ke sledování lineární trajektorie uvedené odstavci 2 či ke zpřístupnění kapacity mezi zónami na hranicích nebo kritických prvcích sítě dotčených akčním plánem nesou členský stát či členské státy, které akční plán provádějí.

4. Každoročně v průběhu provádění akčního plánu a do šesti měsíců po jeho skončení příslušní provozovatelé přenosových soustav vyhodnotí, zda dostupná kapacita mezi zónami za posledních dvanáct měsíců dosáhla lineární trajektorie, nebo, počínaje 1. lednem 2026, minimálních kapacit stanovených v čl. 16 odst. 8. Tato hodnocení předloží ACER a příslušným regulačním orgánům. Před předložením této zprávy předloží každý provozovatel přenosové soustavy svůj příspěvek k ní, včetně všech relevantních údajů, svému regulačnímu orgánu ke schválení.

5. Pokud posouzení podle odstavce 4 prokazuje, že některý provozovatel přenosové soustavy nedosáhl lineární trajektorie, příslušné členské státy do šesti měsíců od obdržení uvedeného posouzení jednomyslně rozhodnou o změně či zachování konfigurace nabídkových zón v těchto členských státech a mezi nimi. V tomto rozhodnutí by měly přihlídnout k případným připomínkám předloženým ostatními členskými státy. Rozhodnutí příslušných členských států musí být odůvodněno a oznámeno Komisi a ACER.

Členské státy neprodleně oznámí Komisi, nedosáhnou-li jednomyslného rozhodnutí ve lhůtě stanovené v prvním pododstavci. Komise do šesti měsíců po obdržení takového oznámení a po konzultaci s ACER a příslušnými zainteresovanými subjekty přijme, jako krajní opatření, rozhodnutí o změně či zachování konfigurace nabídkových zón v těchto členských státech a mezi nimi.

6. Šest měsíců před koncem akčního plánu členský stát se zjištěným strukturálním přetížením rozhodne, zda vyřeší zbývající přetížení úpravou své nabídkové zóny, nebo nápravnými opatřeními, jejichž náklady uhradí.

7. Pokud nebyl ve lhůtě šesti měsíců ode dne, kdy bylo zjištěno strukturální přetížení podle čl. 14 odst. 7, vypracován žádný akční plán, posoudí příslušní provozovatelé přenosových soustav ve lhůtě dvanácti měsíců ode dne, kdy bylo strukturální přetížení zjištěno, zda dostupná kapacita mezi zónami během posledních dvanácti měsíců dosáhla minimálních kapacit stanovených v čl. 16 odst. 8, a podají o tom zprávu příslušným regulačním orgánům a ACER.

Před vypracováním zprávy zašle každý provozovatel přenosové soustavy svůj příspěvek k ní, včetně všech relevantních údajů, svému regulačnímu orgánu ke schválení. Pokud posouzení prokáže, že některý provozovatel přenosové soustavy minimální kapacity nedosáhl, použije se rozhodovací postup stanovený v odstavci 5 tohoto článku.

Článek 16

Obecné zásady přidělování kapacity a řízení přetížení

1. Na přetížení sítě se reaguje nediskriminujícími tržně orientovanými řešeními, která dotčeným účastníkům trhu a provozovatelům přenosových soustav poskytnou účinné hospodářské signály. Problémy přetížení sítě se řeší metodami nezaloženými na transakcích, tedy metodami, které nezahrnují výběr mezi smlouvami jednotlivých účastníků trhu. Pokud provozovatel přenosové soustavy činí provozní opatření k zajištění toho, aby jeho přenosová soustava setrvala v normálním stavu, bere v úvahu účinek těchto opatření na sousední regulační oblasti a koordinuje je s dalšími dotčenými provozovateli přenosových soustav, jak je stanoveno v nařízení (EU) 2015/1222.

2. Transakce je možné omezovat jen v nouzových situacích, v nichž musí provozovatel přenosové soustavy rychle jednat a redispečink ani protiobchody nejsou možné. Všechny tyto postupy se uplatňují nediskriminačním způsobem. Kromě případů vyšší moci dostávají účastníci trhu, jimž byla přidělena kapacita, za jakékoli takové omezení náhradu.

3. Regionální koordinační centra provádějí koordinovaný výpočet kapacity v souladu s odstavci 4 a 8 tohoto článku, jak je uvedeno v čl. 37 odst. 1 písm. a) a v čl. 42 odst. 1.

Regionální koordinační centra při výpočtu kapacit mezi zónami dodržují limity provozní bezpečnosti a využívají údaje získané od provozovatelů přenosových soustav, včetně údajů o technické dostupnosti nápravných opatření, s výjimkou vypínání části spotřeby. Pokud regionální koordinační centra dospějí k závěru, že tato dostupná nápravná opatření v regionu pro výpočet kapacity nebo mezi nimi nestačí k dosažení lineární trajektorie podle čl. 15 odst. 2 nebo minimálních kapacit stanovených v odstavci 8 tohoto článku při dodržení limitů provozní bezpečnosti, mohou jako krajní opatření stanovit koordinovaná opatření ke snížení kapacity mezi zónami odpovídajícím způsobem. Provozovatelé přenosových soustav se mohou od koordinovaných opatření odchýlit pouze v případě koordinovaného výpočtu kapacity a koordinované analýzy bezpečnosti v souladu s čl. 42 odst. 2.

Regionální koordinační centra předloží do tří měsíců poté, co začnou provoz podle čl. 35 odst. 2 tohoto nařízení, a poté každé tři měsíce příslušným regulačním orgánům a ACER zprávu o jakémkoli omezení kapacity nebo odchylky od koordinovaných opatření podle druhého pododstavce a posoudí jednotlivé případy a v případě potřeby vydají doporučení, jak těmto odchylkám v budoucnu předjet. Dojde-li ACER k závěru, že podmínky pro odchylku podle tohoto odstavce nebyly splněny nebo že jsou strukturální povahy, předloží své stanovisko příslušným regulačním orgánům a Komisi. Nejsou-li předpoklady pro uplatnění odchylky podle tohoto odstavce, přijmou příslušné regulační orgány vhodná opatření vůči provozovatelům přenosových soustav nebo regionálním koordinačním centrům podle článku 59 nebo 62 směrnice (EU) 2019/944.

Odchylky strukturální povahy musí být řešeny v akčním plánu uvedeném v čl. 14 odst. 7 nebo při aktualizaci existujícího akčního plánu.

4. Účastníkům trhu, kteří dodržují bezpečnostní normy pro bezpečný síťový provoz, se zpřístupňuje maximální úroveň kapacity propojovacího vedení nebo přenosových sítí ovlivněná přeshraniční kapacitou, nebo obojí. K maximalizaci dostupných kapacit za účelem dosažení minimální kapacity podle odstavce 8 se využívají protiobchody a redispečink, včetně přeshraničního redispečinku. Za účelem umožnění uvedené maximalizace se uplatní koordinovaný, nediskriminační postup pro přeshraniční nápravná opatření vycházející z uplatňování metodiky pro sdílení nákladů na redispečink a protiobchody.

5. Kapacita se přiděluje pouze pomocí explicitních aukcí kapacity či implicitních aukcí, které zahrnují kapacitu i energii. Obě metody mohou existovat souběžně na stejném propojení. Pro vnitrodenní obchodování se použije kontinuální obchodování, které může být doplněno aukcemi.

6. V případě přetížení uspějí platné nejvyšší nabídky za kapacitu sítě, ať již implicitní, nebo explicitní, nabízející nejvyšší hodnotu za nedostatečnou přenosovou kapacitu ve stanoveném časovém rámci. Stanovení cen záloh v postupech pro přidělování kapacity je povoleno výlučně u nových propojovacích vedení, které využívají výjimku podle článku 7 nařízení (ES) č. 1228/2003, článku 17 nařízení (ES) č. 714/2009 nebo článku 63 tohoto nařízení.

7. Kapacita je volně obchodovatelná na sekundárním základě pod podmínkou, že je provozovatel přenosové soustavy informován v dostatečném předstihu. Odmítne-li provozovatel přenosové soustavy určitý sekundární obchod (transakci), jasně a transparentním způsobem to sdělí a objasní všem účastníkům trhu a oznámí regulačnímu orgánu.

8. Provozovatelé přenosových soustav neomezují objem propojovací kapacity, která má být zpřístupněna účastníkům trhu, jako prostředek k vyřešení přetížení uvnitř jejich vlastní nabídkové zóny, nebo jako prostředek k řízení toků plynoucích z transakcí uvnitř nabídkových zón. Aniž je dotčeno uplatňování odchylek podle odstavce 3 a výjimek podle odstavce 9 tohoto článku a uplatňování čl. 15 odst. 2, má se za to, že souladu s tímto odstavcem bylo dosaženo, je-li dosaženo těchto minimálních úrovní dostupné kapacity pro obchod mezi zónami:

- a) v případě hranic používajících přístup založený na koordinované čisté přenosové kapacitě činí minimální kapacita 70 % přenosové kapacity při dodržení limitů provozní bezpečnosti, po odečtení kontingencí určených v souladu s rámcovým pokynem pro přidělování kapacity a řízení přetížení přijatým na základě čl. 18 odst. 5 nařízení (ES) č. 714/2009;
- b) v případě hranic využívajících přístupu založeného na fyzikálních tocích je minimální kapacita rovna mezi stanovené při výpočtu kapacity, která je k dispozici pro toky vyvolané výměnou mezi zónami. Tato mez činí 70 % kapacity při dodržení limitů provozní bezpečnosti kritických prvků sítě uvnitř zón a mezi nimi, s přihlédnutím ke kontingencím určeným v souladu s rámcovým pokynem pro přidělování kapacity a řízení přetížení přijatým na základě čl. 18 odst. 5 nařízení (ES) č. 714/2009.

Celkový objem 30 % je možné použít na spolehlivostní rezervy, kruhové toky a vnitřní toky na každém kritickém prvku sítě.

9. Na žádost provozovatelů přenosové soustavy v regionu pro výpočet kapacity mohou příslušné regulační orgány udělit výjimku z odstavce 8 z předvídatelných důvodů, je-li to nezbytné pro udržení provozní bezpečnosti. Tato výjimka, která se nesmí týkat omezování již přidělené kapacity podle odstavce 2, se uděluje na dobu vždy jednoho roku, nebo v případě, že se rozsah výjimky po prvním roce významně snižuje, na dobu až dvou let. Rozsah těchto výjimek je přísně omezen na to, co je nezbytné pro zachování provozní bezpečnosti, a nesmí vést k diskriminaci výměn uvnitř zón a mezi nimi.

Před udělením výjimky vede příslušný regulační orgán konzultace s regulačními orgány jiných členských států, které jsou součástí dotčeného regionu pro výpočet kapacity. V případě, že regulační orgán s navrhovanou výjimkou nesouhlasí, rozhodne o jejím udělení ACER podle čl. 6 odst. 10 druhého pododstavce písm. a) nařízení (EU) 2019/942. Odůvodnění udělení výjimky se zveřejní.

Pokud je výjimka udělena, příslušní provozovatelé přenosových soustav vypracují a zveřejní metodiku a projekty, které poskytnou dlouhodobé řešení dané záležitosti, jíž se výjimka týká. Výjimka pozbývá platnosti, jakmile uplyne doba, na niž byla udělena, nebo jakmile je toto řešení uplatněno, podle toho, co nastane dříve.

10. Účastníci trhu informují v rozumném předstihu dotčené provozovatele přenosových soustav před daným provozním obdobím, zda mají v úmyslu využít přidělenou kapacitu. Přidělené kapacity, které nebudou využity, se znovu uvedou na trh otevřeným, transparentním a nediskriminačním způsobem.

11. Nakolik je to technicky možné, uspokojují provozovatelé přenosových soustav v přetíženém vedení kapacitní požadavky jakýchkoli toků elektřiny v opačných směrech, aby toto vedení co nejvíce využili. Při plném zohlednění bezpečnosti sítě nelze transakce uvolňující přetížení odmítnout.

12. Finanční důsledky nesplnění závazků spojených s přidělením kapacity nesou provozovatelé přenosových soustav nebo nominovaní organizátoři trhu s elektřinou odpovědní za toto nesplnění. Pokud účastníci trhu nevyužijí kapacitu, kterou se zavázali využít, nebo pokud v případě explicitně dražené kapacity nezobchodují tuto kapacitu na sekundární bázi nebo ji nevrátí včas, ztrácí na tuto kapacitu právo a uhradí poplatek, který odráží výši nákladů. Všechny poplatky za nevyužití kapacity, které odrážejí výši nákladů, musí být opodstatněné a přiměřené. Pokud provozovatel přenosové soustavy nesplní svůj závazek poskytnout závaznou přenosovou kapacitu, je povinen účastníkovi trhu nahradit ztrátu práv na kapacitu. Pro tyto účely se nezohledňují následné ztráty. Pojmy a metody klíčové pro stanovení povinností vyplývajících z nesplnění závazků se stanoví předem s ohledem na finanční důsledky a přezkoumává je příslušný regulační orgán.

13. Při rozdělování nákladů nápravných opatření mezi provozovatele přenosových soustav regulační orgány zkoumají, do jaké míry přispívají k přetížení pozorovanému mezi dvěma sledovanými nabídkovými zónami toky plynoucí z transakcí uvnitř nabídkových zón, a přidělí náklady na základě podílu na takovém přetížení provozovatelům přenosových soustav v těch nabídkových zónách, které takové toky vytvářejí, s výjimkou nákladů vzniklých v souvislosti s toky plynoucími z transakcí uvnitř nabídkových zón, jež jsou pod úrovní, kterou by bylo možné očekávat bez strukturálního přetížení v nabídkové zóně.

Tuto úroveň společně analyzují a definují všichni provozovatelé přenosových soustav v regionu pro výpočet kapacity pro každou jednotlivou hranici nabídkové zóny a následně ji schválí všechny regulační orgány v regionu pro výpočet kapacity.

Článek 17

Přidělování kapacity mezi zónami pro různé časové rámce

1. Provozovatelé přenosových soustav přepočítají dostupnou kapacitu mezi zónami alespoň po uzavěře přidělování denní a vnitrodenní kapacity mezi zónami. Provozovatelé přenosových soustav přidělí dostupnou kapacitu mezi zónami plus veškerou zbývající dosud nepřidělenou kapacitu mezi zónami a veškerou kapacitu mezi zónami, která již byla přidělena a kterou držitelé fyzických přenosových práv uvolnili pro následující postup přidělování kapacity mezi zónami.

2. Provozovatelé přenosových soustav navrhnou vhodnou strukturu pro přidělování kapacity mezi zónami pro různé časové rámce, včetně denních a vnitrodenních trhů a trhů pro zajišťování výkonové rovnováhy. Tuto přidělovací strukturu přezkoumají příslušné regulační orgány. Ve svých návrzích provozovatelé přenosových soustav berou v úvahu:

a) povahu trhů;

- b) provozní podmínky elektrizační soustavy, jako jsou důsledky započtení závazně stanovených plánů;
- c) úroveň harmonizace procentních podílů přidělených různým časovým rámcům a časových rámců přijatých pro různé stávající mechanismy přidělování kapacity mezi zónami.
3. Pokud je kapacita mezi zónami dostupná po uzavěře přidělování vnitrodenní kapacity mezi zónami, provozovatelé přenosových soustav ji využijí pro výměnu regulační energie nebo v procesu vzájemné výměny systémových odchylek.
4. Pokud je kapacita mezi zónami přidělena na výměnu regulační zálohy nebo sdílení záloh podle čl. 6 odst. 8 tohoto nařízení, provozovatelé přenosových soustav používají metodiku vyvinutou v rámcovém pokynu o zajišťování výkonové rovnováhy v elektroenergetice přijatém na základě čl. 6 odst. 11 nařízení (ES) č. 714/2009.
5. Provozovatelé přenosových soustav nesmějí zvyšovat spolehlivostní rezervu vypočítanou podle nařízení (EU) 2015/1222 kvůli výměně regulační zálohy nebo sdílení záloh.

ODDÍL 2

Síťové poplatky a příjem z přetížení

Článek 18

Poplatky za přístup k sítím, používání sítí a jejich rozšiřování

1. Poplatky účtované provozovateli sítí za přístup k sítím, včetně poplatků za připojení k sítím, využití sítí a případně poplatků za posílení sítí s tím související, musí být přiměřené nákladům, být transparentní, brát v úvahu potřebu bezpečnosti a flexibility sítě a odrážet skutečné náklady, pokud odpovídají nákladům efektivního a strukturálně porovnatelného provozovatele sítě, a musí se uplatňovat nediskriminačním způsobem. Tyto poplatky nesmějí zahrnovat nesouvisející náklady podporující nesouvisející politické cíle.

Aniž jsou dotčeny čl. 15 odst. 1 a 6 směrnice 2012/27/EU a kritéria stanovená v příloze XI uvedené směrnice, musí metoda použitá ke stanovení poplatků za využívání sítě neutrálně podporovat dlouhodobou celkovou efektivitu soustavy prostřednictvím cenových signálů zákazníkům a výrobcům, a zejména musí být uplatňována způsobem, který pozitivně ani negativně nediskriminuje výrobu připojenou na úrovni distribuce oproti výrobě připojené na úrovni přenosu. Síťové poplatky nesmějí vést k pozitivní ani negativní diskriminaci ukládání energie nebo agregace energie ani nesmí být demotivačním faktorem pro vlastní výrobu či vlastní spotřebu energie nebo pro účast v odevzvě strany poptávky. Aniž je dotčen odstavec 3 tohoto článku, nesmějí být tyto poplatky závislé na vzdálenosti.

2. Metodiky pro stanovení tarifů musí odrážet stálé náklady provozovatelů přenosových soustav a provozovatelů distribučních soustav a poskytovat jim vhodné krátkodobé i dlouhodobé pobídky ke zvyšování účinnosti, včetně energetické účinnosti, na podporu integrace trhu a bezpečnosti dodávek, na podporu účinných investic a souvisejících výzkumných činností a k usnadnění inovací v zájmu spotřebitelů v oblastech, jako jsou digitalizace, služby flexibility a propojení.

3. Tam, kde je to vhodné, musí úrovně tarifů stanovené pro výrobce, konečné zákazníky nebo obě skupiny poskytovat lokalizační cenové signály na úrovni Unie a brát v úvahu velikost síťových ztrát, způsobené přetížení a investiční náklady na infrastrukturu.

4. Při stanovování poplatků za přístup do sítě se berou v úvahu:

- a) provedené platby a obdržené příjmy v rámci kompenzačního mechanismu mezi provozovateli přenosových soustav;
- b) skutečné provedené a obdržené platby, jakož i platby očekávané za budoucí období, odhadované na základě předchozích období.

5. Stanovením poplatků za přístup do sítě nejsou dotčeny poplatky na základě řízení přetížení uvedeného v článku 16.

6. Žádné zvláštní síťové poplatky nesmějí být ukládány za jednotlivé transakce v obchodu s elektřinou mezi zónami.

7. Distribuční tarify musí odrážet náklady a zohledňovat využívání distribuční sítě uživateli soustavy, a to i aktivními zákazníky. Mohou obsahovat prvky zohledňující kapacitu připojení k síti a mohou být rozlišeny podle spotřeby nebo profilů výroby uživatelů soustavy. Pokud členské státy zavedly inteligentní měřicí systémy, regulační orgány při stanovování nebo schvalování přenosových a distribučních tarifů nebo svých metodik v souladu s článkem 59 směrnice (EU) 2019/944 zvaží a popřípadě transparentním, nákladově efektivním a pro konečného zákazníka předvídatelným způsobem zavedou časově rozlišené síťové tarify odrážející využívání sítě.

8. Metodiky pro stanovení distribučních tarifů musí provozovatelům distribučních soustav poskytovat pobídky k co nejefektivnějšímu provozu a rozvoji svých sítí, mimo jiné prostřednictvím zadávání zakázek na služby. Za tímto účelem regulační orgány uznávají příslušné náklady za způsobilé a zohledňují je v distribučních tarifech a mohou zavést výkonnostní cíle, aby byly vytvořeny pobídky pro provozovatele distribučních soustav ke zvýšení efektivity jejich sítí, mimo jiné prostřednictvím energetické účinnosti, flexibility a zavádění inteligentních sítí a inteligentních měřicích systémů.

9. Do 5. října 2019 předloží ACER s cílem snížit riziko tříštění trhu zprávu o osvědčených postupech v metodikách pro stanovení přenosových a distribučních tarifů, přičemž zohlední vnitrostátní specifika. Tato zpráva o osvědčených postupech se týká alespoň následujících otázek:

- a) poměru mezi tarify uplatňovanými u výrobců a tarify uplatňovanými u konečných zákazníků;
- b) nákladů, které mají být získány zpět pomocí tarifů;
- c) časově rozlišených síťových tarifů;
- d) lokalizačních cenových signálů;
- e) vztahu mezi přenosovými tarify a distribučními tarify;
- f) metod k zajištění transparentnosti stanovování a struktury tarifů;
- g) skupin uživatelů sítě podléhajících tarifům, případně včetně charakteristik těchto skupin, forem spotřeby a tarifních výjimek;
- h) ztrát v sítích vysokého, středního a nízkého napětí.

Svou zprávu o osvědčených postupech ACER aktualizuje alespoň jednou za dva roky.

10. Regulační orgány při stanovování nebo schvalování přenosových a distribučních tarifů nebo svých metodik v souladu s článkem 59 směrnice (EU) 2019/944 zprávu o osvědčených postupech řádně zohlední.

Článek 19

Příjem z přetížení

1. Postupy řízení přetížení spojené s předem určeným časovým rámcem mohou vytvářet výnosy, pouze pokud v daném časovém rámci dojde k přetížení, nebo v případě nových propojovacích vedení, na něž se vztahuje výjimka podle článku 63 tohoto nařízení, článku 17 nařízení (ES) č. 714/2009 nebo článku 7 nařízení (ES) č. 1228/2003. Postup pro rozdělení těchto výnosů přezkoumávají regulační orgány a tento postup nesmí narušovat postup přidělování ve prospěch žádné ze stran požadujících kapacitu nebo energii ani odrazovat od snižování přetížení.

2. Následující cíle jsou vzhledem k přidělení jakýchkoli výnosů vyplývajících z přidělení kapacity mezi zónami prioritní:

- a) zaručení skutečné dostupnosti přidělené kapacity, včetně náhrady za závaznost této kapacity, nebo
- b) udržování nebo zvyšování kapacity mezi zónami prostřednictvím optimalizace využívání stávajících propojovacích vedení pomocí koordinovaných nápravných opatření, je-li to relevantní, nebo pokrytí nákladů vzniklých v souvislosti s investicemi do sítí, které mají význam pro snížení přetížení propojovacího vedení.

3. Pokud jsou dostatečně naplněny prioritní cíle stanovené v odstavci 2, mohou být výnosy použity jako příjem, který regulační orgány zohlední při schvalování metodiky pro výpočet síťových tarifů, stanovování síťových tarifů, nebo obojí. Zbývající výnosy jsou do doby, než je bude možno použít k účelům uvedeným v odstavci 2, uloženy na samostatném vnitřním účtu.

4. Výnosy jsou využívány v souladu s odst. 2 písm. a) nebo b) podle metodiky navržené provozovateli přenosových soustav po konzultaci s regulačními orgány a příslušnými zainteresovanými subjekty a schválené ACER. Provozovatelé přenosových soustav předloží ACER návrh metodiky do 5. července 2020 a ACER o něm rozhodne ve lhůtě šesti měsíců od jeho obdržení.

ACER může požadovat, aby provozovatelé přenosových soustav metodiku uvedenou v prvním pododstavci změnili nebo aktualizovali. ACER změněnou nebo aktualizovanou metodiku schválí ve lhůtě šesti měsíců od jejího předložení.

Metodika stanoví alespoň podmínky, za nichž mohou být výnosy využity pro účely stanovené v odstavci 2, podmínky, za nichž mohou být uloženy na samostatný vnitřní účet pro budoucí využití pro tyto účely, a maximální dobu tohoto uložení.

5. Provozovatelé přenosových soustav předem jasně stanoví, jak budou využity veškeré příjmy z přetížení, a podají regulačním orgánům zprávu o stávajícím využití těchto příjmů. Vnitrostátní regulační orgány každoročně do 1. března informují ACER a zveřejní zprávu, v níž uvedou:

- a) výši výnosů obdržených za období dvanácti měsíců končící dnem 31. prosince předchozího roku;
- b) způsob, jak byly tyto výnosy využity podle odstavce 2, včetně konkrétních projektů, na které byly příjmy využity, a částky uložené na samostatný účet;
- c) částku použitou při výpočtu síťových tarifů a
- d) ověření, že částka uvedená v písmeni c) je v souladu s tímto nařízením a metodikou vypracovanou podle odstavců 3 a 4.

Pokud se některé z výnosů z přetížení použijí při výpočtu síťových tarifů, ve zprávě se uvede, jak provozovatelé přenosových soustav případně splnili prioritní cíle stanovené v odstavci 2.

KAPITOLA IV

ZDROJOVÁ PŘIMĚŘENOST

Článek 20

Zdrojová přiměřenost na vnitřním trhu s elektřinou

1. Členské státy sledují zdrojovou přiměřenost na svém území na základě evropského posouzení zdrojové přiměřenosti uvedeného v článku 23. Za účelem doplnění evropského posouzení zdrojové přiměřenosti mohou členské státy provést i vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti podle článku 24.

2. Pokud evropské posouzení zdrojové přiměřenosti uvedené v článku 23 nebo vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti uvedené v článku 24 zjistí potíže se zdrojovou přiměřeností, dotčený členský stát zjistí veškerá narušení regulačního rámce nebo selhání trhu, která tyto potíže způsobila nebo přispěla k jejich vzniku.

3. Členské státy, u nichž byly zjištěny potíže se zdrojovou přiměřeností, v rámci procesu státní podpory vypracují a zveřejní prováděcí plán obsahující harmonogram pro přijetí opatření k odstranění veškerých zjištěných narušení regulačního rámce a selhání trhu. Při řešení potíží se zdrojovou přiměřeností členské státy zohledňují především zásady uvedené v článku 3 a zaváží:

- a) odstranění narušení regulačního rámce;
- b) odstranění cenových stropů v souladu s článkem 10;

- c) zavedení funkce tvorby cen regulační energie při nedostatku podle čl. 44 odst. 3 nařízení (EU) 2017/2195;
 - d) zvýšení propojení a vnitřní kapacity sítě s cílem dosáhnout alespoň svých cílů podle čl. 4 písm. d) bodu 1 nařízení (EU) 2018/1999;
 - e) umožnění vlastní výroby, ukládání energie, opatření strany poptávky a energetické účinnosti přijetím opatření k odstranění případných zjištěných narušení regulačního rámce;
 - f) zajištění nákladově efektivního a tržního zadávání zakázek na služby výkonové rovnováhy a podpůrné služby;
 - g) odstranění regulovaných cen, vyžaduje-li to článek 5 směrnice (EU) 2019/944.
4. Dotčené členské státy předloží prováděcí plán Komisi k přezkumu.
 5. Komise do čtyř měsíců od obdržení prováděcího plánu vydá stanovisko, zda opatření stačí k odstranění narušení regulačního rámce nebo selhání trhu, jež byly zjištěny podle odstavce 2, a může členské státy vyzvat, aby své prováděcí plány odpovídajícím způsobem upravily.
 6. Dotčené členské státy sledují uplatňování prováděcího plánu a výsledky toho sledování zveřejní ve výroční zprávě, již předloží Komisi.
 7. Komise vydá stanovisko k tomu, zda byly prováděcí plány dostatečně provedeny a zda byly potíže se zdrojovou přiměřeností odstraněny.
 8. Po vyřešení zjištěných potíží se zdrojovou přiměřeností členské státy pokračují v uplatňování prováděcího plánu.

Článek 21

Obecné zásady kapacitních mechanismů

1. Pro odstranění zbývajících potíží se zdrojovou přiměřeností mohou členské státy jako krajní řešení, při uplatnění opatření podle čl. 20 odst. 3 tohoto nařízení a v souladu s články 107, 108 a 109 Smlouvy o fungování EU zavést kapacitní mechanismy.
2. Před zavedením kapacitních mechanismů provedou dotčené členské státy komplexní studii možných dopadů těchto mechanismů na sousední členské státy alespoň prostřednictvím konzultace se sousedními členskými státy, s nimiž mají přímé síťové propojení, a se zainteresovanými subjekty těchto členských států.
3. Členské státy posoudí, zda potíže se zdrojovou přiměřeností může řešit kapacitní mechanismus v podobě strategické rezervy. Pokud tomu tak není, mohou členské státy zavést jiný typ kapacitního mechanismu.
4. Členské státy nezavedou kapacitní mechanismy v případě, že v rámci evropského a vnitrostátního posouzení zdrojové přiměřenosti, popřípadě jen v rámci evropského posouzení zdrojové přiměřenosti, nebylo-li vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti provedeno, nebyly v oblasti zdrojové přiměřenosti zjištěny žádné potíže.
5. Členské státy nezavedou kapacitní mechanismy dříve, než Komise vydá stanovisko podle čl. 20 odst. 5 k prováděcímu plánu uvedenému v čl. 20 odst. 3.
6. Pokud členský stát uplatňuje kapacitní mechanismus, provede jeho přezkum a zajistí, aby v rámci tohoto mechanismu nebyly uzavřeny žádné nové smlouvy, pokud v rámci evropského ani vnitrostátního posouzení zdrojové přiměřenosti, popřípadě jen v rámci evropského posouzení zdrojové přiměřenosti, nebylo-li vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti provedeno, nebyly v oblasti zdrojové přiměřenosti zjištěny žádné potíže, nebo pokud Komise nevydala k prováděcímu plánu uvedenému v čl. 20 odst. 3 stanovisko podle čl. 20 odst. 5.
7. Při navrhování kapacitních mechanismů členské státy zahrnou ustanovení, které umožní účinné postupné administrativní ukončení kapacitního mechanismu v případě, že během tří po sobě následujících let nejsou uzavřeny žádné nové smlouvy podle odstavce 6.

8. Kapacitní mechanismy jsou dočasné. Schvaluje je Komise nejvýše na deset let. Jsou postupně ukončovány nebo je snižován objem podporované kapacity na základě prováděcích plánů podle článku 20. Členské státy po zavedení kapacitního mechanismu pokračují v uplatňování prováděcího plánu.

Článek 22

Koncepční zásady kapacitních mechanismů

1. Kapacitní mechanismus:
 - a) je dočasný;
 - b) nenarušuje neoprávněně trh ani neomezuje obchod mezi zónami;
 - c) nepřekračuje rámec toho, co je nezbytné k řešení potíží se zdrojovou přiměřeností uvedených v článku 20;
 - d) vybírá poskytovatele kapacity v transparentním, nediskriminačním a konkurenčním řízení;
 - e) poskytuje poskytovatelům kapacity pobídky, aby byli k dispozici v době, kdy se očekává kritická situace v soustavě;
 - f) zajišťuje, aby byla odměna stanovována konkurenčním postupem;
 - g) stanoví technické podmínky pro účast poskytovatelů kapacity před procesem výběru;
 - h) je otevřený účasti všech zdrojů, které jsou schopny poskytnout požadovaný technický výkon, včetně ukládání energie a řízení poptávky;
 - i) ukládá vhodné sankce poskytovatelům kapacity, kteří nejsou k dispozici v době, kdy se očekává kritická situace v soustavě.
2. Koncepce strategických rezerv musí splňovat tyto požadavky:
 - a) je-li kapacitní mechanismus navržen jako strategická rezerva, nasazují se zdroje v rezervě pouze v případě, kdy je pravděpodobné, že provozovatelé přenosových soustav vyčerpají své zdroje zajišťující výkonovou rovnováhu mezi spotřebou a dodávkou;
 - b) během intervalu zúčtování odchylek, kdy jsou nasazeny strategické rezervy, musí být odchylky na trhu zúčtovány alespoň v hodnotě nepokrytého zatížení nebo v hodnotě vyšší, než kolik činí vnitrodenní technický cenový strop podle čl. 10 odst. 1, podle toho, která z obou hodnot je vyšší;
 - c) výkon strategické rezervy po jejím nasazení se přiděluje subjektům zúčtování prostřednictvím mechanismu pro zúčtování odchylek;
 - d) zdroje ve strategické rezervě nesmějí být odměňovány prostřednictvím velkoobchodních trhů s elektřinou nebo trhů pro zajišťování výkonové rovnováhy;
 - e) zdroje ve strategické rezervě musí být drženy mimo trh alespoň po celé smluvní období.

Požadavkem uvedeným v prvním pododstavci písm. a) není dotčena aktivace zdrojů před jejich skutečným nasazením, aby bylo možno zohlednit omezení jejich schopnosti zvyšovat a snižovat výrobu nebo odběr a jejich provozní požadavky. Výkon strategické rezervy během aktivace není přidělován subjektům zúčtování prostřednictvím velkoobchodních trhů ani nemění jejich odchylky.

3. Vedle splnění požadavků stanovených v odstavci 1 musí kapacitní mechanismy, jež nemají podobu strategických rezerv,
 - a) být koncipovány tak, aby se zajistilo, že cena placená za dostupnost automaticky klesne na nulu, lze-li předpokládat, že úroveň dodané kapacity bude odpovídat úrovni požadované kapacity;
 - b) odměňovat zúčastněné zdroje za jejich dostupnost a zajistit, aby tato odměna neovlivnila rozhodnutí poskytovatele kapacity, zda vyrábět, či nikoli;
 - c) zajistit, aby byly povinnosti týkající se kapacity mezi způsobilými poskytovateli kapacity přenositelné.

4. Kapacitní mechanismy začlení tyto požadavky ohledně mezních hodnot emisí CO₂:
- výrobní kapacity s emisemi CO₂ z fosilních paliv vyššími než 550 g na kWh elektřiny, které zahájily komerční výrobu dne 4. července 2019 nebo později, nesmějí nejpozději od tohoto dne v rámci kapacitního mechanismu být zařazovány ani obdržet platby ani závazky k dalším platbám;
 - výrobní kapacity s emisemi CO₂ z fosilních paliv vyššími než 550 g na kWh elektřiny a zároveň s emisemi CO₂ z fosilních paliv vyššími než 350 kg na instalovaný kW elektrického výkonu v ročním průměru, které zahájily komerční výrobu před 4. červencem 2019, nesmějí nejpozději od 1. července 2025 v rámci kapacitního mechanismu být zařazovány ani obdržet platby ani závazky k dalším platbám.

Mezní hodnota emisí CO₂ z fosilních paliv 550 g na kWh elektřiny a mezní hodnota emisí CO₂ z fosilních paliv 350 kg na instalovaný kW elektrického výkonu v ročním průměru uvedená v prvním pododstavci písm. a) a b) se vypočítá na základě projektované účinnosti výrobní jednotky, kterou se rozumí čistá účinnost při jmenovité kapacitě podle příslušných norem Mezinárodní organizace pro normalizaci.

Do 5. ledna 2020 zveřejní ACER stanovisko obsahující technické pokyny pro výpočet mezních hodnot uvedených v prvním pododstavci.

5. Členské státy uplatňující kapacitní mechanismy ke dni 4. července 2019 upraví své mechanismy tak, aby byly v souladu s kapitolou 4, aniž jsou dotčeny závazky či smlouvy uzavřené do 31. prosince 2019.

Článek 23

Evropské posouzení zdrojové přiměřenosti

- Evropské posouzení zdrojové přiměřenosti zjistí potíže se zdrojovou přiměřeností tak, že posoudí celkovou přiměřenost elektrizační soustavy z hlediska stávajících dodávek elektřiny a předpokládané poptávky po ní na úrovni Unie, na úrovni členských států a tam, kde je to relevantní, na úrovni nabídkových zón. Evropské posouzení zdrojové přiměřenosti pokrývá každý rok po dobu deseti let ode dne posouzení.
- Evropské posouzení zdrojové přiměřenosti provádí ENTSO pro elektřinu.
- Do 5. ledna 2020 ENTSO pro elektřinu předloží Koordinační skupině pro otázky elektrické energie, zřízené článkem 1 rozhodnutí Komise ze dne 15. listopadu 2012 ⁽²¹⁾, a ACER návrh metodiky pro evropské posouzení zdrojové přiměřenosti vycházející ze zásad stanovených v odstavci 5 tohoto článku.
- Provozovatelé přenosových soustav poskytnou ENTSO pro elektřinu údaje, které potřebuje pro provedení evropského posouzení zdrojové přiměřenosti.

ENTSO pro elektřinu provede evropské posouzení zdrojové přiměřenosti každoročně. Výrobci a další účastníci trhu poskytnou provozovatelům přenosových soustav údaje o očekávaném využívání výrobních zdrojů s přihlédnutím k dostupnosti primárních zdrojů a vhodným scénářům předpokládané poptávky a nabídky.

5. Evropské posouzení zdrojové přiměřenosti vychází z transparentní metodiky, která zajistí, aby posouzení:
- bylo provedeno na příslušné úrovni každé nabídkové zóny pokrývající alespoň všechny členské státy;
 - bylo založeno na vhodných centrálních referenčních scénářích předpokládané poptávky a nabídky, včetně ekonomického posouzení pravděpodobnosti vyřazení výrobních zařízení z provozu, jejich dočasného odstavení nebo vybudování nových výrobních zařízení a opatření k dosažení cílů energetické účinnosti a propojení elektrických sítí a vhodných citlivostních aspektů, které zohledňují extrémní povětrnostní úkazy, hydrologické podmínky, velkoobchodní ceny a vývoj cen uhlíku;
 - obsahovalo samostatné scénáře, které odrážejí různou pravděpodobnost výskytu potíží se zdrojovou přiměřeností, které mají různé typy kapacitních mechanismů řešit;

⁽²¹⁾ Rozhodnutí Komise ze dne 15. listopadu 2012, kterým se zřizuje Koordinační skupina pro otázky elektrické energie (Úř. věst. C 353, 17.11.2012, s. 2).

- d) přiměřeně zohledňovalo příspěvek všech zdrojů, včetně stávajících a budoucích možností výroby, ukládání energie, integrace odvětví, odezvy strany poptávky a dovozu a vývozu a jejich příspěví k flexibilnímu provozu soustavy;
 - e) předjímalo pravděpodobný dopad opatření uvedených v čl. 20 odst. 3;
 - f) zahrnovalo varianty bez stávajících nebo plánovaných kapacitních mechanismů a případně variant s nimi;
 - g) bylo založeno na tržním modelu využívajícím ve vhodných případech přístup založený na fyzikálních tocích;
 - h) využívalo pravděpodobnostní výpočty;
 - i) uplatňovalo jednotný modelovací nástroj;
 - j) využívalo alespoň těchto ukazatelů uvedených v článku 25:
 - „odhad nedodané elektřiny“ a
 - „předpokládaná ztráta zatížení“;
 - k) určovalo zdroje možných potíží se zdrojovou přiměřeností, zejména zda se jedná o potíže spojené se sítí, nebo se zdroji, nebo o obojí;
 - l) zohledňovalo skutečný rozvoj sítě;
 - m) zajistilo, aby byly řádně zohledněny vnitrostátní charakteristiky výroby, pružnost poptávky a ukládání energie, dostupnost primárních zdrojů a úroveň propojení.
6. Do 5. ledna 2020 ENTSO pro elektřinu předloží ACER návrh metodiky pro výpočet:
- a) hodnoty nepokrytého zatížení;
 - b) nákladů na vstup nových subjektů souvisejících s výrobou nebo odezvou strany poptávky a
 - c) normy spolehlivosti uvedené v článku 25.

Metodika musí vycházet z transparentních, objektivních a ověřitelných kritérií.

7. Návrhy uvedené v odstavcích 3 a 6 týkající se návrhu metodiky, scénářů, citlivostních aspektů a předpokladů, na kterých jsou posouzení založena, a výsledky evropského posouzení zdrojové přiměřenosti uvedené v odstavci 4 jsou předem konzultovány s členskými státy, Koordinační skupinou pro otázky elektrické energie a příslušnými zainteresovanými subjekty a schvaluje je ACER postupem stanoveným v článku 27.

Článek 24

Vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti

1. Vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti mají regionální dosah a vycházejí z metodiky uvedené v čl. 23 odst. 3, zejména z čl. 23 odst. 5 písm. b) až m).

Vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti obsahují centrální referenční scénáře uvedené v čl. 23 odst. 5 písm. b).

Vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti mohou zohlednit další citlivostní aspekty vedle těch uvedených v čl. 23 odst. 5 písm. b). V těchto případech mohou:

- a) předpokládat některé skutečnosti s ohledem na specifika vnitrostátní poptávky po elektřině a její nabídky;
- b) používat nástroje a konzistentní údaje z poslední doby doplňující ty, které používá ENTSO pro elektřinu pro evropské posouzení zdrojové přiměřenosti.

Mimoto se ve vnitrostátním posouzení zdrojové přiměřenosti při posuzování příspěvku poskytovatelů kapacity nacházejících se v jiném členském státě k bezpečnosti dodávek nabídkových zón, ve kterých působí, použije metodika uvedená v čl. 26 odst. 11 písm. a).

2. Vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti a případné evropské posouzení zdrojové přiměřenosti a stanovisko ACER podle odstavce 3 se zpřístupní veřejnosti.

3. Pokud se při vnitrostátním posouzení zdrojové přiměřenosti zjistí potíže se zdrojovou přiměřeností v určité nabídkové zóně, která nebyla zjištěna při evropském posouzení zdrojové přiměřenosti, zahrne vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti odůvodnění rozdílů mezi oběma posouzeními zdrojové přiměřenosti, včetně podrobností o použitých citlivostních aspektech a o předpokladech, z nichž se vycházelo. Členské státy toto posouzení zveřejní a předloží je ACER.

Do dvou měsíců ode dne obdržení zprávy vydá ACER stanovisko k tomu, zda jsou rozdílnosti mezi vnitrostátním a evropským posouzením zdrojové přiměřenosti odůvodněné.

Orgán odpovědný za vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti příležitostně přihlédně ke stanovisku ACER a v případě nutnosti změni své konečné posouzení. Pokud se orgán odpovědný za vnitrostátní posouzení zdrojové přiměřenosti rozhodne nepřijmout v plném rozsahu závěry stanoviska ACER, vydá zprávu s podrobným odůvodněním.

Článek 25

Norma spolehlivosti

1. Při uplatňování kapacitních mechanismů se členské státy řídí normou spolehlivosti. Norma spolehlivosti transparentním způsobem stanoví nezbytnou úroveň bezpečnosti dodávek členského státu. V případě přeshraničních nabídkových zón stanoví tyto normy spolehlivosti společně příslušné orgány.

2. Normu spolehlivosti stanoví členský stát nebo příslušný orgán určený členským státem na návrh regulačního orgánu. Norma spolehlivosti musí být založena na metodice uvedené v čl. 23 odst. 6.

3. Norma spolehlivosti se vypočítá za použití alespoň hodnoty nepokrytého zatížení a nákladů na nové zařízení ve stanoveném časovém rámci a vyjádří se jako „odhad nedodané elektřiny“ a „předpokládaná ztráta zatížení“.

4. Při uplatňování kapacitních mechanismů schvaluje parametry určující objem kapacity zajištěné v rámci kapacitního mechanismu členský stát nebo příslušný orgán určený členským státem na návrh regulačního orgánu.

Článek 26

Přeshraniční účast v kapacitních mechanismech

1. Kapacitní mechanismy jiné než strategické rezervy, a je-li to technicky proveditelné, strategické rezervy jsou otevřeny přímé přeshraniční účasti poskytovatelů kapacity nacházejících se v jiném členském státě za podmínek stanovených v tomto článku.

2. Členské státy zajistí, aby se zahraniční výrobní kapacita, která je schopna poskytnout odpovídající technický výkon pro domácí kapacity, měla možnost účastnit stejného soutěžního procesu jako domácí kapacity. V případě kapacitních mechanismů, které jsou v provozu k 4. červenci 2019, mohou členské státy povolit přímou účast v témže soutěžním procesu propojovacím vedením jakožto zahraniční výrobní kapacitě na dobu nejvýše čtyř let od 4. července 2019, nebo dvou let po dni schválení metodik uvedených v odstavci 11, podle toho, co nastane dříve.

Členské státy mohou požadovat, aby se zahraniční výrobní kapacita nacházela v členském státě, který má přímé síťové propojení s členským státem uplatňujícím daný mechanismus.

3. Členské státy nebrání kapacitě, která se nachází na jejich území, v účasti na kapacitních mechanismech jiných členských států.

4. Přeshraniční účast v kapacitních mechanismech nemění, neupravuje ani jiným způsobem neovlivňuje plánované přenosy mezi zónami ani fyzikální toky mezi členskými státy. Tyto přenosy a toky se stanoví výhradně na základě přidělování kapacity podle článku 16.

5. Poskytovatelé kapacity se mohou účastnit více než jednoho kapacitního mechanismu.

Účastní-li se poskytovatelé kapacity více než jednoho kapacitního mechanismu ve stejném období dodávky, účastní se až do očekávané dostupnosti propojení a do pravděpodobného výskytu kritické situace v soustavě mezi soustavou, kde je mechanismus uplatňován, a soustavou, v níž se nachází zahraniční výrobní kapacita, podle metodiky uvedené v odst. 11 písm. a).

6. Poskytovatelé kapacity jsou povinni uhradit platby za nedostupnost, pokud jejich kapacita není dostupná.

Účastní-li se poskytovatelé kapacity více než jednoho kapacitního mechanismu ve stejném období dodávky a nejsou-li schopni splnit více závazků, jsou povinni uhradit více plateb za nedostupnost.

7. Pro účely poskytnutí doporučení provozovatelům přenosové soustavy vypočítají regionální koordinační centra zřízená podle článku 35 každoročně maximální vstupní kapacitu, která je k dispozici pro účast zahraničních výrobních kapacit v kapacitním mechanismu. Tento výpočet zohlední očekávanou dostupnost propojení a pravděpodobný výskyt kritické situace v soustavě mezi soustavou, kde je mechanismus uplatňován, a soustavou, v níž se nachází zahraniční výrobní kapacita. Tento výpočet se požaduje pro každou hranici nabídkové zóny.

Provozovatelé přenosové soustavy každoročně stanoví na základě doporučení regionálního koordinačního centra maximální vstupní kapacitu, která je k dispozici pro účast zahraničních výrobních kapacit v kapacitním mechanismu.

8. Členské státy zajistí, aby vstupní kapacita uvedená v odstavci 7 byla přidělována způsobilým poskytovatelům kapacity transparentním a nediskriminačním způsobem na základě tržních zásad.

9. Umožňují-li kapacitní mechanismy přeshraniční účast ve dvou sousedících členských státech, náleží jakékoli výnosy vyplývající z přidělování podle odstavce 8 dotčeným provozovatelům přenosových soustav a rozdělují se mezi ně podle metodiky uvedené v odst. 11 písm. b) tohoto článku nebo společné metodiky schválené oběma příslušnými regulačními orgány. Pokud sousední členský stát kapacitní mechanismus neuplatňuje nebo uplatňuje kapacitní mechanismus, který neumožňuje přeshraniční účast, schválí podíl výnosů příslušný vnitrostátní orgán členského státu, v němž je kapacitní mechanismus uplatňován, po vyžádání stanoviska regulačních orgánů sousedních členských států. Provozovatelé přenosových soustav tyto výnosy využívají pro účely stanovené v čl. 19 odst. 2.

10. Provozovatel přenosové soustavy, v níž se zahraniční kapacita nachází:

a) zjistí, zda zainteresovaní poskytovatelé kapacity mohou poskytnout technický výkon požadovaný kapacitním mechanismem, jehož se daný poskytovatel kapacity hodlá účastnit, a zapíše poskytovatele kapacity do registru zřízeného pro tento účel jako způsobilého poskytovatele kapacity;

b) provádí kontroly dostupnosti;

c) oznámí provozovateli přenosové soustavy v členském státě uplatňujícím kapacitní mechanismus informace, které obdrží podle tohoto pododstavce písm. a) a b) a druhého pododstavce.

Příslušný poskytovatel kapacity neprodleně informuje provozovatele přenosové soustavy o své účasti v zahraničním kapacitním mechanismu.

11. Do 5. července 2020 ENTSO pro elektřinu předloží ACER návrh metodiky pro výpočet:

a) metodiku pro výpočet maximální vstupní kapacity pro přeshraniční účast, jak je uvedeno v odstavci 7;

- b) metodiku pro rozdělování výnosů uvedené v odstavci 9;
- c) společná pravidla pro provádění kontrol dostupnosti uvedených v odst. 10 písm. b);
- d) společná pravidla určující, kdy je splatná platba za nedostupnost;
- e) podmínky provozu registru uvedeného v odst. 10 písm. a);
- f) společná pravidla pro zjišťování kapacity způsobilé pro účast v kapacitním mechanismu, jak je uvedeno v odst. 10 písm. a).

Návrh je předmětem předchozích konzultací a schválení ze strany ACER v souladu s článkem 27.

12. Dotčené regulační orgány ověří, zda byly kapacity vypočítány v souladu s metodikou uvedenou v odst. 11 písm. a).

13. Regulační orgány zajistí, aby přeshraniční účast v kapacitních mechanismech byla organizována efektivně a nediskriminačně. Zejména zajistí přiměřená správní opatření pro přeshraniční vymáhání plateb za nedostupnost.

14. Kapacity přidělené v souladu s odstavcem 8 lze přenášet mezi způsobilými poskytovateli kapacity. Způsobilí poskytovatelé kapacity oznámí každý takový přenos registru uvedenému v odst. 10 písm. a).

15. Do 5. července 2021 ENTSO pro elektřinu zřídí a zprovozní registr uvedený v odst. 10 písm. a). Registr je otevřen pro všechny způsobilé poskytovatele kapacity, soustavy provádějící kapacitní mechanismy a jejich provozovatele přenosových soustav.

Článek 27

Schvalovací postup

1. Pokud se odkazuje na tento článek, použije se pro schvalování návrhů, které předložila ENTSO pro elektřinu, postup stanovený v odstavcích 2, 3 a 4.

2. Před předložením návrhu vede ENTSO pro elektřinu konzultace, do nichž jsou zapojeny všechny příslušné zainteresované subjekty, včetně regulačních orgánů a dalších vnitrostátních orgánů. Výsledky těchto konzultací ENTSO pro elektřinu ve svém návrhu řádně zohlední.

3. ACER návrh uvedený v odstavci 1 do tří měsíců od obdržení buď schválí, nebo pozmění. Pokud návrh pozmění, konzultuje pozměněný návrh před jeho schválením s ENTSO pro elektřinu. Schválený návrh ACER zveřejní na svých internetových stránkách do tří měsíců od obdržení navrhovaných dokumentů.

4. ACER může kdykoli požádat o změnu schváleného návrhu. ENTSO pro elektřinu předloží ACER návrh změn do šesti měsíců od obdržení takové žádosti. ACER do tří měsíců od obdržení návrhu tyto změny pozmění nebo schválí je a zveřejní na svých internetových stránkách.

KAPITOLA V

PROVOZOVÁNÍ PŘENOSOVÉ SOUSTAVY

Článek 28

Evropská síť provozovatelů elektroenergetických přenosových soustav

1. Provozovatelé přenosových soustav spolupracují na úrovni Unie prostřednictvím ENTSO pro elektřinu s cílem podpořit dotvoření a fungování vnitřního trhu s elektřinou a obchod mezi zónami a zajistit, aby byla evropská elektroenergetická přenosová soustava optimálně řízena, provozována koordinovaně a dobře technicky rozvíjena.

2. Při výkonu svých funkcí podle práva Unie jedná ENTSO pro elektřinu v zájmu vytvoření dobře fungujícího a integrovaného vnitřního trhu s elektřinou a přispívá k účinnému a udržitelnému dosažení cílů stanovených v rámci politiky v oblasti klimatu a energetiky na období 2020–2030, zejména přispěním k účinné integraci elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti při zachování bezpečnosti systému. ENTSO pro elektřinu musí být vybavena náležitými lidskými a finančními zdroji k plnění svých úkolů.

Článek 29

ENTSO pro elektřinu

1. Provozovatelé elektroenergetických přenosových soustav předloží Komisi a ACER veškeré návrhy změn stanov, seznamu členů nebo jednacího řádu ENTSO pro elektřinu.
2. Do dvou měsíců od obdržení návrhů změn stanov, seznamu členů nebo jednacího řádu k nim poskytne ACER stanovisko Komisi po konzultaci s organizacemi zastupujícími všechny zainteresované subjekty, zejména uživatele soustavy včetně zákazníků.
3. Do tří měsíců od obdržení stanoviska ACER podle odstavce 2 vydá Komise vlastní stanovisko k návrhu změn stanov, seznamu členů a jednacího řádu, v němž stanovisko poskytnuté ACER zohlední.
4. Do tří měsíců od obdržení kladného stanoviska Komise přijmou provozovatelé přenosových soustav pozměněné stanoviny nebo jednací řád a zveřejní je.
5. Dokumenty uvedené v odstavci 1 se předkládají Komisi a ACER v případě, že jsou k nim navrhovány změny, nebo na odůvodněnou žádost jedné z nich. Komise a ACER vydají stanovisko v souladu s odstavci 2, 3 a 4.

Článek 30

Úkoly ENTSO pro elektřinu

1. ENTSO pro elektřinu:
 - a) vypracovává kodexy sítě pro oblasti uvedené v čl. 59 odst. 1 a 2 v zájmu dosažení cílů uvedených v článku 28;
 - b) přijímá a zveřejňuje každé dva roky nezávazný desetiletý plán rozvoje sítě pro celou Unii (dále jen „plán rozvoje sítě pro celou Unii“);
 - c) připravuje a přijímá návrhy související s evropským posouzením zdrojové přiměřenosti podle článku 23 a návrhy technických specifikací pro přeshraniční účast v kapacitních mechanismech podle čl. 26 odst. 11;
 - d) přijímá doporučení týkající se koordinace technické spolupráce mezi provozovateli přenosových soustav Unie a provozovateli těchto soustav ze třetích zemí;
 - e) přijímá rámec pro spolupráci a koordinaci regionálních koordinačních center;
 - f) přijímá návrh vymezující region pro provoz soustavy v souladu s článkem 36;
 - g) spolupracuje s provozovateli distribučních soustav a se subjektem EU DSO;
 - h) podporuje digitalizaci přenosových sítí, včetně zavádění inteligentních sítí, účinného získávání údajů v reálném čase a inteligentních měřicích systémů;
 - i) přijímá společné nástroje provozování sítě k zajištění koordinace provozu sítě za běžných a nouzových podmínek, včetně společné stupnice pro klasifikaci mimořádných událostí, a výzkumné plány, včetně zavádění těchto plánů pomocí účinného výzkumného programu. Tyto nástroje mimo jiné specifikují:
 - i) informace, včetně informací týkajících se následujícího dne, daného dne a reálného času, jež jsou užitečné pro zlepšení koordinace provozu, jakož i optimální četnost shromažďování a sdílení těchto informací;

- ii) technologickou platformu pro výměnu informací v reálném čase a tam, kde je to vhodné, technologické platformy pro shromažďování, zpracování a přenos dalších informací uvedených v bodě i), jakož i pro provádění postupů, které mohou zvýšit koordinaci provozu mezi provozovateli přenosových soustav s cílem dospět k takové koordinaci v celé Unii;
 - iii) jakým způsobem zpřístupní provozovatelé přenosových soustav provozní údaje jiným provozovatelům přenosových soustav nebo jakémukoli subjektu řádně pověřenému jejich podporou při dosahování koordinace provozu a ACER a
 - iv) že provozovatelé přenosových soustav určí kontaktní místo, které bude pověřeno odpovídat na dotazy ostatních provozovatelů přenosových soustav nebo jakéhokoli řádně pověřeného subjektu uvedeného v bodě iii), nebo dotazy ACER, které se týkají těchto informací;
- j) přijímá roční pracovní program;
 - k) přispívá ke stanovení požadavků na interoperabilitu a nediskriminačních a transparentních postupů pro přístup k údajům podle článku 24 směrnice (EU) 2019/944;
 - l) přijímá výroční zprávu;
 - m) vypracovává a přijímá posouzení sezónní přiměřenosti podle čl. 9 odst. 2 nařízení (EU) 2019/941;
 - n) podporuje kybernetickou bezpečnost a ochranu údajů ve spolupráci s příslušnými orgány a regulovanými subjekty;
 - o) zohledňuje při plnění svých úkolů vývoj odezvy strany poptávky.
2. ENTSO pro elektřinu podává ACER zprávy o nedostacích zjištěných ve zřízení a fungování regionálních koordinačních center.
3. ENTSO pro elektřinu zveřejňuje zápisy ze svých schůzí svého shromáždění, rady a výborů a pravidelně informuje veřejnost o svých rozhodnutích a činnostech.
4. Roční pracovní program uvedený v odst. 1 písm. j) obsahuje seznam a popis kodexů sítě, jež mají být vypracovány, plán koordinace provozu sítě a činnosti v oblasti výzkumu a vývoje, které mají být v daném roce uskutečněny, a orientační harmonogram.
5. ENTSO pro elektřinu poskytuje ACER veškeré informace, které si vyžádá za účelem plnění svých úkolů podle čl. 32 odst. 1. Aby mohla ENTSO pro elektřinu splnit tento požadavek, poskytnou jí provozovatelé přenosových soustav veškeré potřebné informace.
6. ENTSO pro elektřinu poskytne Komisi na její žádost stanovisko k přijetí pokynů uvedených v článku 61.

Článek 31

Konzultace

1. Při vypracovávání návrhů podle úkolů uvedených v čl. 30 odst. 1 vede ENTSO pro elektřinu rozsáhlé konzultace. Tyto konzultace musí být strukturovány tak, aby umožňovaly zohlednění připomínek zainteresovaných subjektů před konečným přijetím návrhu, a musí být vedeny se všemi příslušnými zainteresovanými subjekty, a zejména s organizacemi zastupujícími takové zainteresované subjekty, v souladu s jednacím řádem uvedeným v článku 29. Konzultace zahrnují rovněž regulační orgány a další vnitrostátní orgány, dodavatelské a výrobní podniky, uživatele soustavy, včetně zákazníků, a provozovatele distribučních soustav, včetně příslušných odvětvových sdružení, odborné subjekty a platformy zainteresovaných subjektů. Zaměřují se na zjištění názorů a návrhů všech relevantních účastníků rozhodovacího procesu.
2. Všechny dokumenty a zápisy z jednání týkající se konzultací uvedených v odstavci 1 se zveřejňují.

3. Před přijetím návrhů podle čl. 30 odst. 1 uvede ENTSO pro elektřinu, jakým způsobem připomínky získané během konzultací zohlednila. Pokud připomínky nezohlednila, uvede důvody.

Článek 32

Sledování provádění ACER

1. ACER sleduje plnění úkolů ENTSO pro elektřinu uvedených v čl. 30 odst. 1, 2 a 3 a informuje o svých zjištěních Komisi.

ACER sleduje, jak ENTSO pro elektřinu provádí kodexy sítě vypracované podle článku 59. Pokud ENTSO pro elektřinu neprovede některý z těchto kodexů sítě, ACER ji vyzve, aby toto opomenutí řádně vysvětlila. ACER o tomto vysvětlení informuje Komisi a poskytne jí k tomu své stanovisko.

ACER sleduje a analyzuje provádění kodexů sítě a pokynů přijatých Komisí v souladu s čl. 58 odst. 1 a jejich dopad na harmonizaci platných pravidel, jejichž cílem je usnadnění integrace trhu, jakož i nediskriminace, účinná hospodářská soutěž a účelné fungování trhu, a podává o nich zprávy Komisi.

2. ENTSO pro elektřinu předkládá ACER k vyjádření stanoviska návrh plánu rozvoje sítě pro celou Unii, návrh ročního pracovního programu, včetně informací o konzultačním postupu, a ostatní dokumenty uvedené v čl. 30 odst. 1.

Pokud má ACER za to, že návrh ročního pracovního programu nebo návrh plánu rozvoje sítě pro celou Unii, který předložila ENTSO pro elektřinu, nepřispívá k nediskriminaci, účinné hospodářské soutěži a účelnému fungování trhu nebo nezajišťuje dostatečnou úroveň přeshraničního propojení umožňujícího přístup třetím stranám, poskytne ENTSO pro elektřinu a Komisi do dvou měsíců od jejich obdržení řádně odůvodněné stanovisko a doporučení.

Článek 33

Náklady

Náklady, které souvisejí s činnostmi ENTSO pro elektřinu a jsou uvedeny v člincích 28 až 32 a 58 až 61 tohoto nařízení a v článku 11 nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) č. 347/2013⁽²²⁾, se zohledňují při výpočtu tarifů a nesou je provozovatelé přenosových soustav. Regulační orgány tyto náklady schválí, pouze pokud jsou opodstatněné a přiměřené.

Článek 34

Regionální spolupráce provozovatelů přenosových soustav

1. S cílem přispět k činnostem uvedeným v čl. 30 odst. 1, 2 a 3 navazují provozovatelé přenosových soustav regionální spolupráci v rámci ENTSO pro elektřinu. Každé dva roky zejména zveřejňují regionální investiční plán a mohou na jeho základě přijímat investiční rozhodnutí. ENTSO pro elektřinu podporuje spolupráci mezi provozovateli přenosových soustav na regionální úrovni zajištěním interoperability, komunikace a sledování výkonnosti na regionální úrovni v oblastech, které dosud nejsou harmonizovány na úrovni Unie.

2. Provozovatelé přenosových soustav podporují provozní ujednání s cílem zajistit optimální řízení sítě a podpořit rozvoj energetických burz, koordinované přidělování přeshraniční kapacity pomocí nediskriminačních tržních řešení, s náležitou pozorností věnovanou specifickým výhodám implicitních aukcí pro krátkodobé přidělování, a integraci mechanismů vyrovnávání a rezervního výkonu.

⁽²²⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 347/2013 ze dne 17. dubna 2013, kterým se stanoví hlavní směry pro transevropské energetické sítě a kterým se zrušuje rozhodnutí č. 1364/2006/ES a mění nařízení (ES) č. 713/2009, (ES) č. 714/2009 a (ES) č. 715/2009 (Úř. věst. L 115, 25.4.2013, s. 39).

3. Komise může za účelem dosažení cílů stanovených v odstavcích 1 a 2 tohoto článku určit zeměpisné oblasti, na něž se vztahují jednotlivé struktury regionální spolupráce, přičemž zohlední stávající struktury regionální spolupráce. Každý členský stát může podporovat spolupráci ve více než jedné zeměpisné oblasti.

Komise je zmocněna přijímat akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 68, kterými doplní toto nařízení určením zeměpisných oblastí, na něž se vztahují jednotlivé struktury regionální spolupráce. Za tím účelem vede Komise konzultace s regulačními orgány, s ACER a s ENTSO pro elektřinu.

Akty v přenesené pravomoci uvedenými v tomto odstavci není dotčen článek 36.

Článek 35

Zřizování a úkoly regionálních koordinačních center

1. Do 5. července 2020 předloží všichni provozovatelé přenosových soustav v daném regionu pro provoz soustavy dotčeným regulačním orgánům návrh na zřízení regionálních koordinačních center v souladu s kritérii stanovenými v této kapitole.

Regulační orgány v regionu pro provoz soustavy návrh prozkoumají a schválí.

Návrh musí obsahovat alespoň tyto prvky:

- a) členský stát budoucího sídla regionálních koordinačních center a zúčastněné provozovatele přenosové soustavy;
- b) organizační, finanční a provozní ujednání, jež jsou nezbytná k zajištění účinného, bezpečného a spolehlivého fungování propojené přenosové soustavy;
- c) prováděcí plán pro zahájení provozu regionálních koordinačních center;
- d) stanovy a jednací řád regionálních koordinačních center;
- e) popis postupů spolupráce v souladu s článkem 38;
- f) popis ujednání týkajících se odpovědnosti regionálních koordinačních center v souladu s článkem 47;
- g) pokud jsou dvě regionální koordinační centra provozována rotačním způsobem v souladu s čl. 36 odst. 2, popis ujednání, která zajistí jasné odpovědnosti těchto regionálních koordinačních center a postupy při plnění jejich úkolů.

2. Po schválení návrhu podle odstavce 1 regulačními orgány nahradí regionální koordinační centra regionální bezpečnostní koordinátory zřízené podle rámcového pokynu pro provozování soustav přijatého na základě čl. 18 odst. 5 nařízení (ES) č. 714/2009 a začnou fungovat nejpozději 1. července 2022.

3. Regionální koordinační centra mají právní formu uvedenou v příloze II směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1132 ⁽²³⁾.

4. Při plnění svých úkolů podle práva Unie jednají regionální koordinační centra nezávisle na zájmech jednotlivých států a na zájmech provozovatelů přenosových soustav.

5. Regionální koordinační centra doplňují úlohu provozovatelů přenosových soustav plněním úkolů regionálního významu, které jim byly přiděleny v souladu s článkem 37. Provozovatelé přenosových soustav odpovídají za řízení toků elektřiny a za zajištění bezpečné, spolehlivé a účinné elektrizační soustavy v souladu s čl. 40 odst. 1 písm. d) směrnice (EU) 2019/944.

⁽²³⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1132 ze dne 14. června 2017 o některých aspektech práva obchodních společností (Úř. věst. L 169, 30.6.2017, s. 46).

Článek 36

Územní působnost regionálních koordinačních center

1. Do 5. ledna 2020 ENTSO pro elektřinu předloží ACER návrh, ve kterém upřesní, kteří provozovatelé přenosových soustav, nabídkové zóny, hranice nabídkových zón, regiony pro výpočet kapacity a regiony pro koordinaci odstávek spadají do jednotlivých regionů pro provoz soustavy. Návrh zohlední topologii sítě, včetně míry propojení a vzájemné závislosti elektrizačních soustav, pokud jde o toky, a velikost regionu, který by měl pokrývat alespoň jeden region pro výpočet kapacity.
2. Provozovatelé přenosových soustav v regionu pro provoz soustavy se zapojí do regionálního koordinačního centra zřízeného v daném regionu. Ve výjimečných případech, kdy je regulační oblast některého provozovatele přenosové soustavy součástí různých synchronních oblastí, se může tento provozovatel zapojit do dvou regionálních koordinačních center. Návrh uvedený v odstavci 1 upřesní, jak má probíhat koordinace mezi regionálními koordinačními centry pro hranice nabídkových zón v blízkosti regionů pro provoz soustavy. Pokud se v synchronní oblasti kontinentální Evropy mohou v určitém regionu pro provoz soustavy překrývat činnosti dvou regionálních koordinačních center, rozhodnou provozovatelé přenosové soustavy v tomto regionu pro provoz soustavy, že buď určí v daném regionu jediné regionální koordinační centrum, nebo budou obě regionální koordinační centra plnit některé nebo všechny úkoly regionálního významu v celém regionu pro provoz soustavy rotačním způsobem a jiné úkoly bude plnit jediné regionální koordinační centrum, které určí.
3. ACER návrh na vymezení regionů pro provoz soustavy uvedený v odstavci 1 do tří měsíců od obdržení buď schválí, nebo navrhne jeho změny. Pokud navrhne změny návrhu, konzultuje před jejich přijetím s ENTSO pro elektřinu. Přijatý návrh se zveřejňuje na internetových stránkách ACER.
4. Příslušní provozovatelé přenosových soustav mohou ACER předložit návrh na změnu regionů pro provoz soustavy vymezených podle odstavce 1. Použije se postup stanovený v odstavci 3.

Článek 37

Úkoly regionálních koordinačních center

1. Každé regionální koordinační centrum plní alespoň následující úkoly regionálního významu v celém regionu pro provoz soustavy, v němž je zřízeno:
 - a) provádí koordinovaný výpočet kapacity v souladu s metodikami vypracovanými podle rámcového pokynu pro přidělování kapacity a řízení přetížení přijatého na základě čl. 18 odst. 5 nařízení (ES) č. 714/2009;
 - b) provádí koordinovanou analýzu bezpečnosti v souladu s metodikami vypracovanými podle rámcového pokynu pro provozování soustav přijatého na základě čl. 18 odst. 5 nařízení (ES) č. 714/2009;
 - c) vytváří společné modely sítě v souladu s metodikami a postupy vypracovanými podle rámcového pokynu pro provozování soustav přijatého na základě čl. 18 odst. 5 nařízení (ES) č. 714/2009;
 - d) podporuje posuzování konzistentnosti plánů provozovatelů přenosových soustav na ochranu a obnovu soustavy v souladu s postupem stanoveným v kodexu sítě pro obranu a obnovu elektrizační soustavy přijatém na základě čl. 6 odst. 11 nařízení (ES) č. 714/2009;
 - e) provádí regionální výhled přiměřenosti systému s týdenním až nejméně jednodenním předstihem a přípravu opatření ke snížení rizik v souladu s metodikou stanovenou v článku 8 nařízení (EU) 2019/941 a s postupy stanovenými v rámcovém pokynu pro provozování soustav přijatém na základě čl. 18 odst. 5 nařízení (ES) č. 714/2009;
 - f) koordinuje plánování odstávek na regionální úrovni v souladu s postupy a metodikami stanovenými v rámcovém pokynu pro provozování soustav přijatého na základě čl. 18 odst. 5 nařízení (ES) č. 714/2009;
 - g) poskytuje odbornou přípravu a certifikaci pracovníků, kteří pracují pro regionální koordinační centra;
 - h) podporuje koordinaci a optimalizaci regionální obnovy na žádost provozovatelů přenosové soustavy;

- i) provádí analýzy a podává zprávy v návaznosti na provoz a narušení provozu;
- j) stanoví objem rezervovaných záloh na regionální úrovni;
- k) usnadňuje obstarávání regulačních záloh na regionální úrovni;
- l) podporuje provozovatele přenosových soustav na jejich žádost při optimalizaci zúčtování mezi provozovateli přenosových soustav;
- m) plní úkoly spojené se zjišťováním regionálních scénářů elektroenergetických krizí, pokud jsou přeneseny na regionální koordinační centra a v rozsahu, v jakém jsou na ně přeneseny, podle čl. 6 odst. 1 nařízení (EU) 2019/941;
- n) plní úkoly spojené s posouzeními sezónní přiměřenosti, pokud jsou přeneseny na regionální koordinační centra a v rozsahu, v jakém jsou na ně přeneseny, podle čl. 9 odst. 2 nařízení (EU) 2019/941;
- o) provádí výpočet hodnoty maximální vstupní kapacity, která je k dispozici pro účast zahraničních výrobních kapacit, pro účely vydání doporučení podle čl. 26 odst. 7.
- p) plní úkoly související s podporou provozovatelů přenosových soustav při zjišťování potřeb nové přenosové kapacity, zvyšování stávající kapacity nebo jejich alternativ, které se předkládají regionálním skupinám zřízeným podle nařízení (EU) č. 347/2013 a zahrnují do desetiletého plánu rozvoje sítě uvedeného v článku 51 směrnice (EU) 2019/944.

Úkoly uvedené v prvním pododstavci jsou podrobněji popsány v příloze I.

2. Na návrh Komise nebo členských států vydá výbor zřízený článkem 68 směrnice (EU) 2019/944 stanovisko k pověření regionálních koordinačních center novými poradními úkoly. Je-li toto stanovisko kladné, plní regionální koordinační centra tyto úkoly na základě návrhu vypracovaného ENTSO pro elektřinu a schváleného ACER postupem stanoveným v článku 27.

3. Provozovatelé přenosových soustav poskytují regionálním koordinačním centrům informace potřebné k plnění jejich úkolů.

4. Regionální koordinační centra poskytují provozovatelům přenosové soustavy v regionu pro provoz soustavy veškeré informace potřebné k provádění koordinovaných opatření a doporučení, která vydají.

5. ENTSO pro elektřinu vypracuje postupem stanoveným v článku 27 návrh úkolů uvedených v tomto článku, které dosud nejsou popsány v příslušných kodexech sítě ani pokynech. Regionální koordinační centra plní tyto úkoly na základě tohoto návrhu po jeho schválení ze strany ACER.

Článek 38

Spolupráce uvnitř regionálních koordinačních center a mezi nimi

Běžná koordinace uvnitř regionálních koordinačních center a mezi nimi je řízena na základě postupů spolupráce mezi provozovateli přenosových soustav daného regionu, včetně případných ujednání o koordinaci mezi regionálními koordinačními centry. Při postupu spolupráce se vychází z:

- a) ujednání týkajících se organizace práce zaměřených na aspekty plánování a provozní aspekty relevantní pro úkoly uvedené v článku 37;
- b) postupu pro sdílení analýz a konzultaci návrhů regionálních koordinačních center s provozovateli přenosových soustav v regionu pro provoz soustavy a příslušnými zainteresovanými subjekty a s jinými regionálními koordinačními centry účinným a inkluzivním způsobem při plnění provozních povinností a úkolů v souladu s článkem 40;
- c) postupu přijímání koordinovaných opatření a doporučení podle článku 42.

Článek 39

Ujednání týkající se organizace práce

1. Regionální koordinační centra vypracovávají ujednání týkající se organizace práce, která jsou účinná, inkluzivní a transparentní, usnadňují dosahování konsenzu a jsou zaměřena na plánování a provozní aspekty spojené s úkoly, které mají centra plnit, přičemž se zohledňují zejména specifika a požadavky těchto úkolů upřesněné v příloze I. Regionální koordinační centra rovněž vypracují postup pro revizi těchto ujednání.
2. Regionální koordinační centra zajistí, aby ujednání týkající se organizace práce uvedená v odstavci 1 obsahovala pravidla pro oznamování dotčeným stranám.

Článek 40

Konzultační postup

1. Regionální koordinační centra vypracují postup pro organizaci odpovídajících a pravidelných konzultací s provozovateli přenosových soustav v regionu pro provoz soustavy, jinými regionálními koordinačními centry a příslušnými zainteresovanými subjekty při plnění svých každodenních provozních povinností a úkolů. Podle potřeby do nich zapojí regulační orgány, aby se zajistila možnost řešení regulačních otázek.
2. Regionální koordinační centra konzultují s členskými státy regionu pro provoz soustavy, a pokud existuje regionální fórum, s jejich regionálními fóry záležitosti, jež jsou z politického hlediska relevantní, jiné než každodenní činnosti regionálních koordinačních center a plnění jejich úkolů. Regionální koordinační centra náležitě zohlední doporučení vydaná členskými státy a případně jejich regionálními fóry.

Článek 41

Transparentnost

1. Regionální koordinační centra vypracují proces zapojení zainteresovaných subjektů a pořádají s nimi pravidelná setkání, jejichž cílem je diskutovat o otázkách souvisejících s účinným, bezpečným a spolehlivým fungováním propojené soustavy, zjišťovat nedostatky a navrhnout zlepšení.
2. ENTSO pro elektřinu a regionální koordinační centra působí ve vztahu k zainteresovaným subjektům a široké veřejnosti zcela transparentně. Veškeré relevantní dokumenty zveřejňují na svých internetových stránkách.

Článek 42

Přijímání a přezkum koordinovaných opatření a doporučení

1. Provozovatelé přenosových soustav v regionu pro provoz soustavy vypracují postup pro přijímání a revizi koordinovaných opatření a doporučení vydaných regionálními koordinačními centry v souladu s kritérii stanovenými v odstavcích 2, 3 a 4.
2. Regionální koordinační centra vydají koordinovaná opatření pro provozovatele přenosových soustav v souvislosti s úkoly uvedenými v čl. 37 odst. 1 písm. a) a b). Provozovatelé přenosových soustav je provedou, ledaže by to vedlo k porušení limitů provozní bezpečnosti stanovených každým z nich v souladu s rámcovým pokynem pro provozování soustav přijatým na základě čl. 18 odst. 5 nařízení (ES) č. 714/2009.

Rozhodne-li se provozovatel přenosové soustavy neprovést koordinované opatření z důvodů uvedených v tomto odstavci, bez zbytečného prodlení oznámí transparentním způsobem podrobné důvody regionálnímu koordinačnímu centru a provozovatelům přenosových soustav v regionu pro provoz soustavy. V takovýchto případech regionální koordinační centrum posoudí dopad uvedeného rozhodnutí na ostatní provozovatele přenosových soustav v regionu pro provoz soustavy a může navrhnout jiný soubor koordinovaných opatření postupem stanoveným v odstavci 1.

3. Regionální koordinální centra vydají provozovatelům přenosových soustav doporučení v souvislosti s úkoly, které jsou uvedeny v čl. 37 odst. 1 písm. c) až p) nebo kterými byla pověřena v souladu s čl. 37 odst. 2.

Pokud se provozovatel přenosové soustavy rozhodne od doporučení uvedeného v odstavci 1 odchýlit, předloží regionálnímu koordinálnímu centru a ostatním provozovatelům přenosových soustav v regionu pro provoz soustavy bez zbytečného prodloužení odůvodnění svého rozhodnutí.

4. Přezkum koordinovaných akcí nebo doporučení se zahajuje na žádost jednoho nebo více provozovatelů přenosových soustav v regionu pro provoz soustavy. Po tomto přezkumu regionální koordinální centra dané opatření potvrdí nebo pozmění.

5. Žádost o přezkum koordinovaného opatření podle odstavce 4 tohoto článku staví provádění tohoto opatření pouze v případě, že by mělo za následek porušení limitů provozní bezpečnosti stanovených každým jednotlivým provozovatelem přenosové soustavy v souladu s rámcovým pokynem pro provozování soustav přijatým na základě čl. 18 odst. 5 nařízení (ES) č. 714/2009.

6. Na návrh členského státu nebo Komise a po konzultaci s výborem zřízeným článkem 68 směrnice (EU) 2019/944 mohou členské státy v regionu pro provoz soustavy společně rozhodnout, že svým regionálním koordinálním centřům udělí pravomoc vydávat koordinovaná opatření pro jeden nebo více úkolů stanovených v čl. 37 odst. 1 písm. c) až p) tohoto nařízení.

Článek 43

Správní rada regionálních koordinálních center

1. Regionální koordinální centra zřídí správní radu, jež bude přijímat opatření týkající se jejich správy a sledovat jejich fungování.

2. Správní rada je složena z členů zastupujících všechny provozovatele přenosových soustav, kteří se účastní činnosti příslušného regionálního koordinálního centra.

3. Správní rada odpovídá za:

- a) vypracování a schvalování stanov a jednacího řádu regionálních koordinálních center;
- b) rozhodování o organizační struktuře a její zavedení;
- c) přípravu a schvalování ročního rozpočtu;
- d) přípravu a schvalování postupů spolupráce v souladu s článkem 38.

4. Z působnosti správní rady jsou vyloučeny záležitosti spojené s každodenním provozem regionálních koordinálních center a plněním jejich úkolů.

Článek 44

Organizační struktura

1. Provozovatelé přenosových soustav v regionu pro provoz soustavy ustaví organizační strukturu regionálních koordinálních center, která podporuje bezpečnost jejich úkolů.

Organizační struktura vymezí:

- a) pravomoci, povinnosti a odpovědnost pracovníků;
- b) vztahy a hierarchická propojení mezi různými složkami a procesy organizace.

2. Regionální koordinální centra mohou zřídit regionální oddělení, která budou řešit specifické subregionální otázky, nebo pokud se ukáže, že je to naprosto nezbytné, zřídit záložní regionální koordinální centra pro účinné a spolehlivé plnění jejich úkolů.

Článek 45

Vybavení a zaměstnanci

Regionální koordinační centra musí být vybavena veškerými lidskými, technickými, fyzickými a finančními zdroji potřebnými pro nezávislé a nestranné plnění svých úkolů a povinností podle tohoto nařízení.

Článek 46

Sledování a podávání zpráv

1. Regionální koordinační centra zavedou postup soustavného sledování alespoň:
 - a) své provozní výkonnosti;
 - b) vydaných koordinovaných opatření a doporučení, rozsahu, v jakém je provozovatelé přenosových soustav provedli, a dosažených výsledků;
 - c) efektivity a účinnosti každého z úkolů, za něž odpovídají, a případné rotace těchto úkolů.
2. Regionální koordinační centra účtují transparentním způsobem své náklady a podávají o nich zprávy ACER a regulačním orgánům v regionu pro provoz soustavy.
3. Regionální koordinační centra předkládají ENTSO pro elektřinu, ACER, regulačním orgánům v regionu pro provoz soustavy a Koordináční skupině pro otázky elektrické energie výroční zprávu o výsledcích sledování podle odstavce 1 a informace o jejich činnosti.
4. Regionální koordinační centra předkládají ENTSO pro elektřinu, regulačním orgánům v regionu pro provoz soustavy, ACER a jiným příslušným orgánům členského státu odpovědným za předcházení krizovým situacím a jejich řízení zprávy o jakýchkoli zjištěných nedostatcích v procesu sledování podle odstavce 1. Na základě této zprávy mohou příslušné regulační orgány v regionu pro provoz soustavy navrhnout regionálním koordinačním centrům opatření k nápravě těchto nedostatků.
5. Regionální koordinační centra zveřejní zprávy uvedené v odstavcích 3 a 4, aniž je dotčena potřeba chránit bezpečnost a důvěrnost obchodně citlivých informací.

Článek 47

Odpovědnost

Do návrhů na zřízení regionálních koordinačních center v souladu s článkem 35 zahrnou provozovatelé přenosových soustav v regionu pro provoz soustavy nezbytné kroky k pokrytí odpovědnosti spojené s plněním úkolů regionálních koordinačních center. Metoda, kterou k tomu použijí, musí zohlednit právní postavení regionálních koordinačních center a dostupnou úroveň krytí komerčního pojištění.

Článek 48

Desetiletý plán rozvoje sítě

1. Plán rozvoje sítě pro celou Unii uvedený v čl. 30 odst. 1 písm. b) zahrnuje vytváření modelů integrované sítě, vypracovávání scénářů a posouzení odolnosti soustavy.

Plán rozvoje sítě pro celou Unii zejména:

- a) vychází z investičních plánů jednotlivých členských států, přičemž zohlední regionální investiční plány uvedené v čl. 34 odst. 1 tohoto nařízení a ve vhodných případech aspekty plánování sítě na úrovni Unie, jak stanoví nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 347/2013; podléhá analýze nákladů a přínosů za použití metodiky stanovené v článku 11 tohoto nařízení;

b) v souvislosti s přeshraničním propojením vychází rovněž z opodstatněných potřeb jednotlivých uživatelů soustavy a zahrnuje dlouhodobé závazky investorů podle článků 44 a 51 směrnice (EU) 2019/944; a

c) poukazuje na nedostatečnou míru investic, především pokud jde o přeshraniční kapacitu.

Pokud jde o první pododstavec písm. c), lze k plánu rozvoje sítě pro celou Unii přiložit analýzu překážek, které brání zvýšení přeshraniční kapacity sítě a jsou způsobeny rozdílnými schvalovacími postupy a praxí.

2. ACER poskytuje stanoviska k národním desetiletým plánům rozvoje sítě s cílem posoudit jejich soulad s plánem rozvoje sítě pro celou Unii. Zjistí-li mezi národním desetiletým plánem rozvoje sítě a plánem rozvoje sítě pro celou Unii nesrovnalosti, doporučí některý z nich upravit. Pokud je takový národní desetiletý plán rozvoje sítě vypracován v souladu s článkem 51 směrnice (EU) 2019/944, ACER příslušnému regulačnímu orgánu doporučí, aby ho upravil v souladu s čl. 51 odst. 7 uvedené směrnice a informoval o tom Komisi.

Článek 49

Kompenzační mechanismus mezi provozovateli přenosových soustav

1. Provozovatelé přenosových soustav obdrží finanční náhradu za náklady vzniklé přenosem přeshraničních toků elektřiny po jejich sítích.

2. Finanční náhrada uvedená v odstavci 1 se vyplácí provozovatelům vnitrostátních přenosových soustav, v nichž přeshraniční toky vznikají, a soustav, v nichž tyto toky končí.

3. Finanční náhrada se vyplácí pravidelně za dané minulé období. Pokud je to nutné, vyplacené náhrady se dodatečně upraví podle skutečně vzniklých nákladů.

První období, za něž se má vyplatit finanční náhrada, se stanoví v pokynech uvedených v článku 61.

4. Komise přijme akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 68, kterými toto nařízení doplní stanovením výše splatných finančních náhrad.

5. Objem provedených přeshraničních toků a objem přeshraničních toků označených jako vznikající nebo končící ve vnitrostátních přenosových soustavách se určuje na základě fyzikálních toků elektřiny skutečně naměřených v daném časovém období.

6. Náklady vzniklé přenosem přeshraničních toků se stanoví na základě očekávaných dlouhodobých průměrných přírůstkových nákladů s přihlédnutím ke ztrátám, investicím do nové infrastruktury a přiměřenému podílu nákladů na stávající infrastrukturu, pokud se infrastruktura používá pro přenos přeshraničních toků, zejména s ohledem na potřebu zajistit bezpečnost dodávek. Při stanovení vzniklých nákladů se používají uznávané standardní metodiky pro výpočet nákladů. Přínosy vzniklé v síti jako důsledek přenosu přeshraničních toků se vezmou v úvahu za účelem snížení obdržené finanční náhrady.

7. Pokud přenosové sítě dvou nebo více členských států tvoří, zcela nebo částečně, součást jediného regulačního bloku, pak se jen pro účely kompenzačního mechanismu mezi provozovateli přenosových soustav tento regulační blok jako celek považuje za součást přenosové sítě jednoho z dotčených členských států, aby se předešlo tomu, že by se toky uvnitř regulačních bloků považovaly za přeshraniční toky podle čl. 2 odst. 2 písm. b) a způsobovaly vznik nároku na finanční náhradu podle odstavce 1 tohoto článku. Regulační orgány dotčených členských států mohou rozhodnout, za součást kterého z dotčených členských států bude regulační blok jako celek považován.

Článek 50

Poskytování informací

1. Provozovatelé přenosových soustav zavedou postupy pro koordinaci a výměnu informací, aby se zajistila bezpečnost sítí v rámci řízení přetížení.

2. Bezpečnostní, provozní a plánovací normy používané provozovateli přenosových soustav se zveřejňují. Zveřejňované informace zahrnují obecný model výpočtu celkové přenosové kapacity a rozpětí spolehlivosti přenosu vycházející z elektrických a fyzikálních vlastností sítě. Tyto modely podléhají schválení regulačními orgány.
3. Provozovatelé přenosových soustav zveřejňují odhady dostupné přenosové kapacity na každý den, s uvedením případných již rezervovaných kapacit. Tato zveřejnění se provádějí v určených časových intervalech přede dnem přenosu a obsahují v každém případě odhady na příští týden a příští měsíc, jakož i kvantitativní určení očekávané spolehlivosti dostupné kapacity.
4. Provozovatelé přenosových soustav zveřejňují relevantní údaje o souhrnné prognóze a o aktuální poptávce, dostupnosti a aktuálním využití výrobních zařízení a spotřebičů, o dostupnosti a využití sítí a propojovacích vedení, o vyrovnávacím výkonu a rezervovaných zálohách a o dostupnosti flexibility. Pro dostupnost a aktuální využití malých výrobních zařízení a spotřebičů lze využít souhrnné odhadované údaje.
5. Dotčení účastníci trhu poskytují provozovatelům přenosových soustav relevantní údaje.
6. Výrobní podniky, které vlastní nebo provozují výrobní zařízení, z nichž alespoň jedno má instalovaný výkon alespoň 250 MW, nebo které mají portfolio sestávající z výrobních zařízení o výkonu nejméně 400 MW, uchovávají pro potřebu regulačního orgánu, vnitrostátního orgánu pro hospodářskou soutěž a Komise po dobu pěti let veškeré hodinové údaje z jednotlivých zařízení, které jsou nutné k ověření všech provozních rozhodnutí o nasazení a nabídek na energetických burzách, aukčních kapacit na propojovacím vedení, trhu s regulačními zálohami a přepážkových trhů. Hodinové údaje a informace z jednotlivých zařízení, jež se mají uchovávat, obsahují alespoň údaje o dostupné výrobní kapacitě a rezervovaných kapacitách, včetně jejich přidělení na úrovni jednotlivých zařízení, v okamžiku uskutečnění nabídky a během výroby.
7. Provozovatelé přenosových soustav si pravidelně vyměňují soubor dostatečně přesných údajů o síti a toku zatížení, aby bylo možné provádět výpočty toku zatížení pro každého provozovatele přenosové soustavy v jeho příslušné oblasti. Tentýž soubor údajů na požádání zpřístupní regulačním orgánům, Komisi a členským státům. Regulační orgány, členské státy a Komise zacházejí s uvedeným souborem údajů důvěrně a zajistí, aby tuto důvěrnost zachovávali i všichni konzultanti, kteří pro ně na požádání provádějí na základě uvedených údajů analytickou činnost.

Článek 51

Certifikace provozovatelů přenosových soustav

1. Komise přezkoumá oznámení o certifikaci provozovatele přenosové soustavy v souladu s čl. 52 odst. 6 směrnice (EU) 2019/944 ihned po jeho obdržení. Do dvou měsíců od obdržení tohoto oznámení Komise vydá příslušnému regulačnímu orgánu své stanovisko ke slučitelnosti oznámení s článkem 43 a buď čl. 52 odst. 2, nebo článkem 53 směrnice (EU) 2019/944.

Během přípravy stanoviska uvedeného v prvním pododstavci může Komise požádat ACER o stanovisko k rozhodnutí regulačního orgánu. V takovém případě se dvouměsíční lhůta uvedená v prvním pododstavci prodlužuje o další dva měsíce.

Pokud Komise nevydá stanovisko ve lhůtách uvedených v prvním a druhém pododstavci, má se za to, že proti rozhodnutí regulačního orgánu nevznesla námitky.

2. Do dvou měsíců od obdržení stanoviska Komise přijme regulační orgán konečné rozhodnutí o certifikaci provozovatele přenosové soustavy, přičemž toto stanovisko v co nejvyšší míře zohlední. Rozhodnutí regulačního orgánu a stanovisko Komise se zveřejní společně.
3. Kdykoli v průběhu řízení mohou regulační orgány nebo Komise požádat provozovatele přenosové soustavy nebo podniky vykonávající funkci výroby či dodávek o jakékoli informace významné pro plnění jejich úkolů podle tohoto článku.

4. Regulační orgány a Komise chrání důvěrnost obchodně citlivých informací.
5. Pokud Komise obdrží oznámení o certifikaci provozovatele přenosové soustavy podle čl. 43 odst. 9 směrnice (EU) 2019/944, přijme rozhodnutí o certifikaci. Regulační orgán se tímto rozhodnutím Komise řídí.

KAPITOLA VI

PROVOZ DISTRIBUČNÍ SOUSTAVY

Článek 52

Evropský subjekt pro provozovatele distribučních soustav

1. Provozovatelé distribučních soustav spolupracují na úrovni Unie prostřednictvím subjektu EU DSO s cílem prosazovat dokončení a fungování vnitřního trhu s elektřinou a podporovat optimální řízení a koordinovaný provoz distribučních soustav a přenosových soustav. Provozovatelé distribučních soustav, kteří se chtějí zapojit do subjektu EU DSO, jsou oprávněni zaregistrovat se jako jeho členové.

Registrovaní členové se mohou účastnit subjektu EU DSO přímo, nebo je může zastupovat vnitrostátní sdružení určené členským státem nebo sdružení na úrovni Unie.

2. Provozovatelé distribučních soustav jsou oprávněni se sdružovat zřízením subjektu EU DSO. Subjekt EU DSO provádí své úkoly a postupy v souladu s článkem 55. Jakožto odborný subjekt pracující pro společný zájem Unie nesmí subjekt EU DSO zastupovat zvláštní zájmy ani se pokoušet ovlivnit rozhodovací proces s cílem prosazovat určité zájmy.

3. Členové subjektu EU DSO podléhají registraci a zaplacení spravedlivého a přiměřeného členského příspěvku, jež odpovídá počtu zákazníků připojených k dotčenému provozovateli distribuční soustavy.

Článek 53

Zřízení subjektu EU DSO

1. Subjekt EU DSO tvoří přinejmenším valné shromáždění, správní rada, strategická poradní skupina, odborné skupiny a generální tajemník.

2. Do 5. července 2020 provozovatelé distribučních soustav předloží Komisi a ACER návrh stanov v souladu s článkem 54 včetně kodexu chování, seznam registrovaných členů, návrh jednacího řádu, včetně postupů pro konzultace s ENTSO pro elektřinu a dalšími zainteresovanými subjekty, a finanční pravidla subjektu EU DSO, který má být zřízen.

Návrh jednacího řádu subjektu EU DSO zajistí vyvážené zastoupení všech zúčastněných provozovatelů distribučních soustav.

3. Do dvou měsíců od obdržení návrhu stanov, seznamu členů a jednacího řádu k nim poskytne ACER stanovisko Komisi po konzultaci s organizacemi zastupujícími všechny zainteresované subjekty, zejména uživatele distribučních soustav.

4. Do tří měsíců od obdržení stanoviska ACER podle odstavce 3 vydá Komise vlastní stanovisko k návrhu stanov, seznamu členů a návrhu jednacího řádu, v němž stanovisko ACER zohlední.

5. Do tří měsíců od obdržení kladného stanoviska Komise zřídí provozovatelé distribučních soustav subjekt EU DSO a přijmou a zveřejní jeho stanovy a jednací řád.

6. Dokumenty uvedené v odstavci 2 se předkládají Komisi a ACER v případě, že jsou k nim navrhovány změny, nebo na odůvodněnou žádost jedné z nich. Komise a ACER vydají stanovisko postupem stanoveným v odstavcích 2, 3 a 4.

7. Náklady související s činnostmi subjektu EU DSO nesou provozovatelé distribučních soustav, kteří jsou registrováni jako jeho členové, a zohledňují se při výpočtu tarifů. Regulační orgány tyto náklady schválí, pouze pokud jsou opodstatněné a přiměřené.

Článek 54

Hlavní pravidla a postupy pro subjekt EU DSO

1. Stanovy subjektu EU DSO přijaté v souladu s článkem 53 zajistí dodržování následujících zásad:
 - a) účast na práci subjektu EU DSO je omezena na registrované členy s možností přenesení pravomoci mezi členy;
 - b) strategická rozhodnutí o činnostech subjektu EU DSO a pokyny pro správní radu týkající se jeho politik přijímá valné shromáždění;
 - c) rozhodnutí valného shromáždění se přijímají v souladu s těmito pravidly:
 - i) každý člen má počet hlasů úměrný počtu svých zákazníků;
 - ii) musí být odevzdáno 65 % hlasů přidělených členům a
 - iii) rozhodnutí se přijme většinou nejméně 55 % členů;
 - d) rozhodnutí valného shromáždění se zamítají v souladu s těmito pravidly:
 - i) každý člen má počet hlasů úměrný počtu svých zákazníků;
 - ii) musí být odevzdáno 35 % hlasů přidělených členům a
 - iii) rozhodnutí je zamítnuto nejméně 25 % členů;
 - e) správní radu volí valné shromáždění na dobu nejvýše čtyř let;
 - f) správní rada jmenuje ze svých členů předsedu a tři místopředsedy;
 - g) správní rada vede spolupráci mezi provozovateli distribučních a přenosových soustav podle článků 56 a 57;
 - h) rozhodnutí správní rady jsou přijímána absolutní většinou;
 - i) na návrh správní rady jmenuje valné shromáždění ze svých členů generálního tajemníka na čtyřleté funkční období a může jej jmenovat jednou opětovně;
 - j) na návrh správní rady jmenuje valné shromáždění odborné skupiny, přičemž žádná skupina nemá více než 30 členů a jedna třetina členů skupiny odborníků nemusí být členové subjektu EU DSO; kromě toho se zřizuje odborná skupina „z každé země jeden“ složená ze zástupců provozovatelů distribučních soustav, a to po jednom z každého členského státu.
2. Postupy přijaté subjektem EU DSO zajistí spravedlivé a přiměřené zacházení s jeho členy a zohlední rozdílnou zeměpisnou a hospodářskou strukturu jeho členstva. Tyto postupy zejména zajistí, aby:
 - a) se správní rada skládala z předsedy správní rady a 27 zástupců členů, z nichž:
 - i) devět je zástupci členů s více než 1 milionem uživatelů sítě;
 - ii) devět je zástupci členů s více než 100 000 a méně než 1 milionem uživatelů sítě a
 - iii) devět je zástupci členů s méně než 100 000 uživatelů sítě;
 - b) se zástupci existujících sdružení provozovatelů distribučních soustav mohli schůzi správní rady účastnit jako pozorovatelé;
 - c) správní rada nezahrnovala více než tři zástupce členů z téhož členského státu nebo z téže průmyslové skupiny;

- d) každý místopředseda správní rady byl jmenován ze zástupců členů v každé kategorii uvedené v písmeni a);
- e) zástupci členů z téhož členského státu nebo z těžé průmyslové skupiny vytvořili většinu účastníků odborné skupiny;
- f) správní rada zřídila strategickou poradní skupinu, která poskytuje své stanovisko správní radě a odborným skupinám a sestává ze zástupců evropských sdružení provozovatelů distribučních soustav a zástupců členských států, které nejsou zastoupeny ve správní radě.

Článek 55

Úkoly subjektu EU DSO

1. Mezi úkoly subjektu EU DSO patří:
 - a) podporovat provoz a plánování distribučních sítí v koordinaci s provozem a plánováním přenosových sítí;
 - b) usnadňovat integraci obnovitelných zdrojů energie, distribuované výroby a dalších zdrojů začleněných do distribuční sítě, jako je ukládání energie;
 - c) usnadňovat flexibility a odezvu strany poptávky a přístup uživatelů distribučních sítí k trhům;
 - d) přispívat k digitalizaci distribučních soustav, včetně zavádění inteligentních sítí a inteligentních měřicích systémů;
 - e) podporovat rozvoj správy údajů, kybernetické bezpečnosti a ochrany údajů ve spolupráci s příslušnými orgány a regulovanými subjekty;
 - f) účastnit se vypracování kodexů sítí, které jsou relevantní pro provoz a plánování distribučních sítí a koordinovaný provoz přenosových sítí a distribučních sítí podle článku 59.
2. Subjekt EU DSO rovněž:
 - a) spolupracuje s ENTSO pro elektřinu na sledování provádění kodexů sítě a pokynů přijatých podle tohoto nařízení, které jsou relevantní pro provoz a plánování distribučních sítí a koordinovaný provoz přenosových sítí a distribučních sítí;
 - b) spolupracuje s ENTSO pro elektřinu a přijímá osvědčené postupy v oblasti koordinovaného provozu a plánování přenosových soustav a distribučních soustav, včetně záležitostí, jako je výměna údajů mezi provozovateli a koordinace distribuovaných zdrojů energie;
 - c) pracuje na určení osvědčených postupů v oblastech určených v odstavci 1 a pro zavádění zlepšení v oblasti energetické účinnosti v distribuční síti;
 - d) přijímá roční pracovní program a výroční zprávu;
 - e) působí v souladu s právem hospodářské soutěže a zajišťuje neutralitu.

Článek 56

Konzultace při vypracovávání kodexu sítě

1. Při účasti na vypracovávání nových kodexů sítě podle článku 59 vede subjekt EU DSO otevřeným a transparentním způsobem rozsáhlé a včasné konzultace se všemi příslušnými zainteresovanými subjekty, a zejména s organizacemi zastupujícími takové zainteresované subjekty, v souladu s jednacím řádem uvedeným v článku 53. Konzultace zahrnují rovněž regulační orgány a další vnitrostátní orgány, dodavatelské a výrobní podniky, uživatele soustavy, včetně zákazníků, odborné subjekty a platformy zainteresovaných subjektů. Zaměřují se na zjištění názorů a návrhů všech relevantních účastníků rozhodovacího procesu.

2. Všechny dokumenty a zápisy z jednání týkající se konzultací uvedených v odstavci 1 se zveřejňují.
3. Subjekt EU DSO zohledňuje připomínky vyjádřené během konzultací. Před přijetím návrhů kodexů sítě uvedených v článku 59 uvede subjekt EU DSO, jakým způsobem připomínky získané během konzultací zohlednil. Pokud připomínky nezohlednil, uvede důvody.

Článek 57

Spolupráce mezi provozovateli distribučních soustav a provozovateli přenosových soustav

1. Provozovatelé distribučních soustav a provozovatelé přenosových soustav vzájemně spolupracují při plánování a provozu svých sítí. Zejména si vyměňují veškeré potřebné informace a údaje týkající se výkonu výrobních zařízení a odezvy strany poptávky, každodenního provozu svých sítí a dlouhodobého plánování investic do sítí s cílem zajistit nákladově efektivní, bezpečný a spolehlivý rozvoj a provoz svých sítí.
2. Provozovatelé distribučních soustav a provozovatelé přenosových soustav vzájemně spolupracují na docílení koordinovaného přístupu ke zdrojům, jako jsou distribuovaná výroba, ukládání energie nebo odezva strany poptávky, které mohou odpovídat specifickým potřebám jak provozovatelům distribučních soustav, tak provozovatelům přenosových soustav.

KAPITOLA VII

KODEXY SÍTĚ A POKYNY

Článek 58

Přijímání kodexů sítě a pokynů

1. Komise může přijímat prováděcí akty nebo akty v přenesené pravomoci s výhradou zmocnění podle článků 59, 60 a 61. Tyto akty mohou být přijaty buď jako kodexy sítě na základě znění návrhů vypracovaných ENTSO pro elektřinu, nebo pokud je tak stanoveno v seznamu priorit podle čl. 59 odst. 3, subjektem EU DSO, případně ve spolupráci s ENTSO pro elektřinu, a ACER postupem stanoveným v článku 59, nebo jako pokyny postupem stanoveným v článku 61.
2. Kodexy sítě a pokyny:
 - a) zajišťují minimální stupeň harmonizace požadované pro dosažení cílů tohoto nařízení;
 - b) zohledňují případné regionální zvláštnosti;
 - c) nepřekračují rámec toho, co je nezbytné pro účely písmene a), a
 - d) nedotýkají se práva členských států stanovit vnitrostátní kodexy sítě, které nemají dopad na obchod mezi zónami.

Článek 59

Zavedení kodexů sítě

1. Komise je zmocněna přijímat prováděcí akty s cílem zajistit jednotné podmínky pro provádění tohoto nařízení zavedením kodexů sítě v těchto oblastech:
 - a) pravidla pro bezpečnost a spolehlivost sítě, včetně pravidel pro technické přenosové rezervované zálohy pro provozní zabezpečení sítě, jakož i pravidla pro interoperabilitu, kterými se provádějí články 34 až 47 a 57 tohoto nařízení a článek 40 směrnice (EU) 2019/944, včetně pravidel pro stavy soustavy, nápravná opatření a limity provozní bezpečnosti, řízení napětí a jalového výkonu, řízení zkratového proudu, řízení toku elektřiny, kontingenční analýzu a řešení kontingencí, ochranná zařízení a systémy, výměnu údajů, dodržování předpisů, odbornou přípravu, plánování provozu a analýzu bezpečnosti, regionální koordinaci bezpečnosti provozu, koordinaci odstávek, plány dostupnosti relevantních zařízení, analýzu přiměřenosti, podpůrné služby, plánování a datové prostředí pro plánování provozu;

- b) pravidla pro přidělování kapacit a řízení přetížení, kterými se provádějí článek 6 směrnice (EU) 2019/944 a články 7 až 10, 13 až 17 a 35 až 37 tohoto nařízení, včetně pravidel pro metodiky a postupy pro výpočet přidělování kapacity na následující den, vnitrodenní kapacity a kapacity na dlouhodobém trhu, modely sítě, konfiguraci nabídkových zón, redispetching a protiobchody, obchodní algoritmy, jednotné propojení denních a vnitrodenních trhů, závaznost přidělené kapacity mezi zónami, rozdělování příjmu z přetížení, zajištění rizik spojených s přenosem mezi zónami, postupy jmenování a krytí nákladů na přidělování kapacity a řízení přetížení;
- c) pravidla pro obchod související s technickým a provozním zabezpečením služeb přístupu do sítě a vyrovnávání soustavy, kterými se provádějí články 5, 6 a 17, včetně pravidel pro rezervní výkon v souvislosti se sítí, včetně funkcí a povinností, platformy pro výměnu regulační energie, uzávěrek, požadavky na standardní a specifické produkty výkonové rovnováhy, obstarávání služeb výkonové rovnováhy, přidělování kapacity mezi zónami pro výměnu služeb výkonové rovnováhy nebo sdílení záloh, služby zúčtování regulační energie, zúčtování výměn energie mezi provozovateli soustav, zúčtování odchylek a zúčtování týkající se regulační zálohy, regulaci frekvence odběru, určování kvality frekvence a cílových parametrů, zálohy pro automatickou regulaci frekvence, zálohy pro obnovení frekvence, zálohy pro náhradu, výměnu a sdílení záloh, přeshraniční proces aktivace záloh, procesy časové kontroly a transparentnost informací;
- d) pravidla pro nediskriminační, transparentní poskytování nefrekvenčních podpůrných služeb, kterými se provádějí články 36, 40 a 54 směrnice (EU) 2019/944, včetně pravidel pro regulaci napětí v ustáleném stavu, zajištění setrvačnosti, dodávky rychlého jalového proudu, zajištění setrvačnosti kvůli stabilitě sítě, zkratový proud, schopnost startu ze tmy a schopnost ostrovního provozu;
- e) pravidla pro odezvu strany poptávky, kterými se provádějí článek 57 tohoto nařízení a články 17, 31, 32, 36, 40 a 54 směrnice (EU) 2019/944, včetně pravidel pro agregaci, ukládání energie a omezování spotřeby.

Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem podle čl. 67 odst. 2.

2. Komise je zmocněna přijímat akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 68, kterými doplní toto nařízení zavedením kodexů sítě v těchto oblastech:

- a) pravidla pro připojení k síti, včetně pravidel pro připojení odběrných elektrických zařízení připojených k přenosové soustavě, distribučních zařízení připojených k přenosové soustavě a distribučních systémů a připojení odběrných jednotek používaných k poskytování odezvy strany poptávky, požadavky na připojení výroben k elektrizační soustavě, požadavky na síť vysokého napětí pro stejnosměrný proud, požadavky na připojení nesynchronních výrobních modulů se stejnosměrným připojením a vzdálených měřičů vysokonapěťové stejnosměrné soustavy a provozní oznamovací postupy pro připojení k síti;
- b) pravidla pro výměnu údajů, zúčtování a transparentnost, včetně zejména pravidel pro přenosové kapacity pro příslušné časové horizonty, odhady a skutečné hodnoty týkající se přidělování a využití přenosových kapacit, predikovanou a skutečnou poptávku po zařízení a jejich agregaci včetně nedostupnosti zařízení, predikovanou a skutečnou výrobu výrobních bloků a jejich agregaci včetně nedostupnosti bloků, dostupnost a využití sítě, opatření v oblasti řízení přetížení a údaje o trhu pro zajišťování výkonové rovnováhy. Pravidla by měla zahrnovat způsoby zveřejňování informací, časový rozvrh jejich zveřejňování a subjekty odpovědné za nakládání s nimi;
- c) pravidla pro přístup třetích osob;
- d) provozní nouzové a obnovovací postupy v případě stavu nouze včetně plánů na ochranu soustavy, plánů obnovy, tržních interakcí, výměny informací a komunikaci a nástrojů a zařízení;
- e) odvětvová pravidla pro aspekty přeshraničních toků elektřiny týkající se kybernetické bezpečnosti, včetně pravidel pro společné minimální požadavky, plánování, sledování, podávání zpráv a řešení krizí.

3. Komise po konzultaci s ACER, ENTSO pro elektřinu, subjektem EU DSO a dalšími příslušnými zainteresovanými subjekty vypracuje každé tři roky seznam priorit stanovující oblasti uvedené v odstavcích 1 a 2, jež mají být zahrnuty je do kodexů sítě při jejich vypracování.

Pokud předmět kodexu sítě přímo souvisí s provozem distribuční soustavy a nesouvisí primárně s přenosovou soustavou, může Komise požadovat, aby subjekt EU DSO ve spolupráci s ENTSO pro elektřinu svolal výbor pro vypracování návrhu a předložil návrh kodexu sítě ACER.

4. Komise požádá ACER, aby jí v přiměřené lhůtě nepřesahující šest měsíců od obdržení žádosti Komise předložila nezávazné rámcové pokyny, které stanoví jasné a objektivní zásady pro vypracování kodexů sítě vztahujících se k oblastem určeným v seznamu priorit (dále jen „rámcový pokyn“). Žádost Komise může zahrnovat podmínky, které má rámcový pokyn upravovat. Každý rámcový pokyn musí přispívat k integraci trhu, nediskriminaci, účinné hospodářské soutěži a účelnému fungování trhu. Na odůvodněnou žádost ACER může Komise lhůtu k předložení rámcových pokynů prodloužit.
5. ACER otevřeným a transparentním způsobem konzultuje rámcový pokyn s ENTSO pro elektřinu, subjektem EU DSO a dalšími zainteresovanými subjekty po dobu alespoň dvou měsíců.
6. ACER předloží rámcový pokyn Komisi, pokud je o to v souladu s odstavcem 4 požádána.
7. Domnívá-li se Komise, že rámcový pokyn nepřispívá k integraci trhu, nediskriminaci, účinné hospodářské soutěži a účelnému fungování trhu, může požádat ACER, aby ho v přiměřené lhůtě přezkoumala a opětovně předložila Komisi.
8. Pokud ACER nepředloží nebo opětovně nepředloží rámcový pokyn ve lhůtě stanovené Komisí podle odstavce 4 nebo 7, vypracuje ho Komise.
9. Komise požádá ENTSO pro elektřinu, nebo pokud je tak stanoveno v seznamu priorit uvedenému v odstavci 3, subjekt EU DSO ve spolupráci s ENTSO pro elektřinu, aby v přiměřené lhůtě nepřesahující dvanáct měsíců od obdržení žádosti Komise předložil ACER návrh kodexu sítě, který je v souladu s příslušným rámcovým pokynem.
10. ENTSO pro elektřinu, nebo pokud je tak stanoveno v seznamu priorit uvedeném v odstavci 3, subjekt EU DSO ve spolupráci s ENTSO pro elektřinu svolá výbor pro vypracování návrhu s cílem podpořit vypracování kodexu sítě. Výbor pro vypracování návrhu sestává ze zástupců ACER, ENTSO pro elektřinu, případně subjektu EU DSO a nominovaných organizátorů trhu s elektřinou, jakož i omezeného počtu hlavních dotčených zainteresovaných subjektů. ENTSO pro elektřinu, nebo pokud je tak stanoveno v seznamu priorit uvedeném v odstavci 3, subjekt EU DSO ve spolupráci s ENTSO pro elektřinu vypracuje na žádost Komise v souladu s odstavcem 9 návrhy kodexů sítě pro oblasti uvedené v odstavcích 1 a 2.
11. ACER reviduje navržený kodex sítě s cílem zajistit, aby byl kodex sítě, který má být přijat, v souladu s příslušnými rámcovými pokyny a aby přispíval k integraci trhu, nediskriminaci, účinné hospodářské soutěži a účelnému fungování trhu, a předloží revidovaný kodex sítě Komisi do šesti měsíců od obdržení návrhu. V návrhu předloženém Komisi ACER zohlední připomínky vyjádřené všemi zúčastněnými stranami během vypracování návrhu, které vede ENTSO pro elektřinu nebo subjekt EU DSO, a vede s příslušnými zainteresovanými subjekty konzultace o znění, které má být předloženo Komisi.
12. Pokud ENTSO pro elektřinu nebo subjekt EU DSO nevypracují kodex sítě ve lhůtě stanovené Komisí podle odstavce 9, může Komise požádat ACER, aby připravila návrh kodexu sítě na základě příslušného rámcového pokynu. ACER může podle tohoto odstavce v průběhu přípravy kodexu sítě zahájit další konzultace. ACER předloží návrh kodexu sítě připravený podle tohoto odstavce Komisi a může doporučit jeho přijetí.
13. Pokud ENTSO pro elektřinu nebo subjekt EU DSO nevypracovaly kodex sítě nebo ACER nevypracovala návrh kodexu sítě, jak je uvedeno v odstavci 12, nebo na doporučení ACER podle odstavce 11 může Komise z vlastního podnětu přijmout jeden nebo více kodexů sítě pro oblasti uvedené v odstavci 1 a 2.
14. Navrhne-li Komise přijetí kodexu sítě z vlastního podnětu, konzultuje návrh kodexu sítě s ACER, s ENTSO pro elektřinu a se všemi příslušnými zainteresovanými subjekty po dobu alespoň dvou měsíců.
15. Tímto článkem není dotčeno právo Komise přijímat a měnit pokyny podle článku 61. Není jím dotčena možnost, aby ENTSO pro elektřinu vypracovala nezávazná pravidla v oblastech stanovených v odstavcích 1 a 2 za předpokladu, že se tato pravidla nevztahují na oblasti, jichž se týká žádost podaná ENTSO pro elektřinu Komisi. ENTSO pro elektřinu předloží každá taková pravidla ACER k vyjádření stanoviska a toto stanovisko náležitě zohlední.

Článek 60

Změna kodexů sítě

1. Komise je zmocněna měnit kodexy sítě v oblastech uvedených v čl. 59 odst. 1 a 2 příslušným postupem stanoveným v uvedeném článku. Změny kodexů sítě může ACER navrhnout rovněž podle odstavců 2 a 3 tohoto článku.
2. Návrh změn kteréhokoli kodexu sítě přijatého podle článku 59 mohou ACER předložit osoby, které na něm mohou mít zájem, včetně ENTSO pro elektřinu, subjektu EU DSO, regulačních orgánů, provozovatelů přenosových soustav a provozovatelů distribučních soustav, uživatelů soustav a spotřebitelů. ACER může navrhnout změny rovněž z vlastního podnětu.
3. ACER může Komisi předložit odůvodněné návrhy změn, přičemž vysvětlí, v jakém smyslu jsou takové návrhy v souladu s cíli kodexů sítě podle čl. 59 odst. 3 tohoto nařízení. Považuje-li návrh změn za přípustný a navrhuje-li změny z vlastního podnětu, vede ACER konzultace se všemi zainteresovanými subjekty v souladu s článkem 14 nařízení (EU) 2019/942.

Článek 61

Pokyny

1. Komise je zmocněna přijmout závazné pokyny v oblastech uvedených v tomto článku.
2. Komise je zmocněna přijmout pokyny v oblastech, v nichž by tyto akty mohly být vypracovány i postupem pro kodexy sítě podle čl. 59 odst. 1 a 2. Tyto pokyny se přijímají v podobě aktů v přenesené pravomoci nebo prováděcích aktů, v závislosti na konkrétním zmocnění stanoveném v tomto nařízení.
3. Komise je zmocněna přijímat akty v přenesené pravomoci podle článku 68, kterými toto nařízení doplní stanovením pokynů týkajících se kompenzačního mechanismu mezi provozovateli přenosových soustav. Tyto pokyny v souladu se zásadami stanovenými v článcích 18 a 49 stanoví:
 - a) podrobnosti postupu pro určování provozovatelů přenosových soustav, kteří jsou povinni platit finanční náhradu za přeshraniční toky, včetně jejich rozpočtení mezi provozovatele vnitrostátních přenosových soustav, v nichž toky vznikají, a provozovatele soustav, v nichž tyto toky končí, v souladu s čl. 49 odst. 2;
 - b) podrobnosti o platebním postupu, který má být dodržen, včetně určení prvního období, za které se má finanční náhrada vyplatit, v souladu s čl. 49 odst. 3 druhým pododstavcem;
 - c) podrobnosti metodik pro určování uskutečněných přeshraničních toků, za něž se má vyplatit finanční náhrada podle článku 49, z hlediska jak množství a druhu toků, tak velikosti takových toků jako vznikajících nebo končících v přenosových soustavách jednotlivých členských států, v souladu s čl. 49 odst. 5;
 - d) podrobnosti metodiky pro určování nákladů a přínosů vzniklých při přenosu přeshraničních toků v souladu s čl. 49 odst. 6;
 - e) podrobnosti o zacházení s toky elektřiny, které pocházejí ze zemí mimo Evropský hospodářský prostor nebo v takových zemích končí, v rámci vzájemného kompenzačního mechanismu mezi provozovateli přenosových soustav a
 - f) úpravu zapojení vnitrostátních elektrizačních soustav vzájemně propojených prostřednictvím vedení stejnosměrného proudu v souladu s článkem 49.
4. Je-li to vhodné, může Komise přijmout prováděcí akty, jimiž stanoví pokyny uvádějící minimální stupeň harmonizace požadované pro dosažení cíle tohoto nařízení. Tyto pokyny mohou obsahovat podrobnosti týkající se:
 - a) pravidel pro obchod s elektřinou, kterými se provádějí článek 6 směrnice (EU) 2019/944 a články 5 až 10, 13 až 17, 35, 36 a 37 tohoto nařízení;
 - b) pravidel pro investiční pobídky v souvislosti s kapacitou propojovacího vedení, včetně lokalizačních cenových signálů, kterými se provádí článek 19 tohoto nařízení.

Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem podle čl. 67 odst. 2.

5. Komise může přijmout prováděcí akty, jimiž stanoví pokyny pro koordinaci provozu mezi provozovateli přenosových soustav na úrovni Unie. Tyto pokyny musí být v souladu s kodexy sítě uvedenými v článku 59 a vycházet z nich a musí rovněž vycházet z přijatých specifikací uvedených v čl. 30 odst. 1 písm. i). Při přijímání těchto pokynů zohlední Komise odlišné regionální a vnitrostátní provozní požadavky.

Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem podle čl. 67 odst. 2.

6. Při přijímání nebo změně pokynů Komise vede konzultace s ACER, s ENTSO pro elektřinu, se subjektem EU DSO a tam, kde je to relevantní, s jinými zainteresovanými subjekty.

Článek 62

Právo členských států přijmout podrobnější opatření

Tímto nařízením nejsou dotčena práva členských států zachovávat a zavádět opatření obsahující podrobnější ustanovení než ta, která jsou obsažena v tomto nařízení, v pokynech podle článku 61 nebo v kodexech sítě uvedených v článku 59, za předpokladu, že tato opatření jsou slučitelná s právem Unie.

KAPITOLA VIII

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 63

Nová propojovací vedení

1. Nová propojovací vedení stejnosměrného proudu mohou být na základě žádosti dočasně vyňata z povinnosti splňovat čl. 19 odst. 2 a 3 tohoto nařízení a články 6 a 43, čl. 59 odst. 7 a čl. 60 odst. 1 směrnice (EU) 2019/944, jsou-li splněny tyto podmínky:

- a) investice posiluje hospodářskou soutěž v oblasti dodávek elektřiny;
- b) úroveň rizika spojeného s investicí je taková, že k investici by bez udělení výjimky nedošlo;
- c) propojovací vedení vlastní fyzická nebo právnická osoba, která je alespoň ve své právní formě oddělena od provozovatelů soustav, v jejichž soustavách má být toto propojovací vedení vybudováno;
- d) od uživatelů daného propojovacího vedení jsou vybírány poplatky;
- e) od částečného otevření trhu ve smyslu článku 19 směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/92/ES⁽²⁴⁾ nebyla žádná část kapitálových nebo provozních nákladů propojovacího vedení získána zpět z žádné složky poplatků z používání přenosových nebo distribučních soustav propojených navzájem uvedeným propojovacím vedením a
- f) výjimka by nebyla na újmu hospodářské soutěži nebo účinnému fungování vnitřního trhu s elektřinou nebo řádnému fungování regulované soustavy, ke které je propojovací vedení připojeno.

2. Odstavec 1 se rovněž použije ve výjimečných případech na propojovací vedení střídavého proudu, pokud náklady a riziko dané investice jsou obzvláště vysoké ve srovnání s náklady a riziky obvykle vznikajícími při propojení dvou sousedících vnitrostátních přenosových soustav propojovacím vedením střídavého proudu.

3. Odstavec 1 se použije i na významná zvýšení kapacity stávajících propojovacích vedení.

⁽²⁴⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/92/ES ze dne 19. prosince 1996 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou (Úř. věst. L 27, 30.1.1997, s. 20).

4. Rozhodnutí o udělení výjimky podle odstavců 1, 2 a 3 přijímají regulační orgány dotčených členských států pro každý případ jednotlivě. Výjimka se může týkat celé kapacity nebo části kapacity nového propojovacího vedení nebo stávajícího propojovacího vedení s podstatně zvýšenou kapacitou.

Do dvou měsíců od obdržení žádosti o udělení výjimky posledním z příslušných regulačních orgánů může ACER těmto regulačním orgánům poskytnout stanovisko. Regulační orgány na něm mohou své rozhodnutí založit.

Při rozhodování o udělení výjimky regulační orgány v každém jednotlivém případě posuzují potřebu stanovit podmínky ohledně doby platnosti výjimky a nediskriminačního přístupu k propojovacímu vedení. Při rozhodování o těchto podmínkách regulační orgány zohlední zejména další kapacitu, která má být vybudována, nebo změnu stávající kapacity, časový horizont projektu a vnitrostátní podmínky.

Před udělením výjimky rozhodne regulační orgán dotčeného členského státu o pravidlech a mechanismech pro řízení a přidělování kapacity. Tato pravidla řízení přetížení zahrnují povinnost nabídnout na trhu nevyužitou kapacitu, přičemž uživatelé zařízení mají právo obchodovat se svou smluvní kapacitou na sekundárním trhu. Při posuzování kritérií uvedených v odst. 1 písm. a), b) a f) tohoto článku se zohlední výsledky postupu přidělování kapacity.

Pokud se všechny dotčené regulační orgány dohodnou na rozhodnutí o výjimce do šesti měsíců od obdržení žádosti, informují o svém rozhodnutí ACER.

Rozhodnutí o výjimce, včetně případných podmínek uvedených ve třetím pododstavci tohoto odstavce, musí být řádně odůvodněno a zveřejněno.

5. Rozhodnutí uvedené v odstavci 4 přijme ACER:

- a) pokud se dotčené regulační orgány nedokázaly dohodnout do šesti měsíců ode dne, kdy žádost o výjimku obdržel poslední z nich, nebo
- b) na společnou žádost dotčených regulačních orgánů.

ACER před přijetím takového rozhodnutí konzultuje s příslušnými regulačními orgány a žadateli.

6. Aniž jsou dotčeny odstavce 4 a 5, mohou členské státy stanovit, že regulační orgán nebo ACER předloží příslušnému orgánu členského státu k formálnímu rozhodnutí stanovisko k dané žádosti o udělení výjimky. Toto stanovisko se zveřejní spolu s rozhodnutím.

7. Kopie každé žádosti o udělení výjimky předají regulační orgány pro informaci ihned po jejím obdržení Komisi a ACER. Rozhodnutí dotčené regulační orgány nebo ACER (dále jen „oznamující orgány“) neprodleně oznámí Komisi spolu se všemi důležitými informacemi, jež s ním souvisejí. Tyto informace mohou být Komisi předloženy v souhrnné formě, aby bylo rozhodnutí přijaté Komisí opodstatněné. Tyto informace obsahují zejména:

- a) přesné důvody, na jejichž základě byla výjimka udělena či zamítnuta, včetně finančních údajů odůvodňujících potřebu výjimky;
- b) provedenou analýzu dopadu udělení výjimky na hospodářskou soutěž a účinné fungování vnitřního trhu s elektřinou;
- c) důvody pro dobu a podíl na celkové kapacitě dotyčného propojovacího vedení, pro které je výjimka udělena, a
- d) výsledek konzultací s dotčenými regulačními orgány.

8. Do 50 pracovních dnů od prvního dne po obdržení oznámení podle odstavce 7 může Komise přijmout rozhodnutí požadující, aby oznamující orgány změny nebo zrušily rozhodnutí o udělení výjimky. Tato lhůta může být prodloužena o dalších 50 pracovních dnů, pokud si Komise vyžádá doplňující informace. Dodatečná lhůta začíná běžet prvním dnem po obdržení úplných informací. Původní lhůtu lze rovněž prodloužit se souhlasem Komise a oznamujících orgánů.

Pokud nejsou požadované informace poskytnuty ve lhůtě stanovené v žádosti, považuje se oznámení za vzaté zpět, ledaže je tato lhůta před svým koncem se souhlasem Komise i oznamujících orgánů prodloužena nebo že oznamující orgány v řádně odůvodněném prohlášení informují Komisi o tom, že oznámení považují za úplné.

Oznamující orgán splní rozhodnutí Komise o změně či zrušení rozhodnutí o výjimce do jednoho měsíce od obdržení a uvedomí o tom Komisi.

Komise chrání důvěrnost obchodně citlivých informací.

Schválení rozhodnutí o udělení výjimky Komisi pozbývá platnosti dva roky od jeho přijetí, pokud do té doby nezačne výstavba propojovacího vedení, a pět let od jeho přijetí, pokud není do té doby propojovací vedení uvedeno do provozu, nerozhodne-li Komise na odůvodněnou žádost oznamujících orgánů, že veškeré zpoždění bylo způsobeno závažnými překážkami mimo kontrolu osoby, které byla výjimka udělena.

9. Pokud regulační orgány dotčených členských států rozhodnou, že rozhodnutí o udělení výjimky změní, oznámí toto rozhodnutí společně se všemi souvisejícími relevantními informacemi neprodleně Komisi. Na rozhodnutí o změně udělené výjimky se použijí odstavce 1 až 8, přičemž se zohlední zvláštnosti stávající výjimky.

10. Komise může na žádost nebo z vlastního podnětu znovu zahájit řízení týkající se žádosti o udělení výjimky, pokud:

- a) při řádném zvážení legitimních očekávání stran a hospodářské rovnováhy dosažené původním rozhodnutím o udělení výjimky došlo k zásadní změně některé ze skutečností, z nichž rozhodnutí vycházelo;
- b) dotčené podniky jednájí v rozporu se svými závazky, nebo
- c) rozhodnutí bylo založeno na neúplných, nesprávných nebo zavádějících informacích poskytnutých stranami.

11. Komise je zmocněna přijímat akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 68, kterými doplní toto nařízení přijetím pokynů k uplatňování podmínek stanovených v odstavci 1 tohoto článku a stanovením postupu pro uplatňování odstavců 4 a 7 až 10 tohoto článku.

Článek 64

Výjimky

1. Členské státy mohou požádat o výjimky z příslušných ustanovení článků 3 a 6, čl. 7 odst. 1, čl. 8 odst. 1 a 4 a článků 9, 10, 11, 14 až 17, 19 až 27, 35 až 47 a 51 za předpokladu, že:

- a) členský stát může prokázat, že má zásadní problémy související s provozováním svých malých izolovaných soustav a malých připojených soustav;
- b) nejbližší regiony ve smyslu článku 349 Smlouvy o fungování EU nemohou být propojeny s unijním trhem s energií ze zřejmých fyzických důvodů.

V situaci uvedené v prvním pododstavci písm. a) je výjimka časově omezena a podléhá podmínkám, jejichž cílem je posílení hospodářské soutěže a začlenění na vnitřní trh s elektřinou;

V situaci uvedené v prvním pododstavci písm. b) není výjimka časově omezena.

Komise uvedomí členské státy o těchto žádostech před přijetím rozhodnutí, přičemž chrání důvěrnost obchodně citlivých informací.

Účelem výjimky udělené podle tohoto článku je zajistit, aby nebyly kladeny překážky přechodu na obnovitelné zdroje energie, vyšší flexibilitě, ukládání energie, elektromobilitě a odezvě strany poptávky.

Komise ve svém rozhodnutí o udělení výjimky stanoví, v jakém rozsahu má tato výjimka zohledňovat používání kodexů sítě a pokynů.

2. Články 3, 5 a 6, čl. 7 odst. 1 a odst. 2 písm. c) a g), články 8 až 17, čl. 18 odst. 5 a 6, články 19 a 20, čl. 21 odst. 1, 2 a 4 až 8, čl. 22 odst. 1 písm. c), čl. 22 odst. 2 písm. b) a c), čl. 22 odst. 2 poslední pododstavec, články 23 až 27, čl. 34 odst. 1, 2 a 3, články 35 až 47, čl. 48 odst. 2 a články 49 a 51 se nepoužijí pro Kypr, dokud nebude přenosová soustava této země propojena s přenosovými soustavami dalších členských států propojovacím vedením.

Pokud nebude přenosová soustava Kypru propojena s přenosovými soustavami dalších členských států propojovacím vedením do 1. ledna 2026, Kypr posoudí potřebu výjimky z těchto ustanovení a může podat Komisi žádost o prodloužení její platnosti. Komise posoudí, zda může uplatnění těchto ustanovení způsobit vážné potíže pro provoz elektrizační soustavy na Kypru, nebo zda lze očekávat, že jejich uplatňování na Kypru bude přínosem pro fungování trhu. Na základě tohoto posouzení vydá Komise odůvodněné rozhodnutí o úplném nebo částečném prodloužení platnosti výjimky. Toto rozhodnutí bude zveřejněno v *Úředním věstníku Evropské unie*.

3. Tímto nařízením není dotčeno uplatňování výjimek udělených podle článku 66 směrnice (EU) 2019/944.

4. V souvislosti s dosažením cíle propojení pro rok 2030, stanoveného nařízením (EU) 2018/1999, se řádně zohlední propojení elektrizačních sítí mezi Maltou a Itálií.

Článek 65

Poskytování informací a důvěrnost údajů

1. Členské státy a regulační orgány na požádání poskytnou Komisi veškeré informace nezbytné pro účely vymáhání tohoto nařízení.

Komise stanoví přiměřenou lhůtu, v níž mají být informace poskytnuty, s přihlédnutím ke složitosti požadovaných informací a k naléhavosti jejich potřeby.

2. Pokud dotčený členský stát nebo regulační orgán informace uvedené v odstavci 1 neposkytne ve lhůtě uvedené v odstavci 1, může si Komise veškeré informace nezbytné pro účely vymáhání tohoto nařízení vyžádat přímo od dotyčných podniků.

Při zasílání žádosti o informace podniku Komise současně zašle kopii žádosti regulačním orgánům členského státu, na jehož území se nachází sídlo podniku.

3. V žádosti o informace uvedené v odstavci 1 Komise uvede právní základ, stanoví lhůtu, v níž mají být informace poskytnuty, účel žádosti a sankce podle čl. 66 odst. 2 za poskytnutí nesprávných, neúplných nebo zavádějících informací.

4. Požadované informace poskytnou majitelé podniků nebo jejich zástupci a v případě právnických osob fyzické osoby zmocněné je zastupovat podle zákona nebo podle zakládací smlouvy nebo stanov. Pokud řádně zmocnění právní zástupci poskytnou informace za svého klienta, ten i nadále nese plnou odpovědnost v případě, že informace nejsou neúplné, nesprávné nebo zavádějící.

5. Neposkytne-li podnik požadované informace ve lhůtě stanovené Komisí nebo jsou-li poskytnuté informace neúplné, může si Komise informace, které mají být poskytnuty, vyžádat prostřednictvím rozhodnutí. Toto rozhodnutí určí, které informace jsou nutné, a stanoví přiměřenou lhůtu pro jejich poskytnutí. Uvede rovněž sankce podle čl. 66 odst. 2. Dále uvede právo na přezkum rozhodnutí Soudním dvorem Evropské unie.

Komise současně zašle kopii rozhodnutí regulačním orgánům členského státu, na jehož území se nachází bydliště osoby nebo sídlo podniku.

6. Informace uvedené v odstavcích 1 a 2 mohou být použity pouze pro účely vymáhání tohoto nařízení.

Komise nesmí sdělovat informace získané podle tohoto nařízení, pokud podléhají profesnímu tajemství.

Článek 66

Sankce

1. Aniž je dotčen odstavec 2 tohoto článku, stanoví členské státy sankce za porušování tohoto nařízení, kodexů sítě přijatých podle článku 59 a pokynů přijatých podle článku 61 a přijmou veškerá opatření nezbytná k zajištění jejich uplatňování. Stanovené sankce musí být účinné, přiměřené a odrazující. Členské státy tyto sankce a opatření neprodleně oznámí Komisi a neprodleně jí oznámí všechny jejich následné změny.
2. Komise může rozhodnutím uložit podnikům pokuty ve výši nejvýše 1 % celkového obrátu za předchozí účetní období, jestliže úmyslně nebo z nedbalosti poskytnou nesprávné, neúplné nebo zavádějící informace jako odpověď na žádost podle čl. 65 odst. 3 nebo je neposkytnou ve lhůtě stanovené rozhodnutím podle čl. 65 odst. 5 prvního pododstavce. Při stanovení výše pokuty Komise přihlédne k závažnosti porušení požadavků stanovených v odstavci 1 tohoto článku.
3. Sankce podle odstavce 1 a rozhodnutí přijatá podle odstavce 2 nemají trestněprávní povahu.

Článek 67

Postup projednávání ve výboru

1. Komisi je nápomocen výbor zřízený článkem 68 směrnice (EU) 2019/944. Tento výbor je výborem ve smyslu nařízení (EU) č. 182/2011.
2. Odkazuje-li se na tento odstavec, použije se článek 5 nařízení (EU) č. 182/2011.

Článek 68

Výkon přenesené pravomoci

1. Pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci je svěřena Komisi za podmínek stanovených v tomto článku.
2. Pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci uvedená v čl. 34 odst. 3, čl. 49 odst. 4, čl. 59 odst. 2, čl. 61 odst. 2 a čl. 63 odst. 11 je svěřena Komisi do 31. prosince 2028. Komise vypracuje zprávu o výkonu přenesení pravomoci nejpozději devět měsíců před koncem tohoto období a před koncem případných následujících období. Přenesení pravomoci se automaticky prodlužuje o dalších osm let, pokud Evropský parlament nebo Rada nevysloví proti tomuto prodloužení námitku nejpozději tři měsíce před koncem každého z těchto období.
3. Evropský parlament nebo Rada mohou přenesení pravomoci uvedené v čl. 34 odst. 3, čl. 49 odst. 4, čl. 59 odst. 2, čl. 61 odst. 2 a čl. 63 odst. 11 kdykoli zrušit. Rozhodnutím o zrušení se ukončuje přenesení pravomoci v něm blíže určené. Rozhodnutí nabývá účinku prvním dnem po zveřejnění v *Úředním věstníku Evropské unie*, nebo k pozdějšímu dni, který je v něm upřesněn. Nedotýká se platnosti již platných aktů v přenesené pravomoci.
4. Před přijetím aktu v přenesené pravomoci Komise vede konzultace s odborníky jmenovanými jednotlivými členskými státy v souladu se zásadami stanovenými v interinstitucionální dohodě ze dne 13. dubna 2016 o zdokonalení tvorby právních předpisů.
5. Přijetí aktu v přenesené pravomoci Komise neprodleně oznámí současně Evropskému parlamentu a Radě.
6. Akt v přenesené pravomoci přijatý podle čl. 34 odst. 3, čl. 49 odst. 4, čl. 59 odst. 2, čl. 61 odst. 2 a čl. 63 odst. 11 vstoupí v platnost, pouze pokud proti němu Evropský parlament nebo Rada nevysloví námitky ve lhůtě dvou měsíců ode dne, kdy jim byl tento akt oznámen, nebo pokud Evropský parlament i Rada před uplynutím této lhůty informují Komisi o tom, že námitky nevysloví. Z podnětu Evropského parlamentu nebo Rady se uvedená lhůta prodlouží o dva měsíce.

Článek 69

Přezkumy a zprávy Komise

1. Do 1. července 2025 Komise přezkoumá stávající kodexy sítě a pokyny s cílem určit, která z jejich ustanovení by mohlo být vhodné začlenit do legislativních aktů Unie týkajících se vnitřního trhu s elektřinou a jak by mohla být revidována zmocnění týkající se kodexů sítě a pokynů stanovená v člancích 59 a 61.

V téže lhůtě Komise předloží Evropskému parlamentu a Radě podrobnou zprávu o svém posouzení.

Do 31. prosince 2026 Komise v návaznosti na své posouzení, bude-li to vhodné, předloží legislativní návrhy.

2. Do 31. prosince 2030 Komise přezkoumá toto nařízení a na základě tohoto přezkumu předloží zprávu Evropskému parlamentu a Radě, případně spolu s legislativním návrhem.

Článek 70

Zrušení

Nařízení (ES) č. 714/2009 se zrušuje. Odkazy na zrušené nařízení se považují za odkazy na toto nařízení v souladu se srovnávací tabulkou obsaženou v příloze III.

Článek 71

Vstup v platnost

1. Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.
2. Toto nařízení se použije ode dne 1. ledna 2020.

Bez ohledu na první pododstavec tohoto odstavce se články 14 a 15, čl. 22 odst. 4, čl. 23 odst. 3 a 6 a články 35, 36 a 62 použijí ode dne vstupu tohoto nařízení v platnost. Pro účely provádění čl. 14 odst. 7 a čl. 15 odst. 2 se článek 16 použije od téhož dne.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne 5. června 2019.

Za Evropský parlament
předseda
A. TAJANI

Za Radu
předseda
G. CIAMBA

PŘÍLOHA I

ÚKOLY REGIONÁLNÍCH KOORDINAČNÍCH CENTER

1. Koordinovaný výpočet kapacity
 - 1.1 Regionální koordinací centra provádějí koordinovaný výpočet kapacity mezi zónami.
 - 1.2 Koordinovaný výpočet kapacity se provádí pro denní a vnitrodenní časové rámce.
 - 1.3 Koordinovaný výpočet kapacity se provádí na základě metodik vypracovaných podle rámcového pokynu pro přidělování kapacity a řízení přetížení přijatého na základě čl. 18 odst. 5 nařízení (ES) č. 714/2009.
 - 1.4 Koordinovaný výpočet kapacity se provádí na základě společného modelu sítě v souladu s bodem 3.
 - 1.5 Koordinovaný výpočet kapacity zajišťuje účinné řízení přetížení v souladu se zásadami řízení přetížení vymezenými v tomto nařízení.
2. Koordinovaná analýza bezpečnosti
 - 2.1 Regionální koordinací centra provádějí koordinovanou analýzu bezpečnosti s cílem zajistit bezpečný provoz soustavy.
 - 2.2 Analýza bezpečnosti se provádí pro všechny časové rámce plánování provozu, mezi ročními a vnitrodenními časovými rámci, za využití společných modelů sítě.
 - 2.3 Koordinovaná analýza bezpečnosti se provádí na základě metodik vypracovaných podle rámcového pokynu pro provozování soustav přijatého na základě čl. 18 odst. 5 nařízení (ES) č. 714/2009.
 - 2.4 Regionální koordinací centra sdílejí výsledky koordinované analýzy bezpečnosti alespoň s provozovateli přenosových soustav v regionu pro provoz soustavy.
 - 2.5 Pokud na základě výsledků koordinované analýzy bezpečnosti regionální koordinací centrum zjistí možná omezení, navrhne nápravná opatření k maximalizaci efektivity a hospodářského užitku.
3. Vytvoření společných modelů sítě
 - 3.1 Regionální koordinací centra vypracují účinné postupy pro vytvoření společného modelu sítě pro každý časový rámec plánování provozu mezi ročními a vnitrodenními časovými rámci.
 - 3.2 Provozovatelé přenosových soustav pověří jedno regionální koordinací centrum vytvořením společných modelů sítě pro celou Unii.
 - 3.3 Společné modely sítě se provádějí v souladu s metodikami vypracovanými podle rámcového pokynu pro provozování soustav a rámcového pokynu pro přidělování kapacity a řízení přetížení přijatých na základě čl. 18 odst. 5 nařízení (ES) č. 714/2009.
 - 3.4 Společné modely sítě zahrnují příslušné údaje pro účinné plánování provozu a výpočet kapacity ve všech časových rámcích plánování provozu mezi ročními a vnitrodenními časovými rámci.
 - 3.5 Společné modely sítě jsou na vyžádání k dispozici všem regionálním koordinacím centrům, provozovatelům přenosových soustav, ENTSO pro elektřinu a na vyžádání i ACER.
4. Podpora pro posouzení konzistentnosti plánů provozovatelů přenosových soustav na ochranu a obnovu soustavy
 - 4.1 Regionální koordinací centra podporují provozovatele přenosových soustav v regionu pro provoz soustavy při provádění posouzení konzistentnosti plánů provozovatelů přenosových soustav na ochranu a obnovu soustavy v souladu s postupy stanovenými v kodexu sítě pro obranu a obnovu elektrizační soustavy přijatém na základě čl. 6 odst. 11 nařízení (ES) č. 714/2009.

- 4.2 Všichni provozovatelé přenosových soustav se dohodnou na prahové hodnotě, při jejímž překročení je dopad opatření jednoho či více provozovatelů přenosových soustav v nouzovém stavu, stavu blackoutu nebo stavu obnovy na ostatní provozovatele přenosových soustav připojené synchronně nebo nesynchronně považován za významný.
- 4.3 Regionální koordináční centra při poskytování podpory provozovatelům přenosových soustav:
- určí potenciální neslučitelnost;
 - navrhnou opatření k jejímu omezení.
- 4.4 Provozovatelé přenosových soustav navrhovaná opatření k omezení neslučitelnosti posoudí a zohlední.
5. Podpora koordinace a optimalizace regionální obnovy
- 5.1 Každé příslušné regionální koordináční centrum podporuje provozovatele přenosových soustav určené za frekvenční leadery a leadery fázování podle kodexu sítě pro obranu a obnovu přijatého na základě čl. 6 odst. 11 nařízení (ES) č. 714/2009, s cílem zlepšit účinnost a efektivitu při obnově soustavy. Provozovatelé přenosových soustav v regionu pro provoz soustavy určí úlohu regionálního koordináčního centra, pokud jde o podporu koordinace a optimalizace regionální obnovy.
- 5.2 Provozovatelé přenosových soustav smějí žádat o pomoc regionální koordináční centra, pokud je jejich systém ve stavu blackoutu nebo obnovy.
- 5.3 Regionální koordináční centra jsou vybavena systémy průmyslového řízení a sběru dat blízko reálnému času s pozorovatelností definovanou použitím prahové hodnoty uvedené v bodě 4.2.
6. Analýza a podávání zpráv v návaznosti na provoz a narušení provozu
- 6.1 Regionální koordináční centra vyšetřují každou mimořádnou událost, při níž je překročena prahová hodnota uvedená v bodě 4.2, a vypracují o ní zprávu. Regulační orgány v regionu pro provoz soustavy a ACER se mohou na vlastní žádost vyšetřování zúčastnit. Zpráva musí obsahovat doporučení zaměřená na předcházení podobným mimořádným událostem v budoucnu.
- 6.2 Regionální koordináční centra zprávu zveřejní. ACER může vydat doporučení zaměřená na předcházení podobným mimořádným událostem v budoucnu.
7. Stanovování objemu rezervovaných záloh na regionální úrovni
- 7.1 Regionální koordináční centra vypočtou požadavky na rezervované zálohy pro region pro provoz soustavy. Stanovování objemu rezervovaných záloh:
- sleduje všeobecný cíl zachování provozní bezpečnosti nákladově co nejefektivnějším způsobem;
 - je prováděno v denním nebo vnitrodenním časovém rámci, nebo v obou rámci;
 - vypočte celkový objem požadovaných rezervovaných záloh pro region pro provoz soustavy;
 - vymezuje minimální požadované rezervované zálohy pro každý typ rezervované zálohy;
 - zohledňuje možné substituce mezi různými typy rezervovaných záloh k minimalizaci nákladů na jejich obstarání;
 - stanoví případné nezbytné požadavky na zeměpisné rozložení požadovaných rezervovaných záloh.
8. Usnadnění obstarávání regulační zálohy na regionální úrovni
- 8.1 Regionální koordináční centra podporují provozovatele přenosové soustavy v regionu pro provoz soustavy při stanovování množství regulační zálohy, které je třeba obstarat. Stanovování množství regulační zálohy:
- je prováděno v denním nebo vnitrodenním časovém rámci, nebo v obou rámci;

- b) zohledňuje možné substitute mezi různými typy rezervovaných záloh k minimalizaci nákladů na jejich obstarání;
 - c) zohledňuje objemy požadovaných rezervovaných záloh, u nichž se očekává, že budou poskytnuty v rámci nabídek regulační energie, které nejsou předloženy na základě smlouvy na regulační zálohu.
- 8.2 Regionální koordinační centra podporují provozovatele přenosové soustavy v regionu pro provoz soustavy při obstarávání požadovaného množství regulační zálohy stanovené v souladu s bodem 8.1. Obstarávání regulační zálohy:
- a) je prováděno v denním nebo vnitrodenním časovém rámci, nebo v obou rámci;
 - b) zohledňuje možné substitute mezi různými typy rezervovaných záloh k minimalizaci nákladů na jejich obstarání.
9. Týdenní až přinejmenším denní posouzení přiměřenosti soustavy na regionální úrovni a příprava opatření ke snížení rizik
- 9.1 Regionální koordinační centra provádějí týdenní až přinejmenším denní posouzení přiměřenosti na regionální úrovni v souladu s postupy stanovenými v nařízení (EU) 2017/1485 a na základě metodiky vypracované v souladu s článkem 8 nařízení (EU) 2019/941.
- 9.2 Regionální koordinační centra vycházejí v regionálních posouzeních krátkodobé přiměřenosti z informací poskytnutých provozovateli přenosových soustav v regionu pro provoz soustavy s cílem odhalit situace, kdy se v některé z regulačních oblastí nebo na regionální úrovni očekávají nedostatky, pokud jde o přiměřenost. Regionální koordinační centra zohlední případné výměny mezi zónami a limity provozní bezpečnosti ve všech relevantních časových rámcich plánování provozu.
- 9.3 Při posuzování regionální přiměřenosti soustavy každé regionální koordinační centrum postupuje v koordinaci s ostatními regionálními koordinačními centry při:
- a) ověřování výchozích předpokladů a prognóz;
 - b) odhalování možných situací týkajících se více regionů, kdy jsou zjištěny nedostatky, pokud jde o přiměřenost.
- 9.4 Každé regionální koordinační centrum poskytuje výsledky posouzení regionální přiměřenosti soustavy společně s opatřeními, která navrhuje provozovatelům přenosových soustav v regionu pro provoz soustavy a dalším regionálním koordinačním centrům, s cílem zmírnit rizika spojená s nedostatky, pokud jde o přiměřenost.
10. Regionální koordinace plánování odstávek
- 10.1 Každé regionální koordinační centrum provádí koordinaci odstávek na regionální úrovni v souladu s postupy stanovenými v rámcovém pokynu pro provozování soustav přijatém na základě čl. 18 odst. 5 nařízení (ES) č. 714/2009 s cílem sledovat stav dostupnosti relevantních zařízení a koordinovat plány dostupnosti za účelem zajištění bezpečnosti provozu přenosové soustavy a zároveň maximalizovat kapacitu propojovacích vedení a přenosových soustav, které mají vliv na přeshraniční toky.
- 10.2 Každé regionální koordinační centrum vede jediný seznam relevantních prvků sítě, výrobních modulů a odběrných elektrických zařízení regionu pro provoz soustavy a zpřístupní jej prostřednictvím datového prostředí ENTSO pro elektřinu pro plánování provozu.
- 10.3 Každé regionální koordinační centrum provádí v regionu pro provoz soustavy následující činnosti spojené s koordinací odstávek:
- a) posuzuje slučitelnost v plánování odstávek, přičemž využívá plány dostupnosti všech provozovatelů přenosové sítě na rok dopředu;
 - b) poskytuje provozovatelům přenosových soustav v regionu pro provoz soustavy seznam zjištěných případů neslučitelnosti v plánování odstávek a řešení, která pro tyto případy navrhuje.
11. Optimalizace kompenzačního mechanismu mezi provozovateli přenosových soustav
- 11.1 Provozovatelé přenosových soustav v regionu pro provoz soustavy mohou společně rozhodnout, že při správě finančních toků souvisejících se zúčtováním mezi provozovateli přenosových soustav, které zahrnuje více než dva provozovatele přenosové soustavy, například zúčtování nákladů na redispečink, příjem z přetížení, nezáměrné odchylky nebo náklady na obstarání regulační zálohy, využijí pomoci regionálního koordinačního centra.

12. Odborná příprava a certifikace pracovníků regionálních koordinačních center
 - 12.1 Regionální koordinační centra připravují a pořádají pro své pracovníky školicí a certifikační programy zaměřené na regionální provoz soustavy.
 - 12.2 Školicí programy pokrývají všechny příslušné složky provozu soustavy, v níž regionální koordinační centrum plní úkoly, včetně regionálních scénářů elektroenergetických krizí.
 13. Zjišťování regionálních scénářů elektroenergetických krizí
 - 13.1 Pokud ENTSO pro elektřinu tuto funkci deleguje, regionální koordinační centra zjišťují regionální scénáře elektroenergetických krizí v souladu s kritérii stanovenými v čl. 6 odst. 1 nařízení (EU) 2019/941.

Regionální scénáře elektroenergetických krizí se zjišťují v souladu s metodikou stanovenou v článku 5 nařízení (EU) 2019/941.
 - 13.2 Regionální koordinační centra podporují příslušné orgány každého regionu pro provoz soustavy na jejich žádost při přípravě a provádění simulace krize, která se provádí každé dva roky, v souladu s čl. 12 odst. 3 nařízení (EU) 2019/941.
 14. Zjišťování potřeby nové přenosové kapacity, zvyšování stávající přenosové kapacity nebo jejich alternativ
 - 14.1 Regionální koordinační centra podporují provozovatele přenosových soustav při zjišťování potřeb nové přenosové kapacity, zvyšování stávající přenosové kapacity nebo jejich alternativ, které se předkládají regionálním skupinám zřízeným podle nařízení (EU) č. 347/2013 a zahrnují do desetiletého plánu rozvoje sítě uvedeného v článku 51 směrnice (EU) 2019/944.
 15. Výpočet maximální vstupní kapacity, která je k dispozici pro účast zahraničních výrobních kapacit v kapacitních mechanismech
 - 15.1 Regionální koordinační centra podporují provozovatele přenosových soustav při výpočtu maximální vstupní kapacity, která je k dispozici pro účast zahraničních kapacit v kapacitních mechanismech, přičemž se zohlední očekávaná dostupnost propojení a pravděpodobný výskyt kritické situace v soustavě mezi soustavou, kde je mechanismus uplatňován, a soustavou, v níž se nachází zahraniční kapacita.
 - 15.2 Výpočet se provádí v souladu s metodikou stanovenou v čl. 26 odst. 11 písm. a).
 - 15.3 Regionální koordinační centra poskytují výpočet pro každou hranici nabídkové zóny spadající do regionu pro provoz soustavy.
 16. Příprava posouzení sezónní přiměřenosti
 - 16.1 Pokud ENTSO pro elektřinu tuto funkci deleguje podle článku 9 nařízení (EU) 2019/941, provádějí regionální koordinační centra regionální posouzení sezónní přiměřenosti.
 - 16.2 Příprava posouzení sezónní přiměřenosti se provádí na základě metodiky vypracované podle článku 8 nařízení (EU) 2019/941.
-

PŘÍLOHA II

ZRUŠENÉ NAŘÍZENÍ A JEHO NÁSLEDNÉ ZMĚNY

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 347/2013 ze dne 17. dubna 2013, kterým se stanoví hlavní směry pro transevropské energetické sítě a kterým se zrušuje rozhodnutí č. 1364/2006/ES a mění nařízení (ES) č. 713/2009, (ES) č. 714/2009 a (ES) č. 715/2009 (Úř. věst. L 115, 25.4.2013, s. 39)	Čl. 8 odst. 3 písm. a) Čl. 8 odst. 10 písm. a) Článek 11 Čl. 18 odst. 4a Čl. 23 odst. 3
Nařízení Komise (EU) č. 543/2013 ze dne 14. června 2013 o předkládání a zveřejňování údajů na trzích s elektřinou a o změně přílohy I nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 714/2009 (Úř. věst. L 163, 15.6.2013, s. 1)	Body 5.5 až 5.9 přílohy I

PŘÍLOHA III
SROVNÁVACÍ TABULKA

Nařízení (ES) č. 714/2009	Toto nařízení
—	Čl. 1 písm. a)
—	Čl. 1 písm. b)
Čl. 1 písm. a)	Čl. 1 písm. c)
Čl. 1 písm. b)	Čl. 1 písm. d)
Čl. 2 odst. 1	Čl. 2 bod 1
Čl. 2 odst. 2 písm. a)	Čl. 2 bod 2
Čl. 2 odst. 2 písm. b)	Čl. 2 bod 3
Čl. 2 odst. 2 písm. c)	Čl. 2 bod 4
Čl. 2 odst. 2 písm. d)	—
Čl. 2 odst. 2 písm. e)	—
Čl. 2 odst. 2 písm. f)	—
Čl. 2 odst. 2 písm. g)	Čl. 2 bod 5
—	Čl. 2 body 6 až 71
—	Článek 3
—	Článek 4
—	Článek 5
—	Článek 6
—	Článek 7
—	Článek 8
—	Článek 9
—	Článek 10
—	Článek 11
—	Článek 12
—	Článek 13
—	Článek 14
—	Článek 15
Čl. 16 odst. 1 až 3	Čl. 16 odst. 1 až 4
—	Čl. 16 odst. 5 až 8
Čl. 16 odst. 4 až 5	Čl. 16 odst. 9 až 11
—	Čl. 16 odst. 12 a 13
—	Článek 17
Čl. 14 odst. 1	Čl. 18 odst. 1
—	Čl. 18 odst. 2
Čl. 14 odst. 2 až 5	Čl. 18 odst. 3 až 6
—	Čl. 18 odst. 7 až 11
—	Čl. 19 odst. 1
Čl. 16 odst. 6	Čl. 19 odst. 2 a 3
—	Čl. 19 odst. 4 a 5
—	Článek 20

Nařízení (ES) č. 714/2009	Toto nařízení
—	Článek 21
—	Článek 22
Čl. 8 odst. 4	Čl. 23 odst. 1
—	Čl. 23 odst. 2 až 7
—	Článek 25
—	Článek 26
—	Článek 27
Článek 4	Čl. 28 odst. 1
—	Čl. 28 odst. 2
Článek 5	Čl. 29 odst. 1 až 4
—	Čl. 29 odst. 5
Čl. 8 odst. 2 první věta	Čl. 30 odst. 1 písm. a)
Čl. 8 odst. 3 písm. b)	Čl. 30 odst. 1 písm. b)
—	Čl. 30 odst. 1 písm. c)
Čl. 8 odst. 3 písm. c)	Čl. 30 odst. 1 písm. d)
—	Čl. 30 odst. 1 písm. e) a f)
—	Čl. 30 odst. 1 písm. g) a h)
Čl. 8 odst. 3 písm. a)	Čl. 30 odst. 1 písm. i)
Čl. 8 odst. 3 písm. d)	Čl. 30 odst. 1 písm. j)
—	Čl. 30 odst. 1 písm. k)
Čl. 8 odst. 3 písm. e)	Čl. 30 odst. 1 písm. l)
—	Čl. 30 odst. 1 písm. m) až o)
—	Čl. 30 odst. 2 a 3
Čl. 8 odst. 5	Čl. 30 odst. 4
Čl. 8 odst. 9	Čl. 30 odst. 5
Článek 10	Článek 31
Článek 9	Článek 32
Článek 11	Článek 33
Článek 12	Článek 34
—	Článek 35
—	Článek 36
—	Článek 37
—	Článek 38
—	Článek 39
—	Článek 40
—	Článek 41
—	Článek 42
—	Článek 43
—	Článek 44
—	Článek 45
—	Článek 46
—	Článek 47
Čl. 8 odst. 10	Článek 48

Nařízení (ES) č. 714/2009	Toto nařízení
Článek 13	Článek 49
Čl. 2 odst. 2 poslední pododstavec	Čl. 49 odst. 7
Článek 15	Čl. 50 odst. 1 až 6
Příloha I bod 5.10	Čl. 51 odst. 7
Článek 3	Článek 51
—	Článek 52
—	Článek 53
—	Článek 54
—	Článek 55
—	Článek 56
—	Článek 57
—	Článek 58
Čl. 8 odst. 6	Čl. 59 odst. 1 písm. a), b) a c)
—	Čl. 59 odst. 1 písm. d) a e)
Čl. 6 odst. 1	Čl. 59 odst. 2
Čl. 6 odst. 2	Čl. 59 odst. 3
Čl. 6 odst. 3	Čl. 59 odst. 4
—	Čl. 59 odst. 5
Čl. 6 odst. 4	Čl. 59 odst. 6
Čl. 6 odst. 5	Čl. 59 odst. 7
Čl. 6 odst. 6	Čl. 59 odst. 8
Čl. 8 odst. 1	Čl. 59 odst. 9
Čl. 6 odst. 7	Čl. 59 odst. 10
Čl. 6 odst. 8	—
Čl. 6 odst. 9 a 10	—
Čl. 6 odst. 11	Čl. 59 odst. 11 a 12
Čl. 6 odst. 12	Čl. 59 odst. 13 a 14
Čl. 8 odst. 2	Čl. 59 odst. 15
—	Čl. 59 odst. 15
Čl. 7 odst. 1	Čl. 60 odst. 1
Čl. 7 odst. 2	Čl. 60 odst. 2
Čl. 7 odst. 3	Čl. 60 odst. 3
Čl. 7 odst. 4	—
—	—
—	Čl. 61 odst. 1
Čl. 18 odst. 1	Čl. 61 odst. 2
Čl. 18 odst. 2	Čl. 61 odst. 3
Čl. 18 odst. 3	—
Čl. 18 odst. 4	Čl. 61 odst. 4
Čl. 18 odst. 4a	—
Čl. 18 odst. 5	Čl. 61 odst. 5
Článek 19	Čl. 61 odst. 5 a 6
—	—

Nařízení (ES) č. 714/2009	Toto nařízení
Článek 21	Článek 62
Článek 17	Článek 63
—	Článek 64
Článek 20	Článek 65
Článek 22	Článek 66
Článek 23	Článek 67
Článek 24	—
—	Článek 68
—	Článek 69
Článek 25	Článek 70
Článek 26	Článek 71